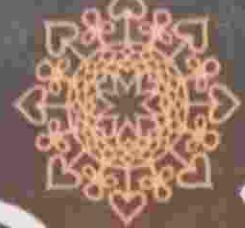

କୋଣାର୍କ

ଲଭଗଳ
ଦେଖିବା

නුමංගලදිය

SSR@

(මූලකා විශ්ව විද්‍යාලය
විදෙශ්‍ය මධ්‍යස්ථානය
උපාධ පරීක්ෂණයට කියමිතය.)

කර්තාගේ වෙනත් කෘති

1.	චිල සේනාංකය (සර් ආකර කොනෑන් ඩීපිල් යේ 'ද වපිට කමිෂන්' නම කෘතියේ අනුවාදයකි)	අනුවාද	1956
2.	පුංචි අයට කහි කතන්දර	ලමා කතා හා නාට්‍ය	1958
3.	විෂ්ංගා - කේ. ජයතිලක සමග	කාචින හා කෙටි රචනා	1960
4.	සද්ධින්ත හා කවිත් නාටක	නාට්‍ය	1961
5.	සක්වාලිඹිණි	කාචින	1962
6.	හෙටි ඉරක් පායයි	කාචින	1963
7.	බ්‍රිං ප්‍රත්තු - ගුණසේන ගලර්පත්ති සමග	නාට්‍ය	1964
8.	මක්නිසාදයන්	කාචින	1964
9.	රාජතිලක ලයනල් සහ පියන්ත	කාචින	1967
10.	බෝධිම	කාචින	1970
11.	මනෝමංදිර	නාටකතා	1971
12.	මහගම සේකරගේ ශිත	ශිත රචනා	1972
13.	සරු පොලොවක් අපට ඇතේ	ලමා හි	1973
14.	නොමියම්	කාචින	1973
15.	ප්‍රඛුද්ධ	කාචින	1977
16.	මහගම සේකරගේ කෙටි කතා සහ විතු	කෙටි කතා හා විතු	1981
17.	මහගම සේකර තොපුල ශිත	ශිත රචනා	1984
18.	හංස ශිතය සහ වෙනත් නිර්මාණ	නාට්‍ය	1985
19.	කොට් විශිෂ්ටය	ලමා නාට්‍ය	1990
20.	තුංමංහංදිය තිර රචනා	තිර රචනා	1993
21.	සිංහල ගද්‍ය පද්‍ය නිර්මාණයන්හි රිද්ම ලක්ෂණ	උස්ථිය	2001

තුංමංහංදිය

මහගම සේකර

ප්‍රජාතනත

උයි. ගොඩිලේ සිහි සිහෙළදුරයෝ
රාජ්‍ය සම්මානලාංශ පොත් ප්‍රජාතනතයෝ සහ වෙළුණීත්තෝ

ලේපැන්නේ තියෙන්නේ එහෙමයි. රණතුංග ආරච්චිගේ සිරිසේතා. පුරුෂයා. ඉස්කේස්ලට ආර.එ. සිරිසේතා. මුල අකුරුත් එක්ක. එහෙම නොකිවිවෝත් කේ.එි. සිරිසේතාත් එක්ක මගේ නම පටලුවේයි. විල්ඩට් සිංජේදු ඉන්නවාද? ඉන්නවා. කේ.එි. සිරිසේතා? නෑ. ආර.එ. සිරිසේතා? ඉන්නවා. දැන් පටලුවිල්ලක් නැත. පංතියේ ලමයි කේ.එි. සිරිසේතාට කේ.එි. කියා කතා කරති. මම සිරිසේතා. වැඩිහිටි උදාවිය මට කතා කරන්නේ බේවිඩි කියලු. බේවිඩි තමයි ගෙදෙට්ටට නම. බේවිඩි සිංජේදු.

ගමේ කාවත් පාහේ නම් දෙකක් ඇත. එකක් උපැන්න සහතික් තියන නම. අතික මිනිස්සු දායත්ත නම. මිස්ටේගේ තියම නම රුවීතන්. රුවීතන් එක්තරා කාලයක පෙරකඳුරුවේකු ලය වැඩ කර තිබේ. පෙරකඳුරුවා මුළුව කතා කළේ මිස්ට් රුවීතන් කියලයි. රුවීතන් කැල්ල පසුව ලොජ් විය. දැන් එයාගේ නම මිස්ට්. රේස්ට්‍රීන් කාව කතා කරන්නේත් අධිසේ කියලයි. අධිසේ මෙහේ රේස්ට්‍රීන් කාව කතා පෙන්නේත් අධිසේ කියලයි. අධිසේ මෙහේ රේස්ට්‍රීන් මම කොළඹි කාල ආසු මිනිහෙක්. අධිසේ යත්ත නා රාන්වි. අධිසේ මම කොළඹි කාල ආසු මිනිහෙක්. අධිසේ යත්ත නා මාත් එන්නා. මය විදියට. මේ තිසා මිනිස්සු රේස්ට්‍රීන්ට දමාගෙන කියන නම අධිසේ. මයකාරයට නානාප්‍රකාර නම්. තිලමේ, තිලං, පජප, බඩා, බේබි, උක්තු.

පූංවි ද්විස්වල බඩාට ලිංග සේදයක් නැත. පොදුවේ කාවත් බඩා කියති. බඩා ලොකු මූ විට ගැහැනියක් නම් බඩා තොත්තා වේයි. පිරිමියෙක් නම් බඩා සිංජේදු වේයි. බේබි භා උක්තුං ද එස්මය. බේබි තොත්තා. බේබි සිංජේදු, බේබි මහත්තයා, උක්තුං තොත්තා, බේබි තොත්තා. බේබි සිංජේදු, උක්තුං මහත්තය. ගමීදි මොනා නමක් තිවිවත් උක්තුං සිංජේදු, උක්තුං මහත්තය. ගමීදි මොනා නමක් තිවිවත් ඉස්කේස්ලදී නම අඩිගහන්නේ තියම නමෙන් කතා කරලයි.

අමම, මට පොජ්ලින් ජංගිය අන්දවා කර තදින් පියවා හරනෙල් කුටුවක් ගසයි. නළලෙන් පෙරෙන තරමට මූල්‍යෙන් පොජ්ල තෙල් ගා ජැක් පිරයි. කන් දෙකට පියරු දමා සරසයි. මේ වන විට උච්චගෙදර උක්කු පැමිණෙයි. මම උක්කුනුත් සමග ඉස්කේප්ලේ යම්. අම්මේ පෙමිබරා - තොස කොට දෙන්ට අවසරා - යන්ට කඩිසරා - අපහට සතර සැල කරා, ඉගෙන ගෙන සොඳු - අප හැම ගෙදර එන සඳු - ජෝර්ඩ් මහ රඳ - ගුණ කද කරමු සිහි සොඳු.

සී/රඳවානේ ආණ්ඩුවේ පිරිම් පාඨයාලාව. රඳවානේ හංදියේ දී පාර තුනට බෙදී තුන් අතකට විහිදී යයි. එක පාරක් කිරිදිවැලට, එ ලෙස පාර ගම්පහට, අතික් පාර කොළඹට. තුංමංහංදියේ විසාල අන්දර ගහක් ඇත. බස් නවත්වන්නේ ඒ ගහ යටය. ඒ එක්කම අම්බලම. කඩ තුන හතරක් ඉස්කේප්ලය.

ක්‍රීඛා. අවලරටම. වඩු මඩුව, ලකු මුහුල, රීයම බරයි. කදු උසයි. මුහුද ගැඹුරුයි. අලියා ලොකුයි. බල්ලා කිකරුයි. ද්‍රව්‍යට වතුර විදුරු හතරක් පානය කරමි. එළව්ල හා පලා වර්ග අනුහව කරමි. බොරු තොකියාමි. පර පණ තොනාසමි. එක් කලෙක මෝරුන් හා තල් මසුන් අතර මහත් සටනක් විය. මාගේ මේ ව්‍යායාමය තෙමේ.

ඉස්කේප්ලය ඇරෙන්නට කිවුටු වන විට කාටවක් ඉවසිල්ලක් තැත. ඉස්කේප්ලෙ මහත්තුරුන්ට අපටත් වඩා හදිස්සි වගෙයි. සිනුව දැන් ගහයි, දැන් ගහයි කියා අපට හිතේ. අපි රඛර පරි වලින් ගල්ලැපි පොත් බැඳුගෙන පූඳුනම්න් සිටිමු. සිනුව ගැසු වහාම සියල්ලෙයේ එකා මෙන් තැයිරිත්. යෝවද තංපව රෝමනු රේසු.

එ හදිස්සිය ගෙදර ඒමට නැත. කුමට බොහෝ දේවල් මගධියට තිබේ. දේ, කැකිල්ල, බිම පොල්, කුටු අන්නායි. අතට අනුවන මොනවා නමුත් කුමට පුළුවන. ගහේ පංචාංගයම කති. කොළ, මල්, ගෙඩි, පොතු, මුල්. මේ තිසා බඩ ශින්නක් ද තො දැන්. ඇරත් බලා සිටීමට බොහෝ දේවල් පාරේ සිදු වෙයි. කාර යේද්විල පූඳු යයි. ගල් මෝල ඇවිත් පාර තළයි.

కోడి తరంగి ప్రమాద లునత కోరనేలిడ్ మ్రదలాలిగె కవియ అయి నావినిపీనాలిమ చింత. లీతనిని కుమాక్ నామ్రత కైమక్ సౌయా గాన న్నాక. కబెచి ఉచ్చమోర్పులెలి కోనక కలి లుయాలి పిర్వి ప్రపంచానక్క యోనియక్ నిచె. ప్రపంచానక్క నొమెడి ఖరి లివెనొ ప్రపంచానక్క. ఖరియా కోనార్ప్ర బంధిం కియనువా లిగె. పోంతే నియెనేనొ లీహెమెడి. ప్రపంచానక్క. హోధులి కరలి తెల్చె పిరి నియెనొ ప్రపంచానక్కులిల జ్ఞావ్యిన్ కలిల లునాడి. నామ్రత కోరనేలిడ్ మ్రదలాలి అప గైనా ద్వాని. అప చిరినా కూక్ కల్లె, లభ్య ప్రపంచానక్క యోనియెనొ ఉపికాలి ఆశ నోయని. లీ నిసూ బలూ ఉడిమెనొ ల్విచిక్ న్నాక. అపి కప్రాతి జమి పోల్చుమ రైతేనే కూరకి కోపెరూ కైల్లెలక్ దెకుక్ హోరెనొ అభ్యులూ గెనొ సూక్కులెలి ద్మా గనిమ్.

మొ సూమానూస ద్విష్టులుయ. అసూమానూస ద్విష్టె ద్ నిచె. లీధులి లీ ఎల ఆశక్కిమ ద్లునెడి. జండ్, పండ్, జండ్, పండ్. తినిష్ట్ దెఱ్చునొ దెనెనొక్ కవియ పాచెనిపీ ఆశి పోల్చె గోవి లెల్లి గసాని. నావినొ దెఱ్చునొ దెనెనొక్ బంషులుల ఉధయెనా లెల్లి గ్జ్ఞా పోల్చె పల పలూ అవిలా విషి కరకి. మెనునా ద్సి పోల్చె కైల్లెలక్ అభ్యులూ గెనొ కైమాలినొ పోల్చె లివుర ఉల్లులూ గెనొ వీమాలినొ కషణాలిక్ న్నాక. జమికారధులి మెవూయె ప్రాలెప్పి ద్ నిచె. నామ్రత రైలెప్పి కైమాలి అవిషర న్నాక. పోల్చె మెవూయె ప్రాలెప్పి ద్ నిచె. నామ్రత రైలెప్పి కైమాలి అవిషర న్నాక. పోల్చె మెవూయె క్షుభి విలులి ద్మా లీవా లీకున్ కరకి. కొఅళ్ళి గెనొ గోచ్ పలనొనెనొ క్షుభి విలులి ద్మా లీవా లీకున్ కరకి. కొఅళ్ళి గెనొ గోచ్ తిక్కిష్మి జండ్హుయ. అపి లివెలి జ్ఞ్యా పూర్వినొ పిప్రాశ్చ్రు ప్రాలెప్పి దెఱ కెల్ తిల తిల బలూ చిరిమ్. ఆశ ఉధయెనా పోల్చె గోవెలి లెల్లాక్ ప్రాలెప్పి నియి తిల బలూ చిరిమ్. ఆశ ఉధయెనా పోల్చె గోవెలి లెల్లాక్ ప్రాలెప్పియక్ ఆశి. న్నాకి గెబి తోప్పి. అనునా అరికె నాం లెల్లాక్ ప్రాలెప్పియక్ ఆశి. పోల్చె పలనా త్యర్మి దీనానొనాలి బలూ చిరిమ్. జమికార ప్రాలెప్పి క్షుభి య. పోల్చె పలనా త్యర్మి దీనానొలి లెల్లాక్ లునాలి రస న్నాక. నికమి జమికార లీవా లెల్లాక్ య. లెల్లాక్ ప్రాలెప్పి లెల్లాక్ లునాలి రస న్నాక. నికమి ఆశ్రేవున్నార కనునొక్ మెని. ప్రాలెప్పి ప్రాంపి లెనా కరమాలి రస ల్విచియ.

అపెనొ బెరెనొనాలి డెప్ పోల్చె పలనొనొక్ క్షుభియెనొ ప్రాలెప్పి బైతినొ గెనొ అపాలి దెడి. ఖు, ద్లనొ ఉతినొ బలూ ఉనొన్నాశులి గెడర యనవిలి.

මුදුන්පිට කන්දට පැමිණු පසු අප හැමදාම වාගේ කරන වාරිතුයක් ඇත. එනම් කන්ද මුදුනේ දී පාර මැද එකම තැනකට මුත්‍රා කිරීමය. මුතු ධාරාව අභින් මහත්ව කාර පාර දිගේ සෙමෙන් සෙමෙන් පල්ලම බහි. අපි සරඹ කරන්නට මෙන් දෙපෙල සැදී, ඒ අනුව දෙපයින් ගමන් කරමු. බැරි වේලාවත් මුතු පාර ඇදට ගියෙන්, කෝපු කැල්ලකින් එය නිසි මගට යොමු කරවීමට පුළුවන.

මගදී මොනවා කැවත් ගෙදර දකින විට මහා බඩ හින්දරක් දැනේ. ගෙදර, ආ ගමන්ම කුස්සියට යන මම අම්මා පිශානට බත් බෙදන දිහා බලා සිටිමි. මොකද අද පරක්ෂා උණේ? අම්මා අසයි. මා පරක්ෂා උණේ තැතත්, අම්මා ඒ ප්‍රශ්නය සිරිතක් වශයෙන් අසයි. මා රිට උත්තරයක් දුන්නත් තුදුන්නත් ඇට කමක් තැත. ඒ නිසා මම තියුණබදව සිටිමි. මම කටෙන් දෙකෙන් බත් පංගුව කා ඉවර කරමි. අම්මා බලා සිට තව බත් විකක් දෙන්ඩ දැයි අසයි. එපා. මම අකු සේදන ගමන් පිශානත් සෙදා එකටම වතුර තමාන බේ, සරමෙන් අත පිස්දම දමා ඉස්තේර්පුව දිහාට එමි.

ප්‍රවාතිස් ආතා ගෙට ගොඩවෙන්නේම තාත්තාගේ නම
කියා ගෙන ය.

බුරම්පි සිංහේද්

ප්‍රවාතිස් ආතා ද්‍රව්‍යට දෙසැරෙත් එයි. තුන් සැරෙත් එයි.
ද්‍රව්‍යට සැරයක් නම නොවරද්දාම එයි. ඒ එන්නේ දුංකළ විවකට
ඉල්ලා ගන්නටය. තාත්තා පොලෙන් දුංකළයක් ගෙනාවාම ප්‍රවාතිස්
ආතාම කාලා ද්‍රව්‍යෙන් දෙකෙන් එය ඉවර වෙයි. මේ තිසා මහු
එනවාට තාත්තා වැඩි කැමැත්තක් තැක. මේක හරිම කරදරයක්නේ.
ඒ මධ්‍යවත දුංකළෙන් ඉරුවක් විතර මිනැ විවකට. තාත්තා ගෙදර
නොඉන්නා වාගේ ගේ ඇතුළටම වී කරබාගෙන සිටී.

ප්‍රවාතිස් ආතා ඉස්තොප්පූවේ ලණු ඇදේ වාඩි වෙයි.
එහෙමම පොඩිඩක් ඇලවි හුණු බිත්තියට මුළුව ශේත්තු කර ගනී.
මහු මුළුව තියලා ම බිත්තියේ එනන දැන් කළු වෙලාය කෝ බුරම්පි
සිංහේද් තැදිද ගෙදර? එමියට එන අම්මාගෙන් ප්‍රවාතිස් ආතා
අකයි.

දැං තිටිය. මහේ ඇති

උේන් නොනො කමු ද බුලත් විවක්වත්?

කමුකා අම්මා කියයි.

මා බිත්තිය දිගටත්, දෙර පැළුවලත් අයුරු වලින් ඇද ඇති
පිත්තුර දිනා ප්‍රවාතිස් ආතා විමසිල්ලෙන් බලයි. අමි, තැව්විවා,

කොඩී මේ මොකද්ද පෙරහැරක් ද? මහු අසයි. වඩා හොඳව බලන්ට කණ්ඩාවිය ද කොපුවෙන් ගෙන ඇතේ ලා ගති.

අම්මා මෛවාට කැමති තැත. ජ්‍රවානිස් ආතාගෙන් මට කටවහ වදි යයි අම්මාට බය සිතේ. මහු හරිම කටවහ කාරයෙකි. ගේ පිළිකන්නේ කොස් ගහේ අත්තක එක වතාවක දී ගෙඩි රාශියක් පල ගත්තේය. ජේන් නොතො, මෙදා නා හැදිල කියෙන්නේ මද නොතියත්ති. ඒ දුටු ජ්‍රවානිස් ආතා කිය. රට පහුවදාම ඒ අත්ත බරස් ය කඩා වැටුවෙන්ය.

“මෙයත් පහු උනු ද්වස් රිකේ දිගටම වාගේ අසනීප ගාතො.”
ජ්‍රවානිස් ආතාගේ හිත වෙන අතකට හරවන්නට අම්මා කියයි.
“හදුනාවත් රිකක් බලව ගන්ට කියලයි හිතා ඉන්නේ.”

මගේ කේත්දරය හැඳුවේ ජ්‍රවානිස් ආතාය. වර්ෂ 1929 ක් වූ අප්‍රේල් මස හත් වන ඉරු දින දහවල් හිටි පියවරට ජන්ම ලාභය ලත් කුමරුවා, වර්ගෝත්තමයි. ජලයෙන් විපත්ති පැමිණෙන්ට පුළුවන්. දහ අවෝදි විතර පුගක් අපලයි. හැබැයි ඒක පන්ත ගත්තෙක්, නඩුකාරයෙක් තරමට ප්‍රසිද්ධ වේයි.

ජ්‍රතාට පිනත්ත උගන්තනත්ත මිනැ සි ජ්‍රවානිස් ආතාගේ වාක්‍යය ඇසු ලෙඛු මාමා කිය.

අපි කුවුරුත් තාන්ට යන්නේ ඇලටය. අම්මා රේදී සේදු ගලේ වනන තුරු මම ඇල ඉවුරේ හෙවණක ඉදගෙන බලා සිටිමි. එහා ඉවුරේ පන්සලය. සුදු වයිත්තියේ ජායාව ඇල වතුරට වැටී සුදු පාට රැලි තැගෙයි. පන්සල් මිදුලේ පොඩි හාමුදුරුවරු ඇලේ කොල්ලන් තාන දිහා ආසාවෙන් බලා සිටිමි. කොල්ලෝ ගල් අමුණට තැයි කරණම් ගසම්න් දියට පතිති. දිය යටින් පිනා ගොස ඇතින් මතු වෙති. මට්ටු දෙති. වතුර ගසා ගතිති. පොඩි හාමුදුරුවන්ට මෙන්ම මට ද මවුන් සමග සෙල්ලම් කිරීමට අවසර තැත. මට පිනත්ට බැරිය.

ඇලේ වතුර අඩු ද්වස්වල අම්මා මට පිනත්ට උගන්තයි. ඇ ඇල වතුරේ මුතින් අතට කළය නාමා ඒ මක මා තබයි. මම කළය

මත පපුව තබාගෙන දිය මත දියාවෙමි. කළය තිසා මා යට යන්නේ නැත. මම අතින් පයින් ජුව ගසම්න් පිනත්ට පුරුදු වෙමි.

තාගේන තියර දිගේ එන විට පාට පාට කුරුදු පිහාටු තියර උඩ වැට් තිබේ. මම නැවති නැවති ඒවා අභුලමි. මඩ තියාපු තියර ඉරි තැලී හිය තැන් වලින් ගොටු කොළ පදුරු පදුරු මතුවෙයි. අයේගේ මහත්වෙවී තණපලා දැඩි එහෙන් මෙහෙන් දුව යයි. තණකොළත් එක්ක හරි හරියට බෙත් මුකුණුවැන්න වැවේ. අම්මා කළය බිම තබා පලා කවයි.

තාත්තා වික්කඩ ලග ඇණ තියා ගෙන ඉද ගෙන ලියැදෑදට වතුර හරවම්න් සිටි. මම තණ පතක් කඩා එතන දිය සුළුයට දමමි. තණ පත දිය සුළුයට අසුව වට දෙක තුනක් කුරකි එක පාරට යට යයි. වික්කඩ් වතුර වැවෙන තැන මාලි පැටවි උඩ පැන පැන නටති. මාලි පැටියෙක් දෙන්නෙක් අල්ලා යත්තොත් ගෙදර ගෙනිහින් හෝරලික්ස් බෝතලයේ දමා ඇති කිරීමට පුළුවන. තාත්තෙ මට මාල්වෙක් අල්ලල දෙනව ද?

මොකට ද? තාත්තා මා දෙස තොබලාම අසයි. අපරාද ගෙදර ගෙනිහිං මරල දමන්ච. තාත්තා රේලයට අම්මාට කතා කරයි. අත්ත අර දෙපා වේල්ල ලග තණ කොළ විකක් කපල දාල ඇති. පුළුවන් නං එකත් අරන් හියෙයාත් හොඳයි.

තාත්තා හැමදාම තණ කොළ කපාගෙන ඇවින් එළදෙනට කන්ට දෙයි. පොඩි මාමාගේ කඩින් පුන්නක්ක ගෙනත් බොන්ට දෙයි. එළදෙන නාවා කළ තෙල් යා ඇය අත යායි. තොද වාසනාවන්ත පාට එළදෙන. එළදෙන තාත්තාගේ උණත් විසු පැටියා මගේය. උෂ මා දුටු විට පස්ස උස්සා තට නටා දුව ගෙන එයි. මම උෂ අල්ලා යන්ට හදුමි. එවිට උෂ මගෙන් බේරි ආවා වශේම නටාගෙන ආපසු දුව යයි. උෂ මා නමට හංවඩු ගසන බව තාත්තා දිනක් කිහි.

විරිස්, විරිස්, අම්මා පාන්දරින් නැගිට එළදෙන ගෙන් කිරී ගෙවයි. ඇ කිරී ගෙවන්නේ ජුවානිස් ආතා බැරි වෙලාවත් ඒ දැයි බියෙන් වටපිට බලම්නි. කිරී බෝතල් වලට දමා පිළියෙල කර දුන් පසු ඒවා පොඩි මාමාගේ කඩියට ගෙන යන්නේ මම ය.

තාත්ත්වගේ කළුපනාව පොඩි මාමා ලෝබයකු බවය. අවිලිං ගොඩිය විගේ නොමෙයි දේශනං සිංහස්‍යා හරිම කුම්මැහියා. අවිලිං මාමා සෙල්ලක්කාරයාය. දේශනං මාමා කුම්මැහියාය. එක අත්කට රැහෙම තැනුවිත් බැං වෙළඳං කරන්නි. තාත්ත්වම අතික් අතට ද කතා කරයි. දැන වෙළඳං, නොදන්න අපි ගොවීමැං.

පොඩි මාමාගේ කඩිය දෙකට බෙඛ ඇත. එක පැත්තක සේ වනුර. අතික් පැත්තක භාල් සිල්ලර. මාමා තහියම මේ දෙගක්ම වෙළඳංම කරයි. කඩේචි වැඩිපුර සෙනාග එන්නේ උදෙශක් හවසට් ය. මිස්ටෙක්, වර්ලියානුත් දෙන්නා නම් උදේ සිට රු වන කුරුම කඩි පිළේ ඉදගෙන දා අදිකි. ඇතැම් ද්විසක පොඩි මාමා කඩි මා තවත්වා දවාලට බිත් කා එන්ට ගෙදර යයි. මම දා අදින දිනා බලා සිටිමි. මිස්ටෙන් වර්ලියානුත් දෙන්නා තිය්ගබිඳ්ව දා පැල්ල දිනා බලාගෙන හාවනා කරනි. බොහෝ වෙළාවකට පසු වර්ලියානු තැන්තෙක් අදියි.

ඊ පසු දෙදෙනාම තැවතත් හාවනා කරනි. තවත් බොහෝ වෙළාවකට පසු මිස්ටෙ දා ඉත්තෙක් අදි. මෙක මොන ලක්ශේර්මල් සෙල්ලමක්ද මෙය බලා සිටින මට සින්න්.

කඩි රුක්කයේ එල්ල ඇති කමියි කොක්කක බුඩු ඇඟිල්ලු අවුණු ඇත. වයිකිලිංගම් සහ සමාගම, කොයිත සහ පුනුජය්, ගණදෙවිය ස්ටේට්ස්, මෙවායේ ලුස්සන පොඩි පොඩි පින්තුර හිමි. සරස්වතී රුප, ගණ දෙවි රුප, හග්ගයි, මම ඒ පින්තුර බුඩු ඇඟිල්ලු ගෙන එකතු කරමි. පක්තරයෙන් ඉරා ගත් පින්තුර මක ඉටුපන්දම් කිරී ය ඒ පින්තුර ඇශ්සැයියේ කොළඹවලට ගනිමි.

අයිභස උරුවුම බාගෙන කඩියට ගොඩි විදි මූදලාලි දෙන්නින් සිගරවී එකක්. මුළු මට සියයි. මුළු මූදලාලි සියා කතා කිරීම ගැන මට ඇරේරා සින්. මා සිගරවුවක් දුන් විට මුළු පුරුවුවක් ද ඉල්ලයි. පුරුවුවුව දෙන්ට භද්‍ය විට අයිභසම් පුරුවුව මිටිය ඉල්ල ගෙන කඩි සායද එකක් තොරා ගනි. අයිභසය ඇඟුම අවුණුය. මුළු අත් සොට් මෙස් බැංතියම් ඇද සොට් දත්ක් කරේ එල්ලාගෙන සිටී. කැටි එක ආක්රමණයන් බැංලාය. සිදුරු නායුමේ මුහමදත්ක් රැසුරුවන්ල

නළල් පටියේ හැඩි හිටින්ට තළමේ ලේන්පුවක් බැඳ ගෙන සිටී. මූෂ කතා කරන්නේ ද අමුණු විදියකටය. අධිසේ වර්ලියානු, කුඩා දිනු? අධිසේ දී? මම අධිසේ දෙස කුතුහලයෙන් බලා සිටිමි. මූෂ සියලුවුව තෙන් ගසාගෙන පුරුවුව උප්පින් ගෙය බංකුවේ වාචී වෙයි. පුරුවුව උපා එහි කාර්යය බංකුව උඩ් එලා ඉතුරු හරිය ඉවත් විසි කරයි. සියලුවුව දිවෙන් පොයවා කරදායිය වෙන් කරගෙන එය ද කාර්යය ලැයින් එලයි. සියලුවුව යුම් කොළ රික අල්ලට දමා පොයි කර පෙනෙයින් හියයි.

ඉත්පු මූෂ ඉංශ ද්‍රව්‍ය ගෙන හිඩ් පුංචි ගුලියක් ආකට ගතී. මෙය ආක්නේ තෙල් කඩ්දායි කුල්ලක ද්‍රව්‍යලාය. බෙත් පෙත්තහට වඩා ලෙළුණු නැති මෙය බෙත් පෙන්ත මෙන් රුම් නැත. හෙරයිය. අධිසේ මෙය උපා අල්ලේ කඩා පොයි කරයි. රට පසු රේ කුඩා සියලු කුඩා සියලුව කඩ්දායිය මත එලා පුරුවුවක් ගේ සිටින්ට කාර්යයෙන් එතයි. රට පසු ජෝදුවෙන් තේ තහට රිකක් ඇයිල්ලට ගෙන පුරුවුවේ යා එය මාත්තු කරයි. බංකුව උඩ් මූද්‍යෙන් බිජ්‍යායි හේත්තු වී හෙමින් හෙමින් රික බොයි.

අධිසේ වැඩි සිති තේ එකක් තමාම භද්‍රගෙන බොයි. කෙඩි මස්කට නිවුණුන් මස්කටුවක් කයි. පුරුවුවෙන් බායෙක් විකර බොනෙකාට මූෂගේ ඇයිඛවින් වෙලාය. මූෂ සින්දුවක් පටන් ගතී. මුදිවර පාර සොදයි. ඇරලා පලයන්. ඇරල යාම් පල විපාශක් ද්‍රානෙන නැ මේ මුදිවරු.

විධියක් ගේ සියලුවි එකක් බොනට මටත් ආසා සිනෙයි. අධිසේ අභක දැමූ පුරුවුව මදය බංකුව යට ඇත. රික උනාක් මතාගෙන බොනට පුරුවිනා. රේ කාවිවන් පෙනෙයි හියා සිත්ව බයය.

ගෙදර දී මම උප ප්‍රගතට වී නිකම්ම නිකම් කරදායි රෝල් කර ගෙන බොම්. වෙවැල් කුලී කපාගෙන බොම්. පාවවිටා කොළ මිත්‍ය ගෙන බොම්. පාවවිටා කොළ බොන එක ඇදුමට සොදයි. මට ඇති ඇදුමක් නැතන් මා පාවවිටා තොළ මතාගෙන බොනට අම්මාගේ විරැදුවත්වයක් නැත.

අම්මාත් තාත්තාත් ලොකු මාමාට ඉතා ආදරේය. අඩිලි. ගොඩිය හිත භාද මිනිහ. තාත්තා කියයි. එකම කමියි මිනිහල දියුණුවක් නැත්තේ. අඩිලි. මාමා උස මහත හැඩි දැඩි මිනිහෙයි. පපුව ලෝමලින් පිරිලාය. පිටින් බැඳුවහම නෂ ජේත්තා මහා තපුරු මිනිහෙක් වාගේ. එත් මාමා තපුරු නැතු. පපුවේ මටිල් වැවෙන්නේ හිත මෙලුක් උදවියගේය.

ලොකු මාමා කසාද බැඳ නැතු. අම්මාගේ අයියා වෙළත්. මූළ කවම කසාද නොබැන්දේ මත්දැයි මට නොනේරේ. අම්මා මේ ගැන නිතර කතා කරයි. කසාද බැන්දෙන් නෂ ඔය සයළේලක්කාර කං මක්කාම නැති වෙනවි. කොහොද ඉතින් කිවිවට අහන එකක්දේ.

ගමේ උදවිය මාමා හැදින් වූයේ සිග්ගර වැඩි කාරුය යනුවෙනි. සිග්ගර නම් ඉක්මන්. නමුත් ගමේ අය සිග්ගර කියා කියන්නේ මේ තෝරුමෙන් නොවේ. සිග්ගර නම් සියුම්. මාමා හෙමින් සිරුවේ සියුම් සියුම් වැඩි කරයි.

මාමාට කිසිම රසසාවක් එක දිගට කර ගෙන යාමට බැරිය. මූළ මුලින්ම වුදුන්පිට කන්දේ කරන්න මඩුවේ වැඩි කරපු කාලය මට මතකය. මේ කරන්න මඩුව ලෝක ප්‍රසිද්ධය. හැතැප්ම කිස් හතුලිස් ගෙන් ඇත උදවිය පවා මෙකනින් කරන්න සාදවා ගනිනි. බක්කි කරන්න, රේස් කරන්න, බිර කරන්න. ලංකාවේ කොහො සියන් දකින්ව ලැබෙන්නේ මේඛ ඉන් රඳවානා කියා ඉංග්‍රීසියෙන් ගෝඩි ගැසු කරන්නය. මංඩාවල රාජ්‍යාලියේ ගොන් දෙන්නා මේ කරන්නය ඇදාගෙන යන විට කියන්නට බැරි තරම් ලංසනාය. මංගල රංසයක් මෙනි. කරන්න මඩුවේ කරන්න. වාර්තිස් තිත්ත යා පිත්තුරු කරන්නේ මාමාය. මූළ අග්‍ර ඒ වැවෙන් කරයි. කොවිචර මටවම ද

කියතොත් අතින් ගැවා කියා කියන්නටත් බැරි කරමිය. කරත්තය පින්තාරු කර ඉවරුවූ පසු මාමා රට වැඩ දමයි. බෝල් ලිදිගටත් රෝද ගරාදී වලත් රතු ඉරි අදි. රුල තියා ඇත්දැක් මෙන් කිසිම ඇදක් කුදක් නැත. කරත්තයේ එක ඇත්දැක මල් අත්තක් අදියි. අනෙකේ මෙඩ ඉන් රඳවාන කියා ඉංග්‍රීසි අකුරෙන් ලියයි. කරත්තේ පස්සා දෙර මැද්දේද මල් පෝවිචියක් අදියි. අඩිලිං භෞද වැඩ කාරයා. මහ බාස් උන්නැහේ තට්ටය අත ගා කියයි. හැබැයි වැඩට එනකල් වියවාසයක් තියන්ව බැ. මාමා නිතිපතා වැඩට යන්නේ නැත. යන්ට හිතුණෙන් එයි. බැ කියා හිතුණෙන් නිකම් ඉදි. කොයි තරම් හදිස්සි වැඩක් තිබුණ් මාමාගේ ගතිය එහෙමය. මේ නිසා මහ බාස් උන්නැහේට පෙළක් වෙළාවට ක්න්තිද එයි. ශිය පුමානේ ඒ මිනිස්පු ආප්‍රවහම කිවිව මේ පුමානේ දෙනව කියල. අද සල්ලින් අරං එයි කරත්තේ ගෙනියන්ව. කොහොද ඉතින් අදක් බැරි උණානේ වැඩි ඉවර කරල තියන්ව. මහ බාස් උන්නැහේ බනින විට මාමා අහක බලා ගෙන හිනාවේයි.

මහ බාස් උන්නැහේ උන් හිටි ගමන් මැරුණි. මහුගේ ඇවැමෙන් කරත්ත මඩුව තුමයෙන් පිරිහෙන්නට විය. ඒ මදිහාට ගමට කාර එන්ට ද පටන් ගති. අත්තිමේදී කරත්ත මඩුව ඉඩෙටම වැඹුණි. එවිට මාමා කරත්ත පින්තාරු කිරීම නවතා වේවැල් වලින් ඇද පුවු සාදන්ට පටන් ගත්තේය.

ගමේ මගුලක් උණෙන් මගුල් මඩුව සරසා ගැන්ම කියන්නේ මාමාටය. මගුලට බුලත් දෙන ගමන් ගෘහ මූලිකයා මේ ගැන ද මාමාට මතක් කරයි. කුන්දගෙන එන්නේ විසිහත් වෙනිද. ගේ ඉඩ මදි හින්ද පොඩි මඩු කැල්ලකුත් ගහන්වියි කළුපනාව. එකත් පිළිවෙළක් කරල දෙන්ව මිනැ. මේට වුවමනා අඩුවැඩිය මාමාගේ පෙවිරියකට අසුරා ඇත. කවකටුවක්, මිටියක්, අත කොළවක් එක එක හැඩියේ නියං, බොකුටු නියං, පැතලි නියං, බම්බු කුටු, නියං මුවත් කියන්ට පිරක්, වැලි ගලක්. මගුල් ගෙදරට දවිස් තුන හතරකට කළින් ගොස් මාමා මගුල් මඩුව පරික්ෂා කර බලයි. මිනිස්න් ලවා පුවක් කොට පුද්ද කරවා තමාට වුවමනා පරතරය සිටින සේ මඩුවේ කණු හැටියට එවාද සිටුවයි. රට එසු පුද්ද කළ පුවක් පටිගෙන නිසි දිග පලල සිටින සේ පුවක් කොටවලට තබා ඇත් ගස්වයි.

මඩුව සරසන්නේ කඩඳයි වලිනි. කිරිදිවැලට ගොස් මේ සඳහා අවශ්‍ය බීමයි කඩඳයි හා සවි කඩඳයි ගෙනෙන්නේ මාමාය. මූළු කඩඳයි වලින් මල් කපන හැටි බලා ඉන්ට ආසා හිතේ. මම ඔහුට අවශ්‍ය උපකරණ ලංකර දීමෙන් උදව් වෙමි. නොද ගෝලයෙක් අල්ලගෙන තියෙන්නේ. ප්‍රවානිස් ආතා අප දෙස බලා හිතාවේයි.

බීමයි කඩඳයිය විශාල එකති. මාමා කවකවුවත් රුලත් ගෙන එය පුරාම මෝස්තරයක් ඇදී. මල්, කොළ, වැල්, බිංදු බිංදු හතරෝ කොටු. රට පසු කඩඳයි විස්සක් තිහක් විතර ගෙන මෝස්තරය ඇදී කඩඳයිය ඒ මත තබයි. නැවත සියල්ල ලැල්ලක් මත කඩා කැනින් කැන ඇශ්‍ය ගසා ඒවා ලැල්ලට සවි කරයි. රට පසු මෝස්තරයේ පැන්සල් ඉරි දිගට තියෙන්න කපාගෙන කපාගෙන යයි. වක්, වක්, වක්, වක්, බලා ගෙන සිටින මට ද මල් කපන්ට ආසා හිතේ.

මාමේ මාත් විකක් කපන්නාද?

අර්ථා පුතාට මිව දැන්ම බැ. ඇයිල්ල කැපෙයි. බලාගෙන ඉදෙ ඉගෙන ගන්චි.

මට මල් කපා පුරුදු නැත. තියනට මගේ ඇයිල්ල කැපෙන්ට පුළුවන. මෝස්තරය මා අතින් කැතවෙන්ට හෝ වැරදි විදිස්ට කැපෙන්ට පුළුවන. වැරදුණාත් ආයිමත් ඒක හරිගස්සන්ට බැරිය.

මල් කපා ඉවර වූ පසු මෝස්තරය ඉතිරි වෙන්ට හැර කැපුණු කොටස් ගලවා දැමිය යුතුය. හතර වට්ටෙම කැපුණු පසු සමහර කොටස් ඉඟිල ගැලවී යයි. නො ගැලවෙන ඒවා තියං තුඩින් සිරුවෙන් ගලවා දැමිය යුතුය. මෝස්තරයට හානියක් නොවෙන්ට ප්‍රවේශමෙන් ඒවා ගලවන හැටි මාමා කියා දෙයි. මහොම නොමෙයි. මහොම නොමෙයි. මේ. මෙහෙමයි ගලවන්නේ. නැත්තං කඩඳයි තුවාල වෙන්ව.

කපා ඉවත දමන කඩඳයි කැබලි ද ලස්සනය එක එක හැඩිව, මම මේවා ගෙන එක එක මෝස්තරයට සිටින සේ බිම අනුරමි.

මාමා ගෙදර දී මල් කපා ගෙන මගුල් මතුවට ගෙන යයි. කඩ්දාසි තටුවෙන් එකින් එක කඩ්දාසිය සිරුවෙන් ගලවයි. පුවක් පරේවිල පාප්ප ගා ඒවා අලවයි. මතුවේ දොරකඩ දොර රේද්දක් දුමුවා සේ සිරින්ට සවි කඩ්දාසි අලවා සරසයි. මේ විදියට පිරින් පිංකමක් වූ දාට පිරින් මංචපයන්, මරණ ගෙයක් වූ දාට තුම්බරයන් සැරසීමට සිදු වන්නේ මාමාටය. මේ සැරසීලි වැඩි සඳහා මාමා මහන්සියක් අය නොකරයි. මහු ගන්නේ කඩ්දාසි සඳහා යන වියදම පමණකි.

ලොකු මාමාගේ වැඩි ගැන පොඩී මාමා කතා කරන්නේ උපහාසයයෙනි. නිකං ඉන්න වෙලාවකුන් තැ. තුටුවුවක පලක් ඇති වැඩික් කරන්නේත් තැ. මාමා මොහොතක් නිකම් නො ඉදි. මොතක් නමුත් වැඩික් කරයි. කිවිවත් නැතත් අනුන්ගේ වැඩිට ද ගොස් උද්වි වෙයි. ඒ යන ගමන්ද එක්කෝ බස්තමක් කුටුයම් කාපයි. එහෙම නැත්තම් බමරයක් සාදයි.

මාමා බමරය සාදන්නේ මට දෙන්ටය. ඉස්සර මහු පොල් කොළවලින් මට සරුංගල් සාදා දුන්නේය. මා සරුංගලය අරගෙන දුවන විට එය කුරකෙන හැරි මාමා බලා සිටී. මහු තැවතත් සරුංගලය මගෙන් ඉල්ලා යනි. තාත්තාගේ පුණු බෙලෙක්කයෙන් දෙයමිල්ලට පුණු ගෙන සරුංගලයේ පෙනිහතරේ හරහට ඉරි අදි. දන් සරුංගලය කරකුවෙන විට පුදු පාට කව සැදැයි. මා සරුංගලය කරකුවමින් මිදුලේ දුවන විට මාමා ඉතුරු පොල් කොළ වලින් ගල් පෙට්ටියක් සාදයි. එසේ නැත්තම් තැවතක් සාදයි.

දන් පොල් කොළවලින් සාදන සරුංගල් මට වුවමනා තැත. මාමා සවි කඩ්දාසිවලින් සරුංගල් සාදා දෙයි. මම සරුංගලය රෙගෙන උක්කුනුන් සමග වෙලට යමි. උක්කුන්ට තරම් හොඳට සරුංගල් අරින්ට මට බැරිය. උක්කු නූල් දෙන දෙන තරමට සරුංගලය ඉහළ යයි. මම ආචම්බර සිතින් බලා සිටිමි. උක්කු ඇරියන් සරුංගලය අපිති මටය. මාමා හදන සරුංගල් උක්කු ජදන සරුංගල් මෙන් කුරියා ගසන්නේ තැත.

මහ ගෙදර මක්කොම වැඩ කටයුතු පැවරි තිබුණේ මාමාලා දෙන්නාගේ කර පිටය. පොඩි මාමා තමන් හරිහමිබ කර ගෙන දිපුණුවෙන්ට හදනවා මිස මේවා ගැන වැඩි උනන්දුවක් නොදක්වයි. ලොකු මාමා සෙල්ලක්කාරයාය. ඔහුට මේවා ගැන තෝරුමක් නැත. බරක් හැල්ලුවක් ද නොතේරයි. මහ ගෙදරත් මක්කොම වැඩ බලා ගන්ඩ සිද්ධ වෙලා තියෙන්නෙ මට. අම්මා කියයි. කොහොම උනත් නෘතිවත් පුතුකං ඉශ්ට වෙන්ඩ එපායැ. එයාගෙන් නිදහස් උනොත් පිරිමි දෙන්නනං කොහොම හරි තමන්ගේ කටයුතු බලා ගන්නැතැ.

පුංචි අම්මාට මගුල් මත්තු කිපයක්ම කතා කළ නමුත් ඒ එකක්වන් හරි ගියේ නැත. සමහරු දැවැද්ද මදියයි කියති. සමහරු රුප සෙවාව මදියයි කියති. මනමාලයා කුමති වන විට පුංචි අම්මා අකමැති වෙයි. නෘතිගෙන් නිදහස් වෙන කළේ මට නං මහ මෙරක් වගේ. අම්මා කියයි.

මිච් කිවිවට බැ කාලේ එනකල්. එවිට ප්‍රවානීස් ආතා කියයි. කාලේ ආප්‍රවාම ඉඩීම සිද්ධ වෙයි.

අන්තිමේ දි කාලය ආවේය. විත්තපත්තරියා ආ මනමාලයා පුංචි අම්මා කසාද බැඳීමට කුමති විය.

කොහොමද, හොඳ තැනද්ද? මනමාලයාගේ පාරුසේ තොරතුරු බලා එන්ට හිය පොඩි මාමාගෙන් අම්මා අසයි. කපුව නං වර්ණනා කළේ හරියට දාහකින් හොයා ගන්ඩ බැරි කරමට.

වරදක් පේන්ඩ නෑ. හොඳ වැදගත් මිනිස්සු දේපලන් සැහෙන්ඩ තියෙනවා. ඉඩං කඩං.

කොවිවර ඉඩං තිබුණහම මොටද? හද්දා පිටිසර. ලොකු මාමා තරුක කරයි. මූකලාන්.

ඒ කතාවට පොඩි මාමාට විකක් තරහ ආවේය. මොකද පිටිසර ඉඩං ඉඩං නෙමෙයි ද? මෙහෙ වගේ නෙමෙයි හරි සරු සාර ඉඩං. විකක් මහන්සිවෙලා වවා ගත්තොත්.

ගේ එහෙම කොහොම ද? අම්මා නැවත අසයි.

ගේ නං වැඩි කළඹිලියක් නෑ. බඩ සියක් විතර පසිනුත් යන්ඩ තියෙනව.

මනමාලයාත් එහෙම තමයි. ලොකු මාමා නැවත තියයි. තිකං නොංජල් පාටයි.

හැඩැයි නංගි නං කැමති වගේ. එවිට අම්මා කිය.

එහෙම නං ඉතින් කරන එකතෙ තියෙන්තෙ. තාත්තාද කතාවට හවුල් විය. මනාලින් කැමති නං මනමාලයගේ පැත්තත් ඒ තරං වරදක් නැත්තා.

පොඩි මාමා ලෝඛයි කියා කියන තමුන් මගුල් ගෙදර සඳහා මහු නෑ බැ නොකියා වියදුම් කළේය.

වෙන කවුද එයා තේන්නං වියදා කරන්ඩ මිනෑ. එයා නෙ සල්ලි කාරය. වත්තෙ පිටියේ ආදායං ගත්තෙන් එයා නො? වියදුම් කිරීමට මුදල් ලොකු මාමාට නැත. එහෙත් මහන්සි වී කළ පුතු වැඩ කියල්ල මහු දුව පැන කරයි. ගේ දෙර පිරිසිදු කරයි. මගුල් මහු සාදවයි. නැයන්ට යාලුවන්ට බුලන් දෙන්ට යයි. අහල පහලින් මේස පුතු බුලන් හෙඳුපු පියන් කොප්ප ඉල්ලා ගෙන එයි. උරන්ට කියන්ට තරාලට යයි. කොකියන්ට කියන්නට හිස්සැල්ලට යයි.

මගුල් ගෙදරට රෙදී ගන්ට අම්මා මාත් කැවුව කිරිදිවැල් හංදියේ සඳුදා පොලට කියාය. වෙනදා අම්මා මට මස්සවා දෙන්නේ

ජංගි ය. ඒවා මහන්නේ පුංචි අම්මාය. පුංචි අම්මාට සිංගර් අත් මැයිමක් ඇත. අම්මා පොලෙන් පොපේලින් රෙදි ගෙනත් දුන් විට පුංචි අම්මා ඒවා කපා ජංගි මසා දෙයි.

ජංගි ඇදීමට මගේ වැඩි කැමැත්තක් නැත. ඒවා වහා තැලි පොඩි විය යයි. ඇයට ඇල්ලා වැටෙයි. කිසි හැඩියක් නැත. තුන්තිරි කනත්තේ හාමු ඉතාම ලස්සනා කමිස හා කොට කළිසම් ඇදුගෙන ඉස්කෝලයට එයි. මේ කමිසවල කාස කපා රෙද්දේ පාටට ගැලපෙන බොත්තම් අල්ලා ඇත. කමිස සාක්ෂුවේ ද බල්ලෙක් හෝ හාවෙක් ගෙනතම් කර ඇත. ඒවා දකිනා විට මට එවැනි ඇදුම් නැතිකම ගැන දුක හිතෙයි. මගුල් ගෙදරට ඇදීමට ජංගි හොඳ නැති බැවින් දුන් හා පුරා කියා මට කමිය හා කළිසම් මස්සවා දෙන්ට යයි. පුංචි අම්මාට කමිස හෝ කළිසම් මැයිමට බැරිය. ඇරත් මේ දවස්වල මහලා ඇට ඉවරයක් ද නැත. මේ තිසා මට කමිසයක් කළිසමක් මැහිම කිරිදිවැලේ අමර්ත්ව වේලරුට බාර දෙන ලදී.

වේලරු මට කමිසය මැයිමට වේජ් පටියෙන් මිමිම ගතියි. මම පපුව පුම්බා ගෙන සිටිමි. වේලරු මිමිම ගෙන අවසාන විය හා දුන් ඇතියි සිව්ප්‍ර පපුව පුම්බා ගෙන ම ඉන්ට මට සිතේ.

මගුල් ගෙදර දවසේ ගෙදෙටට අදින්ට සරමකුත් රී ඡරී එකකුත් මාමා ගෙනත් දුන්නේය. පුතා දුන් ගමනටත් යනව ද? ඒ දෙනා ගමන් බහු ඇයිය.

ඉව මට අලුත් සූටි එකකුත් තියෙනවා. මම ආචම්බරයෙන් සිටෙමි.

සපත්තු?

සපත්තු නෘ නැතැ.

සපත්තු නැතුව පුළුවනැ? මාමා කිය.

අම්මෙම මට සපත්තු? මම අම්මා දෙසට හැරුණේම්. කිරිදිවැලේ කඩවල සපත්තු නැත. ක්‍රිඩ්‍රාන්ත් ඒවා මිලදී ගැනීම

අපරාදේ මුදල් නාස්ති කිරීමකැයි අම්මා සිතයි. නිස්පොරෝජනේ මොකට ද සල්ලි වියදී කරන්නේ. එක දවසේ වැඩිවිට. එට පස්සේ නිකං ගෙදර කියල ලොකු උණාම අහක දාන්ති.

තුත්තිර කනත්තෙ නං ඇති. තාත්තා අදහසක් ඉදිරිපත් කළේය.

මම අහල බලන්නාකා. මාමා එදා හවසම තුත්තිර කනත්තෙන් බාමුගේ සපත්තු කුටිවමකුන් තොප්පියකුන් ඉල්ලා ගෙන ආවේය. තොප්පිය නම් හරි. සපත්තු කුටිවම හරි නැත. ලොකු වැඩිය. අම්මා සපත්තු ඇතුළට රේදී පාංකඩ දමා හිර කර මගේ කකුල ඔබා බැලිය. ඒන් සපත්තු බුරුලය. ඇවිදින විට ලොක ලොක යා හෙලවේයි. විශ්‍රාශීන් පතී. මේක නං හරි යන්නේ නැය අම්මා බලාපොරොත්තු කඩ වූ හඩින් කිවාය.

එට පැවුවදා තාත්තා වෙලට ගිය ගමන් හත්පේරුවෙන් සපත්තු කුටිවමක් ඉල්ලාගෙන ආවේය. ඒ සපත්තු විකක් තද වැඩිය. මය භෞදා විකක් ඇවිදින කොට මික හරියයි. මා තොසත්පුන් වනු දුටු තාත්තා කිය. මම ඒ නීම පිළිගෙන රතුශ්‍රනු ගෙධියක් කපා සපත්තුවේ උලා එය පොලිෂ් කර තැකැවේ.

මාමා වෙනදාටන් වබා ලස්සනට මල් කපා මයුල් මඩුව සැරසිය. මඩුවේ දොරටුවට ඉහලින් ඇලුවීමට අකුරු යොදා විශේෂ කුටියමක් කැපුවේය. ගුහ මංගලම් හවතු, ආයුබෝවන්. මඩු අතු වලින් ගොටු වියා බිත්තියේ තැන තැන සවිකොට, පඡ හා බවිල්වනස්ස ඒවාට දමා සැරසිය. සාලය මුල්ලේ දොර පැළවක් අතුරා ඒ වටා කළස් තබා පෝරුව සඳුවේය.

මයුල් ගෙදර හෙටය. ඒ සදහා කළබලයෙන් ලක ලැස්කි වන හැටි හැම පැන්තෙන්ම පෙනේ. උදවිකාරයෝ එහෙන් මෙහෙන් බිඩු අදිති. ඒවා පිළියෙල කර තබති. තරාලෙන් උරා ගෙනා අය වත්ත පහල වෙල අයිනේ තියා ගෙන උරා මස් කරකි. ගැනු තුන් හතර දෙනෙක් කුස්සිය පැන්තේ කැඩුම් කොකිස් උයති. ප්‍රංචි අම්මා මැයිම ලෙ ඉදගෙන තවමන් මසයි. මාඟ ගේන්ට මීගමු හිය පොඩි මාමා තවම ආවේ නැත. ලොකු මාමා කළ පුතු වැඩ විදි

විදාන කරයි. උදව්වලට ආ අයට සංග්‍රහ කරයි. රාජ්‍යාම් පුරුටුව්විස් බොහැවි බුලත් වේක් කනව ද? හා, හා මිය කට්ටීය දුන් ඉතින් ගේ බිල හිටිනව. මිස්ටේ. වර්ලියානු. අන් ඉතින් එනවලකා.

අයිසේ උස්වත්තේ ඉස්කෝලේ මහත්මයාගේ ගෙදරින් කතා පෙට්ටිය ඉල්ලා ගෙන ආවේය. අපි කුවුරුත් බලා හිටියේ මහු එනාතුරුය. අයිසේ කතා පෙට්ටිය ගෙනත් ඉස්තේස්පූලේ කොනක මෙසය මත තැකැ විට අපි එනතට රාක් වුයෙමු. කතා පෙට්ටියේ මොකක් නමුත්, වරදක් තිබේ. හරියට වැඩ කරන්නේ තැත. වයින් කර තැකැ විට තැටිය වේගයෙන් කර කැවෙයි. ඉක්මනින්ම වයින් ඉවර වී එට පසු හෙමින් සිරුවේ ඇදෙන්නට පටන් ගනී. තැටිවල කුණු පිරිල ඒකයි. අයිසේ කිය. බුමිතෙල් ටිකක් ගේනවල. මම කුසසියට දුව ගොස් සිගරටි වින් එකකට බුමිතෙල් ගොනාවෙමි. අයිසේ රේදී පාංකඩියක බුමිතෙල් ගා තැටියක් එයින් පිස දූමිය. දුන් තැටියේ කුණු තැත. නමුත් කතා පෙට්ටියේ වරද හරි ගියේ තැත. එටත් වඩා තැටිය ද නරක් වෙලාය. තැටියේ ඉරි ගෙවී ඉදිකටුව එක තැනම කරකැවෙයි. අනේපිඩු සිටානෝ සැවැන්පුර විසාලා අනේපිඩු සිටානෝ. අනේ. අනේ. අනේ. අනේ.

අනේ අනේ තමයි. මේක අසා සිරි ලෙඛ මාමා කිය. අයිසේ මන්න මික පරිස්සං කරල පැක්තකින් තියනව. මික තැනුවට කමක් නෑ. මම නිකුලස් මාස්ටරටයි මාවින්ටයි කියල කියෙන්නේ.

අදුරු වැටිගෙන එන විට නිකුලස් මාස්ටරුත් මාවින් ප්‍රේරාත් කව කඩා කාරයෙකුත් පැමිණියහ. මාමා ඉස්තේස්පූලේ කොනක මවුන්ට ආසන පනවා දුන්නේය. දු ඉතින් සිංදුවක් කියන්ධ මිනු. අයිසේ පෙරෙන්ත කරයි. සරපිනාව, පාගන සරපිනාවක් තොවන නිසා තනියම එය වාදනය කිරීමට නිකුලස් මාස්ටරට බැරිය. ඩූලා අල්ලා දීමට කවුරු හරි උදව් තුනොත් මහුට සරපිනාව වැඩීමට සිදු වින්නේ තනි අතිනි. මහුට ඒ උදව් දීමට කිප දෙනෙකුම පොර කෑ නමුත්, ඒ වාසිය අත්වූණේ මටය. අයිසේ ගබඩා කාමරයට ගොස් මේස හැදි දෙකක් ගෙනාරින් සාක්ෂ කෘෂ්ඩායම ප්‍රකින්ම වාසි විය.

නිකුලස් මාස්ටර ගැන් එකක් වාදනය කිරීමට පටන් ගත්තේය.

ආ.....මාවින් ප්‍රේරා උගුර සකස් කරයි. මහු සිංදුව පටන් ගන්නා තුරු අපි කටවල් ඇර ගෙන බලා සිටිමු. ආ.....ශ්‍රී පති ශ්‍රී තරි විෂ්ණු දෙවින්දා සකහට සෙක දෙවිනා. ලංකා දිපේ ජින්න්ද සාසන කරුණාවෙන් රකිනා. බජවුව රස විදින පිරිස තුමියෙන් වැඩිවේ. පසුව ආ අය ඉදිරියට ඒමට ඉඩ තැකි බැවින් ඇගිලිවලින් ඉස්සි බලයි. මාවින් ප්‍රේරාගේ උගුරේ තහර වැළැ ඉලිර්පෙයි. මහු තරම් හඳුයෙන් සිංදු කිමට සම්මතක් අහල ගම් පලාතක තැක. අයිසේ මේස හැදි සෙල්ලම් කරයි. මහුට වුවමනා වී ඇත්තේ කමා අන් අයට නොදෙවෙනි සංහිත කාරගෙකු බව පෙන්වීමටය. මහු උරහිස තටවූත් ඒ මේ අත හැරෙමින් විරින් වර හා හා කියමින් හැදි සෙයි. මේ යෝදයට මොකද වෙලා තියෙන්නේ. කාන්තා මහු දෙස බලන්නේ පිළිකුලෙන් මෙනි. අයිසේ කාලය වරද්දන විට තිකුලස් මාස්ටර ද නොමනාපායන් මහු දෙස බලයි. තබා කාරයාට මේ කියිවක් පෙනෙන්නේ තැක. මහු හිස නටව තටවා සංහිතයෙන් ආවේස වී තබා ගෙයි. රඳය හරියට වැරදුණු විට පමණක් මහු බෙල්ල දික්කර මාස්ටර දෙස බලයි. මාස්ටරුක් තබා කාරයාත් මොහොතක් සිනායි එකිනෙකාට ප්‍රසාදය පළ කර ගනිකි.

මාස්ටර උන්තැනේ පොචිචිත් මෙහේ ඇවිත් යුතුනො. සිංදුව අවසානයදී ලෙසු මාමා කිය. ඒ අනුව සංහිත කණ්ඩායම මිදුලට බැස පිළිකත්න් පැත්තට ඕයහ. මුළුන් ආපසු ආවේ පැය බාගයකට විසර පසුය. මාරුන් ප්‍රේරා පිටි-අල්ලන් තොල් පිසදමියි. තිකුලස් මාස්ටරගේ අමුණ්කක් රේන්ට තැක. අයිසේ වික්කෝටම විඩා වෙටි වෙගේ.

දැ ඉතින් කැම රිකක් කාලම හිටිමු. මාමා යෝජනා කළේය.

එැ. බැ. තව සිංදුවක් කියන්ව යිනා. අයිසේ එවිට හරස විය.

සාර්ථක යුතිය පටන් ගන්නා ලදී. රුපෙන් අන්ග ගුෂ්කී..... මා ප්‍රේම පුරම් භාරී..... උන් හිටි ගමන් අයිසේ තැකිව හැදි දෙකා පෙසක තබා තැවන්නට විය. මහු නැමි අප්පුවි ගෙමින් එතහම කුරෙනෙමින් බිමු නැවුමක් නැවයි. අන් මොහම තොයියාචිං. කාන්තා යුතිය් නොමනාපායන් මහු දෙස බලයි.

පසුවදා දවල් දහය පමණ වන විට ආරාධනා ලැබූ අමුත්තෝ එන්ට පටන් ගත්ත. නැපෝ සිංජේද් මිදුලේ විපෝ එකක් ලග වාචිලී එන එන අයගේ තම පිළිවෙළින් ඇක්සැයිස් පොතක ලක්ෂු කර ගති. උත්තු ඩිරිය ගසයි. පොඩි මාමාත් ලොකු මාමාත් ඉදිරියට අවුත් අමුත්තන් පිළිගතින්. මම මුවන්ට සුරුටුව සියෝටි අල්ලමි.

ලොකු මාමාගේ ආරාධනාව අනුව පැමිණ මුලින්ම මයුල් මඩුව ඉදුල් කළේ මංඩාවල රාජ්‍යාමිය. කෝ මේ සාර්ථකාරයෝ. රාජ්‍යාමි සාර්ථක කාරයන්ගේ හිස පුවු දිහා බලා ප්‍රශ්න කරයි. මාරිං මොකද බං පැත්තකට වෙලා ඉන්නේ. කියාපල්ලකො සින්දුවක්වත්. කෝ මාස්ටර්.

අන්න අරෙහෙ කඩිට වෙලා මුදි. මාරින් දෙකට තුනට නැමෙමින් කියයි.

එක අගයි. මුදියන්ඩ නං මෙහේ එන්ඩ ඕනෑයැ. පලයා පලයා ගිහි. එක්ක විරෝ.

මයුල් ගෙදරට වැඩියන්ම සෙනග ආවේ රේ කැමටය. සමහරු රා හෝ අරක්කු බේ තරමක් පදමිවි සිටිති. අඩිලිං සිංජේද් හින්ද එනව මිසක් දේත්තං මුදලාලි එක්ක නං අපේ ඒ තරං ඇයි හොඳයියක් නැ. කුවුදේ මිනිහෙක් ඇහෙන්නටම කිය. ආ ආ පිළිවෙළට ලොකු මාමා මුවන්ට වතුර දෙයි. මස් මාල්, අව්වාරු මේවා දෙස මුවන් බලන්නේ ගොදුරක් දුටු වන මෘගයන් මෙනි. ඔවුනු නැහැයෙන් සෙම පෙරමින් හායි දුයි ගා මසුන් බතුත් කති. බිමට නැමී සොටු සුරා දමති. කැම කා අත සේදා මෙස රේදදෙන්ම පිසදා ගතිති. කැම කා එලියට එන මුවන්ට නැවත වරක් සුරුටුව සියෝටි ඇල්ලිමට සිදු වෙයි.

මුදලාලිගේ ආරාධනාව ප්‍රකාර අපි මේ උත්සවේට සහභාගි වෙලා තොයෙකුත් ආදර සංග්‍රහ වින්ද. මේ අපෙන් සුළු තැග්ගක්. මේ කැග්ග පිළිගන්නා හැරියට ඉල්ලා සිටින අතරම මේ මංගල්‍යය සරව්පකාරයෙන් සාර්ථක වෙවා කියල ප්‍රාරුපනා කරන්වා. පොඩි මාමා මුලත් හෙර්පුව අතට ගති. තැඟි බලාපොරාත්තුවෙන්

තෙමේයි විදාන මහත්තේලාට ආරාධනා කෙලේ. විදානෙහි මහත්තේලාගේ පැමිණීම අපට ලොකු ගෝරවයක්. අපෙන් යම් ප්‍රමාද දේශයක් සිදු වුනා නං ඒ ගැන අපට සමා වෙන තැබූයට ඉල්ලනව්.

මගුල් මේසයේ මා ඉදගෙන හිටියේ ප්‍රංචි අම්මා ප්‍රාගමය. ඇ මූණ බිමට හරවා ගෙන ලේජාවෙන් සිටී. ලේජාවෙලා බෑ. කැම කන්ට මිනා. කවුදේ කිය. ඒත් ප්‍රංචි අම්මා කැම තොකයි. බත් පංගුව යන්තම් අත ගා ඇතු. ප්‍රංචි අම්මා බිම බලාගත්වනම සිටී.

ප්‍රංචි අම්මා වෙනදාට වඩා උස්සන යයි මට හිතුණි. මනමාලි දිලිජින සුදු තැබූවයක් සුදු සාරියකුත් ඇද සිටී. ඇ කනායාවුවෙන් ඉන්නා වාගේ පෙනුනත් ඒ කනායාවුව විනිවිද ගෙන රට වඩා ලොකු සතුවක් ඇත්තා සේ දැනෙයි.

අපි ලහි ලහියේ ගමනට යාමට සැරසෙමු. මගේ කකුලටත් කලිසම් කකුලටත් අතරින් අතදාමා කමිසය පහළට ඇද සකස් කළාය. පොඩි ලේන්සුවක් නමා කමිස සාක්කුවට දුම්වාය. මලුවට තොප්පිය දාමා තැඩි බැලුවාය. එහෙත් සපත්තු හිරය. එවිට අම්මා මේස තැන්දක් ගෙන තැබූම්පිට විශ්‍රාක්ටත් සපත්තුවෙන් අතරින් දාමා වදන් පොරෙන් සපත්තුව කකුලට දුම්වාය. දාමා සපත්තු පරිය ඇද ගැට ගැසුවාය.

ප්‍රංචි අම්මා කැන්දාගෙන යන මොහොතා ආසන්න විය. අම්මා ඇ වැළදාගෙන අඩිනවිට සොයිදා තැන්දාත් ගුණවති අක්කාත් දෙදෙනා ද අඩින්ට වුහ. මෙය බලා සිටී මට ද ඉඩේම ඇඳුණි. ප්‍රංචි අම්මා අප අතහැර යන බවක් මේ වනතුරු මට වැටුපුණේ තැතු. දත් ඇ අප අතහැර යයි. මට ජංගි මසා දුන් ප්‍රංචි අම්මා, මාත් එක්ක පන්සල් හිය. ප්‍රංචි අම්මා, ප්‍රංචි අම්මා අද සිට පිට ගමක රදිංචියට යයි.

ගමනට බත්කි කරන්න දාහතරක් හිතුණි. ඉස්සරහින්ම කරන්තයට නිකුලස් මාස්ටරුත් ප්‍රේරාත් කඩලා කාරයාත් ගොඩවුහ. සමහරුන්ගේ විරුද්ධත්වය මැද්දේම අයිසේ ද රටම පැන ගන්නේ ය. මනමාලයාත් මනමාලයාත් නැංගේ අන්තිමට හිතුණු බත්කි

කරත්තයටය. රිට පිටුපසින් බර කරත්තයක මනමාලියට තැං දුන් පෙටිටුගම පටවා තිබුණි.

මෙයළේ කරත්ත විත්තපත්තරයට ලැයා වන විට සවස දෙක විතර විය. සපත්තු හිරට තිබුණ් මා කරත්තයේ ඉදගෙන සිටින විට එව් පින් හිරිහැරයක් සිදුවුණේ නැත. එහෙත් කරත්තයෙන් බැස බැං දහයක් යන්නටත් පෙර කකුල් කැපුණි. අඩිය තියන තියන පාරට කකුල රිදෙයි. මම අවට අයට ඒ බවක් නාගවා, ගමන බාල කර නොර ගසමින් සෙමින් සෙමින් යමි. කව වික දුරක් යන විට සපත්තු දමා ගෙන කෙසේවත් යා තොහැකි තත්ත්වයක් උද්ගත විය. එවිට මම නැවති සපත්තු ගලවා එවා අතින් එල්ලාගෙන ගමන් කළේමි. සපත්තු ගලවා අකට ගන් විට ව්‍යවහාරයෙන් කිය තොහැකි තරම් සනීධියක් කකුලට දැනුමෙන්ය.

ප්‍ර.වි අම්මා නැති පාලට එක පාරට දැනුණි. මා සිතා හිටියේ ඇ අපත් සමග හැමදාම ඉදිවි කියාය. මහා වැස්සක් පැවුවාක් මෙන් මඟුල් ගෙදර කළබලවලින් පසු මහ ගෙදර තදබල නියෝජිතාවක් ඇතිවිය. පු.වි අම්මා නැති අඩු පාඩුව දීන් වඩාත් තදින් දෙනෙයි. ඉස්සර මහ ගෙදරට හියවිට පු.වි අම්මා මට කොට්ටීම තළා දෙයි. ජ්‍යෙෂ්ඨ හා සරං මසා දෙයි. මම මැයිම කරකවා ද ඇයට මහන්තම උදවි කරමි. දන් පු.වි අම්මා නැත. මට මහගෙදර පැත්තට යන්වෙත් හිත් නොදෙයි.

ඉස්සකෝලේ ඇරි එන මම බත් එහෙම කා වස්සා බලන්ට යමි. දන් මගේ නමට උෂ භංචි ගසා ඇත. R. A. C. වස්සා මා දුක මා දිහා බලාගත්වනම සිටි. මම උෂට කන්ට බඩුවැටියෙන් දෙම්ලවැල් රිකක් ඇදාගෙන යමි. ඉදා වැල්වික කා ඉවර වූ පසු උෂ මට බොරුවට අනින්ට හදයි. නමුත් උගේ නළල අක්‍රානා විට උෂ කව හවිත මට ලං වෙයි. මගේ පිටි අල්ල ලෙවිකන්ට පටන් ගනී. උෂ ලෙවිකන විට පිටි අල්ල කොස් කුටුවකින් සූර්යනාක් මෙන් ගොරෝසුවට දෙන්. එන් මම උෂට ලෙවිකන්ට ආසාවෙන් අක දිගෙන සිටිමි.

සවිස දෙක තුන වන විට තොපු කණ්ඩායම බදු වත්තට එකතු වෙති. අපි වත්සු පතිම්. පුද්ද කරම්. මට්ටු ද දුවම්. ඇල්බට් වයස එක තුළට රිංගා ගුලී ගැඹි සිටින විට උක්කු. එය ඡල්පු කරගෙන දුවයි. වයස එක ඒ තුළ සිටින ඇල්බට්ස් සමගම ඇරැකියයි. හා, හා, මිත නා හොඳ යෙල්ලමක් නොමෙයි. මේ දැකින ප්‍රවානීස් ආකා අවවාද මුඛයෙන් කියයි.

දැන් මට පිතිමට පුළුවන. එබැවින් මා තනියම ඇලට නාත්ට යනවාට අම්මාගේ විරැද්ධත්වයක් නැත. එහෙත් තදින් වැඩි වැං ඇල පිටාර යන ද්‍රව්‍යවලට නම් ඇ රට විරැද්ධ වෙයි. වැඩි වැං ඇල පිටාර යන ද්‍රව්‍යවලට නම් ඇ රට විරැද්ධ වෙයි. මාමත් තනියම යන්ඩ එපා ඇලට, ඔය මාමා නාත්ඩ යන වෙළාවක අද නා තනියම යන්ඩ එපා ඇලට, ඔය මාමා නාත්ඩ යන වෙළාවක මාමත් එක්ත පලයා. අතික් ද්‍රව්‍යවල අපි කොළ රංඩුවම එකතු වී මාමත් එක්ත පලයා. අතික් ද්‍රව්‍යවල අපි කොළ රංඩුවම එකතු වී මාමත් එක්ත පලයා. තා ලූගවත් අමුඩයක් නැත. රෝද අමුඩ ගසා ඇලට නාත්ට යමු. කා ලූගවත් අමුඩයක් නැත. රෝද අමුඩ ගසා විසිකළ රෝද කැලුලක් එකෙක් වටපිට බලා සොයා ගනී. ඔහු එය අමුඩ ගසාගෙන දියට පත්තියි. අපටත් අමුඩ ගහන්නට දියේ සිට අමුඩ ගසාගෙන දියට පත්තියි. අපටත් අමුඩ ගහන්නට දියේ සිට එය ගුලිකර ගොඩිට විසිකරයි. අමුඩ අවශ්‍ය වන්නේ දියට පත්ති මොහොත්කට පමණය. අහල පහල කිසිවෙතු නැත්තම් එයද අවශ්‍ය නැත. එවිට අපි හෙළුවෙන්ම දියට පත්තිමු.

නාගෙන ගෙදර එන මම ඇතැම් අද්‍රව්‍යක කිරීමැටි විකක් ද ගුලි කරගෙන ගෙදර එම්. වැළිපොඩියක්වත් නැති කිරීමැටි සමහර ද්‍රව්‍යවල ඇල ඉවුරේ පැදී ඇත. ගෙදර නිකම් ඉන්න විට මේවායින් රුප ඇත්තාව පුළුවන. කොයි තරම් හොඳට අශ්‍රිවත් කිරීමැටියෙන් අකින රුප වේලෙන විට ඉරි තලයි. මෙය තවත්වන සුමයක් මාමාවත් දන්නේ නැත.

විතු වැඩිට දක්ෂයකු හැවියට මගේ නමත් දැන් දැන් තරමක් දුරට ගමේ ප්‍රසිද්ධිය.

මල්ලියෙ, මට වෙසක් කාට දෙක සුනක් ඇදල දෙනවද, මම පෝද්කාට ගෙනත් දෙන්නා. පහල ගෙදර මැන්ඩිස් අයියා ද්‍රව්‍යක් කිය.

කෝ සායා.

මම දිය සායා පෙට්ටියක් ගෙනත් දෙන්නා.

මම එකවරම මිට කැමති විමි. දිය සායා පෙට්ටියක් මා ද්‍රව්‍යලාවත් නැත. ඉස්කෝලයේදී අදින්නේ පාට පැන්සල් හෝ පාට සුංඛ වලිනි. සුදු ප්‍රෝයිං පොත් නම් පාට පැන්සල් වලින්, කළ ප්‍රෝයිං පොත් නම් පාට සුංඛ. සුදු ප්‍රෝයිං පොත්කුත් ගිරවා මාක් පාට පැන්සල් පෙට්ටියකුත් අම්මා මට පොලෙන් ගෙනත් දුන්නාය.

කොස් පුඩු පෙටවියක්. මම ඇසුවේමි. පුඩු පෙටවියක් නැතුවට කෙත් නෑ. මය තියෙන්නේ පාට පැන්සල්, ඒ මදු. මම අභින්නට තිති. ලබන පුමානෙ මම ගෙනත් දෙන්නං පුඩු පෙටවියක්. මා අඩු යුතු යුතු ලොකු මාමා කිය.

මැන්ඩිස් අධියා ගෙනත් දුන් සායම් පෙටවිය කුවිදේ හොඳවම පාවිචිචි කරපු එකකි. සායම් ගල් වෙළාය. සායම් කැබලි වල මැද දියවී අධිය පෙනෙන කුරුම වළවල් සැදී ඇත. පින්සලයේද මවිල් හැලිලාය. ඒත් එය මට ඉතා වටිනා වස්තුවකි. මම සායම් හැකි තරම් පිරිමසා ඉතුරු කර ගෙන මැංඩිස් අධියාට වෙසක් පත් ඇද දුනිමි. දාගැබත්, හදක්, කොඩි වැලක්, සත්ධා දරුණතයක්, සියිරි අර්සරාවක්, ගුහ වෙසක් මගුලක් වේවා, ප්‍රිති වෙසක්, පිංතුරවල පහළ දුඩු කෙළවරේ පුංචි අකුරින් මගේ නම ලියා එට යටත් ඉරක් ද ගැසුවේමි. ආර්. ඒ. සිරිසේන.

ඉස්සර මම අතට අපූවුණු හැම දෙයක් සායම් හැරියට රාවිචිචි කළේමි. වෝච බැටරි කුරු, මල් පෙති, මැටි, අමුකහ, රේඛවලට දමන නිල්, පංචලට දමන කුකුල් සායං, දුන් මට දිය සායම් පෙටවියකුත්, පාට පැන්සල් පෙටවියකුත් ඇත. මම සෙල්ලමට යාම අඩුකර ගෙදරට වී පින්තුර අදිමි.

ගොයම් වැඩ කාලය එන විට මේවාට වැඩි විවේකයක් නොලැබේ. හානා පෝරුගාන ද්‍රව්‍යවලට වෙළට බුලත්වීට භා තේ වතුර ගෙන යන්ට සිදුවේ. අම්මාත් සමග අශ්‍රිල ගෙනයන්ට සිදු වේ. හාලා පෝරුගාලා ඉවර වූ විට හරකුන් නැවීමටත් නගුල් වියගස් සේමටත් සිදුවේ. එට පසු හරකුන් දක්කා ගෙන නගුල් වියගස් කර තියාගෙන ගෙදර ආ පුතුය. ගොයම් පාගන ද්‍රව්‍යක තම නිවාඩුවක් ඇත්තේම නැත. එදාට කොළපොං ගැසීමට තිවිචිචිට සිදුවන්නේ අපටය. ලොකු අය කොළපොං ගැසීමට කැමකි නැතු. මවුන් සලකන්නේ එය තමන්ට තරම් නොවන පුංචි ලමඹින්ටම අයිති වැඩික් හැරියටය. ඉතින් මමන් උක්කුභුත් කොළයේ බැන්ද ගොනුන් මෙන් ඉවරයක් නැතිව කොච්චරවත් කොළයේ බැන්ද ගොනුන් මෙන් ඉවරයක් නැතිව කොච්චරවත් තමන් කුරකුවෙමු: "මිහො, මිහො, මිහො, මිහො,

හරක් ඇදුන්ත කම්මලැලිකමේ ගාට ගාටා යන විට පමණක් තාත්ත්ව කොළයට නැහු. හරකුන්ගේ පස්සට දුතිගොයියාවෙන් ඇතා ඇතා මහා හඩින් මියේ කියන්නට පටන් ගනී. මි..... ගොන්නු අමුතු පණක් ලද්දක් මෙන් ගමන ඉක්මන් කරති. එවිට තාත්තා කොළයෙන් බැස යුයි.

බැරි වෙළාවන් මා දුතිගොයියාවක් අතට ගෙන මැඩුවන් හලා බාන්ට හැඳුවාත් තාත්තා සැර වෙයි. මන්න ඉතිං ආව ලොකු වැඩික් කරන්ව. බැරි වැඩ නොකර ගිහිං අර පුළුවන් වැඩේ කරපන්. තාත්තා කොහොම කිවත් කොළපොං ගැහීම මැඩුවන් හලාබැමට වඩා අමාරු වැඩිකි. මැඩුවන් හලාබාන අයට වරින් වර තිවාඩු ලැබේ. අපට එසේ තිවාඩුවක් නැත. ගොයම් පාගා ඉවර වන කුරුම ගොනුන් දුක්කිය පුතුය. කොයි වේලේ ගොම්පස් බායි දුයි ගොනුන්ගේ පස්ස පැත්ත දිහා කොවිචරවන් බලා සිටිය පුතුය. උන් වලිගේ මදක් උස්සා ගොම්පස් බාන්ට සූදානම් වන විට, කොළයෙන් මැඩුවන් රිකක් හලා බා ගෙන පස්ස පැත්තෙන් අල්ලාගෙන සිට, ගොම්පස් පිඩින් සමග මැඩුවන් කන්දට විසි කළ පුතුය. නැත්නම් මැඩුවන් හලාබාන ලොකු උදවියගෙන් බැඳුම් අහන්ට සිදුවේ. අගයි ප්‍රමයි ගොම්පස් අල්ලල තියෙන හැරිනා.

අම්මා ඇක්කුල අරං තියර දිගේ එනවා ඇතින් පෙනේ. ඇ සමග කව කවුදේ දෙන්නෙක් එති. මවුන්ගේ පුරු අතු එලිය දියට වැටී දෙගුණව පෙනෙයි. අම්මා සමග එන්නේ සොයිදා තැන්දාන් මැංචිස් අයියාත්ය. ඇක්කුල ගේනවා දකින මට සන්නෝසයක් ඇතිවේ. ඇක්කුල කැමට කොළපොං ගැහීම නවතා වික වේලාවක් තියෙන හැරිනා.

හා, හා දී ඉතිං සප්පායම් වෙළා සිටිමු. තාත්තා යෝජනා කරයි. කවුරුන් පත්කොළ ගෙන රවුමට වායි වෙති. අර ප්‍රමයි දෙන්නෙටන් එන්ඩ කවුරු හරි ශියානා, මාමා කියයි. අනේ මව. දන් භෞද්‍යම බවිභිනි වෙළා ඇති. අම්මාද කතාකරන්නේ මා ගැන දුක හිතිලා වගේය. වරෙන් පුතේ, වරෙන් උක්කු. අම්මා එසේ කියා කට ගැලවෙන්ටන් පෙර අපි දුවගෙන එමු. පත්කොළ ගෙන ලොකු මිනිසුන් සමග හරි හරියට වායි වෙමු. වෙනදාට වඩා ආදරයෙන්

අම්මා මට බත් බෙදයි. මාලුපිනි බෙදයි. පෙරෙන්ත කර කර තව තව කවන්ව හදයි.

අැසුල කා ඉවර වූ වහාම උක්ෂුනුත් මෙන් මැඩුවන් කන්දේ අතිත් පැත්තට යමු. මැඩුවන් කන්දේම ඇලේ අහස දිහා බලා සිටිමු. මල් වට්ටියක් විපුරුවාක් මෙන් අහස පුරා තාරකා පායා ඇත. තුරකා නිවි නිවි දිලෙයි. මම නියුත්ව ඒ දිහා බලා සිටිමි. උක්ෂු ඉණෙන් බිඩියක් ගෙන දළ්වා ගනී. ජ.....මිහු මටත් බිඩියක් දෙයි. මම වටපිට බලා නොරෙන් බිඩිය දළ්වා ගනිමි. ලොකු මාමාගේ සිපද හඩ මැඩුවන් කන්දේ එහා කොනෙන් ඇසේ. පුන් සදේ විහාම නොකරන් තැමදාම. .යන් ලඳේ රටට කාටත් නොකියාම. මාමාගේ සිපද හඩ උස් පහත් වෙවි අත්බකාරය විනිවිද ගෙන ඇතින් ඇතට ගලා යයි. එහි කිසියම් ගෝක ජනක ස්වරයක් ගැබි වී ඇත්තා සේ මට හැශෙයයි. මම ඉන් මෝහනය වූවාක් මෙන් අහස දෙස බලා නියුත්ව අසා සිටිමි.

ආ, බුදිද. මිය නැගිටිනව. නැගිටිනව. කවුදෝ මෙසේ කියමින් අප දෙසට එයි. අපි ඇස් පියාගෙන නින්ද ඕයා වශේම සිටිමු. නැගිටිනව. නැගිටිනව. අර හරක් දක්කන්ව කවුරුවන් නැ. මිහු පයින් ඇත ඇතා කොවිටර කිදුදුවන් අපි නින්ද හිහිං වශේ කතා නොකරම සිටිමු.

වස් කාලයට සැමදාම පන්සලේ පිංකමිය. විශාල පිංකමක් තැන්තාම් අඩු ගණනේ මල් පූරුවක්වන් තිබේ. පිංකම ලොකු පුංචි වන්නේ එය භාර ගන්නා තැනැත්තා ගේ බල පුරුවන්කාරකම අනුවය. මේ වර වස් කාලයේ ලොකුම පිංකම කළේ කන්නිමහර පොඩීමහන්තයාය. ඒ පහුගිය පාලොස්සක ද්‍රව්‍යෙයි. එදා කන්නිමහර සිට පන්සලට විශාල පෙරහැරක් ආවේශිය. ධර්මදේශනාව අවසානයෙහි සල්පිලක් ද පවත්වන ලදී.

ලබන පසලොස්වකට පිංකම බාරගෙන ඇත්තේ පොඩී මාමාය. ලොකු භාමුදුරුවන්ගේ කීම අහක දාන්ධ බැරි හිත්ද බාර ගත්ත. මහු කිය. පොඩී මාමා පිංකමක් බාරගෙන ඇති බව අස්සා පොඩී මහන්තයා අපහාස මුඛයෙන් සිනාසී ඇත. කවුරුයි කිවිව. සේතංකාරය, මය පෙරේතය පිංකමට සල්ලි වියදී කරයි කියලද හිතේ. ඇහුණුද මිස්ටේ. මගේ පිංකම වගේ එකක් කරන්නා හතර ජේරුවේ කිසිම මිනිහෙක්. කේරුවාත් මගේ කන කපන්ධ දෙනවි.

මිස්ටේ මේ කතාව ලොකු මාමා සමග කියා ඇත. එයින් ලොකු මාමාගේ හිත පදුරුණි. නමුත් මහු ඒ බවක් පිටව පෙන්නුවේ නැත. මල්ලි පෙරේතයෙක් වෙන්ධ පුරුවන්. අපේ ගෙදුරදී මහු කිය. නමුත් අපි බලමුකා පොඩී මහන්තයද ලොක්ක මල්ලිද කියල.

පිංකම සඳහා එතැන් පටන් ලොකු මාමා බොහෝ වෙහස මහන්සි විය. මහු කිරිදිවැලට ගොස් පිංකම ගැන දැන්වීම් පත්‍රිකා මුදුණය කරවා හතර ජේරුව පුරුම ප්‍රසිද්ධ කර නැරියේය. සුරින්වන් සාමුනි, මහා පුණෙකාත්සවයක්. මෙදින රාජී ධර්ම දේශනාව විවිත ධර්ම කරික ගරු මිල්ලනේ ශ්‍රී රත්නසාරාජිඩාන නායක ස්වාමිපාදයන්

වහන්දේ විසිනි. වැඩ පිළිවෙළ - රාත්‍රී 6 - 00 අලි ඇතුන් සහිත දුරුගතීය පෙරහැර කිරිදිවැල මංසන්ධියෙන් පිටත් විම - රාත්‍රී 7.00 පිට 8.00 දක්වා මුද්ද පූරු පැවැත්වීම. රාත්‍රී 8.00 ට ධර්ම දේශනාව. ධර්ම දේශනාවෙන් පසු විහාර කරමාන්තයට ආධාර පිණිස ප්‍රසන්න සල්පිලකි. සල්පිල අවසානයේදී බබැලිවි. ඒ මාරින් ජ්‍යෙෂ්ඨ සහ පිරිස විසින් සඳකිදුරු රාතක නාට්‍යය අත්‍යාලංකාරයෙන් රු දක්වනු ලැබේ. එබැවින් පින් කැමති සාමුන් කාලවේලා තොයික්මවා පැමිණ මෙම ප්‍රණාකරමයට සහභාගි වී දේවි මිනිස් සැර කෙළවර තිවන් සැර පතාගන්නා මෙන් යාසනාලයෙන් දැනුම් දෙමු.

පිංකම මේ කරම් ලොකුවට කරන කළුපනාවක් මුලදී පොඩි මාමාගේ හිතේ තිබුණේ නැත. නමුත් පොඩිමහන්තයාගේ කතාව ආරංඩි වූ පසු මහුද ලොකු මාමාගේ වැඩ පිළිවෙළට එකා විය. දත් ඔය සල්පි ටිකක් තිබුණට අපි තොද්න්න මිනිසසු තොමේදි තො මිස්ටෝ. ඒ සල්පි හමිබ කළේ කොහොමද කියලත් අපි දත්තවතේ.

පිංකමට අවශ්‍ය බොහෝ දේවල් සාදන ලද්දේ අර්ථ ගෙදරය. එය පෙනුණේ පොඩි මාමාගේ තොව ලොකු මාමාගේ පිංකමක් මෙති. එබැවින් මම ද ඒ සඳහා බොහෝ වෙහෙසෙම්. උක්කුං ඇල්බට ආදිහු ද මගේ කීමට ඇවිත් උදවි කරති. අපි සවි කරදායි හා ඉරුවු වලින් මල් අතු සාදා ජම්බේල ගෙධිවල ඒවා සවි කෙළෙමු. එට පසු ඉහළට මසවා ගෙන යා හැකි පරිදි ඒවාට ලි කොටුවලින් මිට ගැසුවෙමු. කොඩි කපා ඒවා කොටුවල ඇල්වෙමු. පහන් සැදීම සඳහා ගොඩපොර ගෙඩි හත්පෙරුමෙන් කඩාගෙන ආවෙමු. අයිසේ බහිසිකලය මැදි කොට කඩායි තැවත් සැයුවේය.

පෙරහැර හිතුවාට වඩා අලංකාර විය. අලි ඇතුන් සහිත කිවාට මොකද ඇත්තෙන්ම හිටියේ මංඩාවල රාජ්‍යාලියේ අලියා පමණකි. ඒ උතත් වෙනත් තැවුම් රාජ්‍යක් තිබුණි. මුලින්ම අයිසේ තැවි පැදුගෙන එයි. ඒ දුටු මට පූභායිතෙන් කඩ පාඩම් කරපු කිවියක් මතක් විය. ගොඩින් තැව දියෙන් රතයද තොයනු ඇත. කිවියක් මතක් විය. ගොඩින් තැව දියෙන් රතයද තොයනු ඇත. මේ රළහට අලියාට පසු රසින් කොඩි රගන් ලමයි දෙපෙලක් යති. මේ

ලමයි රදාවානෙන් ශ්‍රී ශ්‍රී ප්‍රගතේත්දාරාම ඉරුදින දහම් පාසැල් මාස් එක්ක ඉගෙන ගන්නා අයය. ඒ එක්කම ඇංටි ඩිනිබෝල කරකුප්පින් යයි. රූපයට ජමබෝල මල් ගස් රැගෙන එන ලමයි දේ පළය. උත්තුන් ඇල්බවුත් කොළඹත් වෙස්මුණු බැඳුගෙන කොළ අතු උත්තුන් ඇල්බවුත් දැඩි කවරාගෙන වැද්දන් මෙන් නට නටා යයි. ආදගෙන ඇගෙන්දේ දැඩි කවරාගෙන වැද්දන් මෙන් නට නටා යයි. වර්ලියානුත් ප්‍රංච්පුත් පැවුම්බැකස් ලාම්පු උසසා පෙරහැරට එදිය සහයති. වර්ලියානුට ඉදිරියෙන් පන්තේරු තැබුම්ය. කිදුරාත් කිදුරියන් දෙපසින් හා පිටුපසින් ලි අතහැදි බැඳුගෙන කම්මුල් වල රෝස පාට ඩිය ගාගෙන ඔල්න්සු පොඩි කරකුවමින් නටි. අඩුපාඩුවකට ඇත්තේ පොඩි. මහත්තයාගේ පෙරහැර මෙන බයිසිකල් සරකස් කාරයකු නැති එක විතරය. ඒ අඩු පාඩුව බොහෝදුරට අයිසෙයෙන් පිරිමැසුණි.

දා ගැං හා විහාරය අවවත් පන්සලට යන මග දෙපසන් පහන් පන්තු කළ විට ඉකා ලස්සනට ඇත්තට පෙනෙයි. ගල් අමුණේ සිට බලන කොට පෙනෙන්නේ ඇලේ විනුර් අවත් පහන් දළවා ඇත්තාන් මෙනි. බණ කියන වේලාවට කම්මුලි ගතියකුන් නිදිමතකුන් දෙන්. අමි ගල් අමුණ දිහාට වි වල්පල් කතාකරමින් ද බිඩි උරමින් ද කාලය මරමු. ඉටිපන්දම් පන්තුකර ඉඩින්ගේ පිට උඩ ගසා උන් දියට තල්පු කරමු. ප්‍රවානිස් ආකා වියේ මිනිහෙක මේක දක්කාත් නොවිනා බැංු. අහන්ට අපට සිදුවෙයි. වල්කොල්ලා. අද පහලාස්ථික වේලත් බැරිලනා පවිකාරකං නවත්තන්වි.

බණ කියන විට නිදාවැවෙමින් සිටී අය පවා සල්පිල පටන්ගන්නා විට උදෙශාගිමත් වෙති. බණ මඩුවේ මේසයක් උඩ සල්පිල බඩු ගොවිගසා තිබේ. මල් බන්දේසිය වෙන්දේසි කළේ අතිත් සල්පිල බඩු වෙන්දේසිකර ඉවර වි අත්තිමටමය. එය රුපියල් එකසිය හතරකට සින්දු විය. බස් කොම්පැකියේ මුදිවරලාත් කොන්දේස්තරලාත් මල් බන්දේසිය ඉල්ලා ගැනීමට තදින්ම සිතා සිටී නමුත් ලොකු මාමා රට ඉඩ දුන්නේ නැත. මල් බන්දේසිය කියකටවත් පිටට යාමට ඉඩ නොතබන හැරියට මුළු අපිසේටි

උරදේස් දී කිවුණේය. ඒ සඳහා අවශ්‍ය මූල්‍ය ද මහුව මාමාගෙන් ලැබිණ. බස්කාරයන් මල් බන්දේසිය යම් ගණනකට ඉල්ලන විට අපිසේ රිට ඉහළ ලංසුවක් තබයි. රුපියල් සියය පැන්න විට බස් කාරයේ නිශ්චයි වූහ. අත්තිමෙදී රුපියල් එකසිය හතරකට අපිසේට එය තීන්දු විය. පොඩිමහත්තයාගේ පිංකම ද්‍රව්‍යෙක් මල් බන්දේසිය වෙන්දේසි වූණේ රුපියල් හැත්තුවකටය. ලොකු මාමාට වූවමනා වූණේ රිට විඛා වැඩි ගණනකට මෙය වෙන්දේසි කරවීමටය.

පිංකමට පොඩි මහත්තයා ආවේ නැතු. මහුගේ හාමින්න් සුදු මැණිකෙක් දෙන්නා නම් පැමිණියෙහ. හාමින් අම්මා දෙස බලා මද සිනහවක් පැ නැමුත් අම්මා මවුන් තොදුටුවාක් මෙන් අයවාගෙන යන්නට හියාය. පොඩි මාමා නම් මවුන් සමග කතාවට වැටුණි.

හාමින්ල ඉක්මනට ම යන්ව වගේ. ඇයි නැවුම බලන්ඩ හිටින්නෙ නැදුදී?

අන් බෑ. මික ඉවරවෙන කොට එළිවෙයි. මෙයාට තිදිමරන්වින් හොඳ නෑ. හාමින් සුදු මැණිකෙක් ද්‍රව්‍යමින් කිවාය.

සුදුමැණිකෙක් හින්ය. තලරේලපුය. ඇ සුදු සාරියකුන් සුදු හැටුවයකුන් ඇද සිටි. සිස මැදින් පිරා කොංචිය තනි කරලට ගොනා ඇතු. ඇගේ විසාල ඇස්දෙක හිනා වෙන්නාක් මෙනි.

පොඩි මහත්තයාන් ආව නං තමා හොඳ. ඇත යන මවුන් දෙස බලා සිට පොඩි මාමා කිය. කර පියවාපු කොට එකකුන් සුදු සරමකුන් ඇද සිටින පොඩි මාමාගේ වූණේ උදාරං ගතියක් ඇත. ආව නං මට කන කපා ගන්ව කිවුණ.

ලොකු මාමා පෙනෙන තෙක් මානයක නැතු. මහු දාන සාලාවේ කොනක මාවින් පෝරාන් සමග නාල තිළියන්ට හැඩ වැඩි සාලාවේ කොනක මාවින් පෝරාන් සමග නාල තිළියන්ට හැඩ වැඩි සිටි. ගතුයාගේ රුවුල බඳුමින් සිටි මහු වට පිට බලා දම්මින් සිටි. ගතුයාගේ රුවුල බඳුමින් සිටි මහු වට පිට බලා මෙකාල්ලන්ට සැරවෙන්ට විය. කොවිටර කිවිවන් බෑ නො මෙයින්ගෙන් බෙරෙන්වි. කිසි වැඩික් කර ගන්ව දෙන්නෑ. මෙකන ඇටික් පිරෙනවා. ශියා ද නැදුදී මික්කොම එක්ක. මාමා තරහෙන් ඇටික් පිරෙනවා.

ඛැණ වැන්නේ මටත් එක්කය. මහු මේ තරම් කේත්තියෙන් ඉන්නේ ඇම දැයි මට නොතේරේ.

කිදුරු තාච්‍යය තැපුවේ පන්සලේ මිදුලේය. කිදුරාත් කිදුරියන් මිදුල වටේ යම්න් තාලයට තටති. මාරින් ප්‍රේරා පොතේ කවිය කියන විට බෙරකාරයා බෙරය යසම්න් අත්වැල අල්ලයි. කිදුරු ජෝඩුව උනුන් මුහුණ බලා හිනා වෙමින් වන සිරි බලමින් සඳහිර පවිචට ගමන් ගනිති.

බෙර කාරයා පදය වෙනස් කොට හයි හයියෙන් බෙරය ගසන්ට පටත් ගත්තේය. ඒ එකකම මූහ්මදත්ත රුප සංඛ්‍යට පැමුණුණි. මාගේ නම සුපතල කිරතිය පැතිරෙන බඟධත් වේ සුපසන්, තැර කඩු ර දුනු ගෙන සෙරිදිසි කර ගෝන මුව හිය අඩි පාරෙ යමි. මේ මම මාගේ සුනාකයා සමඟින් මූහ්මදත්ත රුපගේ පපුවේ බැඳී පහුණු වැළුන් සිස බැඳී නල්ල පටත් පැවැට්මැක්ස් ලාමිපු එලියෙන් බබ෉යි. මහු සින්දුව කියා රවුමේ යන අතර බල්ලා ද නරඹන්නන් දෙස බල බලා ඉව කර කර මහු පසු පසින් යයි. මූහ්මදත්ත රජ එක පාරට දුන්න ඇද කිදුරාට විද්දේය. බල්ලා උඩු බුරලන්ට විය.

කිදුරු මිදුල මැද මැරි වැටෙයි. කිදුරි විලාප දෙයි. මූහ්මදත්ත රජ සැනසිලි වවන කියමින් ඇගේ සිත් ගත්ට වැයම් කරන නමුත් ඇ මහුට කන්දෙන්නේ නැත. අන්තිමේදී ඇයට පිහිට වීමට ශක්‍යා ආවේය. ශක්‍යා එන විට කුවුරුත් සිනාසෙති. කංඩිය උඩ ඉදගෙන තැපුම් බලන අයිසේ කු ගසා ගැනුයාට කතා කරයි. ආතෙ, මොකද වෙවුලන්නේ. සිතල ද? ශක්‍යාගේ සිම අනුව කිදුරි කෙංඩිය අතට ගෙන කිදුරාට පැන් ඉයි. කිදුරා දන් දන් නැගිටියයි කුවුරුත් බලාපොරාත්තුවෙන් සිටිති. එත් කිදුරා නොනැගිටියි. කිදුරි කොවිවර පැන් ඉස්සන් කිදුරා තැගිටින්නේ නැත. කාරණය වැටහුණේ ශක්‍යා නැමි බලන විටය. හවස පෙරහැරේන් නටා මහන්සි වි සිටි තිසා මැරි වැටි වික වෙළාවකින් කිදුරාට මිදුලේම තින්ද ගොස කිමුණි. ශක්‍යාට තදින් කේත්ති ගියේය. මහඹුකම අමතක වි වෙවිලිල්ලද නැවතුණි. මහු හැරමිටියෙන් කිදුරාට තදින්

පහරක් ගැසුවේය. කිදුරා ගැස්සී අවදීව වට පිට බලා කිසි අමුත්තක් සිදු තුණාක් මෙත් නටත්ට විය.

ඉහ්මදත්ත රජ පැරදී පසුබා යන විට නරඹන්නේ මහුට සමවිවල් කරමින් සිනා සෙති. මය යනව ද? අයිසේ අසයි. වෙන එකක් කියා බල්ලා පවා කකුලක් මසවා මහු දෙසට හරවා මුළු කරන විලාසයක් දක්වයි. නරඹන්නේ හු කිය කිය සිනා සෙති. ඇත පඩිපෙළ උච්ච වී නැවුම් බලන පොඩි හාමුදුරුවන්ට පවා එවිට සිනාව නටත්තා ගන්ට බැරිවෙයි.

ප්‍ර.වි අමාත්‍ය මේ වර ගමට ආවේ කාලයක් ගෙදරු තවතින බලාපොරාත්තුවෙනි. ඇට බබේක් හමුබවෙන්ට එහෙය. මූණ පිමිඩී අත පය ඉදිමිලා වශේය. මූණ ඇඹුල් කර කර වරින් වර කෙළ ගසයි. ඉදැගන ඕනෑ බලාගත් අත බලාගෙන ලෙඩි ගාන් සිටි.

පොඩි අයියත් කසාදයක් කරගන්ඩ යනවයි කියන්නේ ගැඹැද. ටික වෙළාවකට පසු ඇ අසයි.

එහෙමයි ආරංශී. අමාත්‍ය ඇමුබරල්ල ගහ දිහා බලාගත් ගමන් කියයි. ප්‍රතේ, ඔය ඇමුබරල්ල ගෙධියක් කඩිල දිහානකා ප්‍රංචී අමාත්‍යට.

මම පොල්ලක් ගෙන මිදුලේ ඇමුබරල්ල ගසට ගසමි. ඇමුබරල්ල ගෙධි දහයක් විතර දඩ දඩ ගා වැවේ. මම ගෙධි ටික සරමේ ද්‍රව්‍යාගෙන අවුත් ප්‍රංචී අමාත්‍ය එහෙම හැඳුම්. ඇමුබරල්ල කන්ට කුස්සියෙන් ප්‍රෘතුන් ගෙනත් දෙමි.

මිල්ලන් පැත්තෙන්පු නේද? ප්‍රංචී අමාත්‍ය නැවත්තාත් අසයි.

මිල්ලන් පිරිස මුදලාලිලා දිහැන්නා. පිරිස මුදලාලිග නංගිපු.

පිරිස මුදලාලි කිරිදිවැල් හංදියේ හාල් සිල්ලර කඩියක් දමාගෙන සිටි. පොඩි මාමා ගනුදෙනු කරන්නේ ඔහු සමගය. සමහරදාක හවිස්වරුවේ කඩ වෙළඳාම මට පවරා පොඩි මාමා බයිසිකළයේ නැඟී කිරිදිවැල් පැත්තට යයි. ඔහු ආපසු එන්නේ කැඩි වහන්ට කිවිවුවය, එනෙක මෙලා කඩයේ කිරි සිටින්නට මට

සිදුවේ. මම ඔහුගේ බයිසිකලය සේදා පිස දම්මි. තෙල් දම්මි. බැරි වෙළාවත් මා බයිසිකලය පදින්නට හැඳුවාත් මාමා රට විරුද්ධ වෙයි.

ලොකු අයිය තමයි තිකං නාස්තිවෙලා යන්නේ දැන් බිමටත් වැට්ලපු තේදී?

මය කියන තරං නා බොත්තෙන නෑ. අම්මා කියයි. ඉදල ශිවල රා බෝතලයක් බිවිවාත් මිසක්.

උස්වත්තේ හෙන්දිරික් කිතුලක් මදී. ලොකු මාමා රා බොත්තෙන ඔහුගෙනි. ඇතැම් ද්‍රව්‍යක රා අරගෙන ඇවිත් වත්ත පහල පොල් වළක තියා මිදුලට-ඇවිත් කැහි කාරයි. ඒ ඉගියෙන් කාත්තා මිදුලට බහි. දෙදෙනාම වත්ත පහලට ගොස් රා බොති. බිවිවට කමක් නෑ කොළඹට ජේත්ත් බොත්ත් එපා. ද්‍රව්‍යක් අම්මා කාත්තාට කියනු මා අහගෙනය. මාමාවත් කාත්තාවත් මට ජේත්ත රා නොබොයි. එසේ බිවිවාත් කොළඹා තරක් වීමට පුළුවන. හොරේන් බිවිත් බුපු දාට ඒ බව වහා තේරේ. එදාට කාත්තා මියකු මෙන් තියුණුවා වෙයි. මාමා තරමක් දොඩුමලපු වෙයි. ප්‍රතා හොඳට ඉගෙන ගෙන ලොක්කෙක් වෙත්ත් ඕනෑම එතකොට අපි කාටත් නම්මුවක්. විකක් දොඩුමලපු උණත් මාමා බී වෙරිමත්ව සිටි ද්‍රව්‍යක් මා දැක නැත.

ලොකු අයියටත් කසාදයක් බැඳ ගත්තාත් නා මිව. ඔක්කොම හරි යනව. පුංචි අම්මා නැවතත් කියයි. ලොකු මාමා ඉස්සර කිවිවේ පුංචි අම්මාගෙන් තිදහස් වූ පසු තම්ත විවාහයක් කර ගත්තා බවය. දන් පුංචි අම්මා විවාහ වී අවුරුදුදක් විතර ගත්වී ඇත. ඒත් විවාහයක් කර ගත්තා කළුපනාවක් ලොකු මාමාගේ නැත.

අක්කවත් වෙළාවත් කියන්තිකො ලොකු අයියට මය පරණ දේවල් ගැන හිත හිතා ඉන්නැතුව කසාදයක් බැඳ ගත්ත් කියල.

මෙ පරණ දේවල් මොනවාදයි හරියටම කිමට මට බැරිය. නමුවක් මෙබදු කට කතාවක් නම් මා අසා ඇති. මාමා කාලයකට ඉහත දී කත්තිමහර පොති මහත්මයා ශේ දුව කෙරේ පිළිබඳ සිතක් ඇතුව සිටියේ ය. පුදුමැණිකෙන් මුලදී මේ ගැන අකමැත්තක් පෙන්වා

නැත. නමුත් පොඩිමහත්මයා තදින් ම විරැද්ධ විය. එබැවින් ඒ කටයුත්තා හරිගියේ නැත. ඒ මිනිස්සු අකමැති වෙන එක පුදුමයක්යැ. මේ ගැන මහ ගෙදරදී කතාවූණු ද්‍රව්‍යක පොඩි මාමා කිය. මිනිහෙක් මේ ගැන මහ ගෙදරදී කතාවූණු ද්‍රව්‍යක පොඩි මාමා කිය. මිනිහෙක් මේ ගැන මහ ගෙදරදී කතාවූණු ද්‍රව්‍යක පොඩි මාමා කිය. මෙයා හරිහම් උණුහම අඩු ගණනා රස්සාවක් තියෙන්ව එපායැ. මෙයා හරිහම් උණුහම රස්සාවක් කරන්නෙන් නැ. කරන මොන කෙහෙල්මල උණුන් එක දිගට කරගෙන යන්නෙන් නැ.

දැන් තම් ලොකු මාමා මේ පරණ දේවල් ගැන හිතා ඉන්න බවක් පෙනෙන්නට නැත. මහු මේ ගැන වචනයක් වත් කතා කරනවා කවදාවත් ම මා අසා නැත. අම්මා විවාහයක් ගැන මතක් කරන හැම විමම පස්සෙ බැරියැ තව කල් තියෙන්නෙ කිය මහු කියයි.

* එක අතකට පොඩි අයියවත් තොබැඳ කොහොමද, අම්මත් දැන් භෞද්‍රටම දුරුවලයි. ගෙදර තිකං පාලු වෙලා වශේ.

අත්තටම මහ ගෙදර පාලු වෙලා මෙනි. ඉස්සර පුංචි අම්මා හිටපු ද්‍රව්‍යල්වල තිබුණු සිරියාව දැන් එහි නැත. ඒ ද්‍රව්‍ය වල පුංචි අම්මා ගෙවල් මිදුල් අතුළා ගේ දොර පිරිසිදුවට තියා ගනියි. දොර රෝ ජනෙල් රෝ දමයි. මිදුල් මල් වවයි. දැන් එවා ඒ විදියට කරන්ව කෙනෙක් නැතු. ආවිචි භෞද්‍රටම මහලුය. ගෙදර ඉවුම් පිහුම් වැඩක් වත් කර ගන්ව ඇට බැරිය. මේ තිසා සොයිසා නැත්ද උදේට හසටට ඇබැවින් ඒ වැඩ කරදී යයි. අම්මාත් ද්‍රව්‍යකට සැරයක් කොයි වෙලාවක හරි මහ ගෙදර පැත්තේ ගොස් එයි. ආවිචි තිසා මිසක් මහ ගෙදර ඉදීමට ලොකු මාමාත් වැඩි කැමැත්තක් නැතු. සමහර්ද්‍රව්‍යක මහු අපේ ගෙදරින් රට කා ඉස්සෙප්පුවේ උණු ඇදට වි අපේ ගෙදරම බුදියා ගනි.

ලොකු මාමා එනු දුටු අම්මත් පුංචි අම්මාත් කතාව නැවැත්තුහ. මහු බිඩියක් උරමින් ඉස්සෙප්පුවට ගොඩ විය. නෘති ආවයි කියල ආරංචි වූණා. කොහොමද දැන් මස්සිනාට එහෙම සනීපද?

දැන් නං සනීපයි. එන් තවම බෙන් බොනාව හංවැල්ලෙන්.

මම නං කියන්නේ වික වාත අමාරුවක්. මාමා කීය. කුරගල ඉන්නවු නොද වෙදෙක්. මස්සිනාට කියන්බෙකා වෙලාවක එන්ඩ තියල. හිහින් බලන්ච.

මංඩාවල රාජ්‍යාම්පිටත් බලියක් අරින්ඩ යනවයි කියන්නේ.
අමා පුංචි අම්මා දෙස බලා ක්වාය.

ඒ මොකද, රාජ්‍යාම් අසනීපෙන්ද?

අසනීපයක් නං ඒ තරං නැ. මාමා කීය. දන්නැද්ද ඉතිං විනෝදෙටත් එක්ක වෙන්ඩ ඇති.

මහොම තමයි සල්ලි විලින් කරන්ඩ දෙයක් නැති උණාම.
ඒ අසු පුංචි අම්මා ක්වාය.

මංඩාවල රාජ්‍යාම් ලොකු මාමාගේ යාලුවෙකි. මාමා සුමාන දෙක තුනකට වරක් රාජ්‍යාම් බලන්ට මංඩාවලට යයි. රාජ්‍යාම් ද විනෝද්‍යට කුමිය. මහු බධිස්කේප්ප බලන්ට කාරෙකෙන් කොළඹ යයි. මිගුණ හිහිං රා බී මාලුන් අරං එයි. පොසොන් පෝයට යයි. අනුරාධපුරේක් මැදින් පෝයට සිරිපාදේන් යයි. ඒ යන්නේ ආවත්ව අනුරාධපුරා ගෙනය. සියල්ලන්ට ම වියහියදුම් රාජ්‍යාම් ගෙනි.

බලිය දිනවැල මාමා මංඩාවලටම වී සිටියේය. අම්මාත් තාත්තාත් මමන් අපි හැම දෙනම බලි බැලීමට හියෙම්. මම නම් බලි අභින දවස්වලද ලොකු මාමාත් සමග ගොස බලා සිටියෙම්. බලි අභින හැරී බලා ඉන්ට ආසා හිතේ. රුප අභින හැරී, පාට ගාන හැරී, හබරල කොළ විලින් ගොක් කොළ විලින් කුටියම් කාන හැරී, හබරල කොළ විලින් ගොක් කොළ විලින් කුටියම් කාන හැරී මටන් වඩා ආසාවෙන් මාමා බලා සිටි. කරන හැරී තාත්තාත් මිනැම වධික් සිරිමට මාමාට පුළුවන. එවිට මහු බලා හිටියෙන් මිනැම වධික් සිරිමට මාමාට පුළුවන. එවිට මහු බලා හිටියෙන් වැඩි කරනු බලා සිටි ලොකු මාමා තාත්තාට පුළුවන් යම් යම් වැඩි කර දීමෙන් මවුන්ට සහාය විය.

බලියෙන් සුමානයකට විතර පසු මට ද බලියක් අභින්ට සිත් විය. මම පුරුෂ මැටි කොටා කුඩාකර වතුරෙන් අනා පදමිකර

ගතිම්. බිජ්‍යියට පිට ලැල්ලක් හේත්තු කර ගන් මම ඒ මතුපිට මැටියෙන් බලිය අඩින්නට පටන් ගතිම්. මා අඩින්නට යන්නේ කාගේ රුපය ද යන්න ගැන කිරණයක් මා තුළ නැත. කොයි එකටත් මම මිනිස් මූණක් ඇශ්‍රීවෙමි. එහි හිස මත තටුවූ හයක් හතක් සිටින්නනා මුවුන්නක් ද ඇශ්‍රීවෙමි. මුහුණ යක්ෂ මුහුණක් තිරිමට එවිට මට සිත් විය. මම මුහුණේ තොල් දෙක අතරින් පිටතට වැට් සිටින දේ දිවක්. එකතු කළේමි. කෙහෙල් බඩියකින් දළ දෙකක් කපා කට දෙකෙළවරින් සවි කළේමි. මිට තව කුමක් කළ යුතු දැයි සිතමින් බලන විට මා පසු පසට වි ගල් ගැයි බලා සිටින ජුවානිස් අතා පෙනුණි.

මේ කුවිදයි ජුවානිස් ආතා බයෙන් මෙන් ඇඟිය. අර්ථ, මය වැඩ කරන්ච එපා. වස් වදී මහු කිය.

නො කි උදවිය මැරී කොල්ලන්ගේ රුවුල එන්නට පටන් ගනී. ඒත් රදාවානේ හංදිය වෙනස් තොවේ. ඒක එතනම එහෙමම තිබේ. අන්දර ගහ, අම්බලම, කඩ දෙක තුන, ඉස්කෝලයේ පටා තියිම දියුණුවක් නැත. උපන්නාට මේ ලොව වැශනානවා වශයේ වනේ ආචාර සියාට තියෙයි.

මතන ඕුමිය හොඳ තැ. ඒකයි මය දියුණුවක් නැත්තේ. දුවානිස් ආතා කියයි. කෙහෙල්මල් ඕුමිය. ඕුමිය තෙමෙයි ඩිකො ඉන්න ගුරුවරු රික මාරු කරන්ව යිනැ. ලොකු මාමා කේන්තියෙන් මෙන් කියයි. ඉස්කෝලයේ ගුරුවරුන්ගේ වැඩිහිරියක් ගම්මීම අයය. ඉතුරු කිප දෙනාත් අල්ලපු ගම්වල උදවියයි. මේ අය තම තමන් දියුණු වෙන්ව බලනවා මිස ඉස්කෝලය දියුණු කරන්ව වැයම් තො කරනි. ගම්මී කොල්ලෙක් ඉගෙන ගන්නවට උන් ඉරිසියයි.

ගුරුවරුන් ලමයින් කෙරේ රිරිජ්‍යාවක් තියෙන බවක් පෙනෙන්ව නැත. ඒත් ඔවුන් රාඩිම් උගන්වන විට නම් අහගෙන ඉන්ට කම්මැලි, තිකෙයි. මහා සාමාන්‍ය අපවර්තකය, ඉන්ඩ්‍රිජ්‍යානාර්ථයේ කරම විහැකිය. A ගේ පැඩියෙන් 10/3 ක් කුමට ද 5/1 ක් ගෙවල් කුලී සඳහා ද 16/3 ක් ඇඳුම් පැලුදුම් වලට ද 20/1 පුනා කටයුතු සඳහා ද වියදම් වේ. ඉතිරි මුදල මූල්‍ය බැංකුවේ දමයි. A මාසයකට රුපියල් 26.00 ක් බැංකුවේ දමයි නම් මූල්‍යගේ මායික අදාළම සෞයනු. A මහා පුදුම් මිනිහෙක් විය පුතු දය මට සින්. මූල්‍ය අකුරටම ගණන් බලා පැඩියෙන් 16/3 ක් වියදම් කර මාසයක් ගාන්ම ඇඳුම් ගනී. මාසයක් ගාන්ම පැඩියෙන් 20/1 එනට දෙයි. නායුනා සරමක් ගන්නේ හත් අව මාසයකට වරකි. සියන්නෙක්

ආවෙළත් සතුයක් දෙකක් හාල් විකක් දෙනවා මීස මේ විදියට ගණන් බලා මාස් පතා ගෙදර දන්දීමක් නැත. A මහා පෝසතෙක් විය යුතු යයි රළයට මට සිනේ. එත් එව්වර පෝසතෙක් නම් වශයෙන් 5/1 ගෙවල් කුලී ගෙවා ගෙන අනුෂ්‍යෙශ ගෙයක ඉත්තේ පඩියෙන් තුළකටද? ඇත්ත වශයෙන්ම මේ මිනිහාගේ මායික ආදායම කියක් කුමකටද? ඇත්ත වශයෙන්ම මේ මිනිහාගේ මායික ආදායම කියක් විතර වේ දැයි සෞයා බැලීම විට. සිරිසේන මොකද කළේපනාව. තේරුණාද ගණන භද්‍ය හැරී. කොහොද මැලුව තියෙන්නේ. මොහද වෙන ලෝකෙක ද? සිරින් - ඉදින්. අපි යන්තුමෙන් නැගිට යන්තු මෙන් වාචිවෙමු. වලාකුල් නැති රාත්‍රීයක ආකාසය දෙස මෙන් වාචිවෙමු. වෙළාකුල් නැති රාත්‍රීයක ආකාසය දෙස බැලුවහොත් බොහෝ තාරකාවේ අපට පෙනෙන්. මේ තාරකා හිනි පුපුරු මෙන් කුඩා ලෙස පෙනෙන තමුන් ඒවායින් බොහෝ ගණනක් මේ අප වාසය කරන පාරීවියටත් වඩා මහත්ය. සිංහලයේ නොපිරිහෙත්වා. මෙහිසිංහලයේ යුතු නාම පදයි. නො යනු තිබාත පදයි. පිරි යනු උප සර්ග රදයි. හෙත්වා යනු කියා පදයි.

වෙන එකක් තියා විනු පාඩමේදී අදින්ට දෙනෙන් තී රස දේවල්ය. සියදේරිස් මහත්මයා මේසය උඩ රට යුතු පෙට්ටියක් කඩා එය අදින්ට අපට තියම කරයි. ඇසක් වසා ඇසකින් පෙට්ටිය දිහා බලාගෙන එහි දිග පළල පැන්සලයෙන්ම, මැන යන්නා හැරී කියා දෙයි. ඔහු කොට්ටුවර කියා යුත්තාත් මෙය කරන හැරී මට නොවැට්වේ. මම පෙට්ටිය දෙස බලා දිග පළල, හිතින් මැනගෙන මට පෙනන හැරියට අදිමි. තමුන් සියදේරිස් මහත්මයා සතුවූ කළ යුතු තිසා ඔහු කියන හැරියට පැන්සල ඉස්සරහින් අල්ලාගෙන සිට පෙට්ටිය මතින බවක ද බොරුවට පෙන්වමි.

රදාවානේ පිරිමි පායිගාලාවට ජයසිංහ මහතා පත්වී ඒම මැරිගෙන යන ගහක ගොපිලක් ලිපුවාක් මෙනි. ආවාට ඕයාට වැනි වැනි තිබුණු ඉස්සෙක්ලය ජයසිංහ මහතාගේ පැමිණීමෙන් පසු අපු ගසා දමා ප්‍රබෝධමත් විය.

ජයසිංහ මහතා උඩුගම්පල පළාතේ කෙනෙකි. මහු රදාවානට පත්වී ආවේ මෙනිං කොලීජයෙන් පිට වූ හැරිඳුවාය. මහුට පෙර ඉස්සෙක්ලේ මෙනිං ගුරුවරයකුට හිටියේ ලෙඛු ඉස්සෙක්ල මහත්තායා පමණකි. අතින් අය අවසාන ගුරුවරුය. එසේ නැත්තාම

මොනිවරලාය. ජයසිංහ මහතා කතාවෙනුත් සිනාවෙනුත් කාගේත් සින් ගති. දුටුවන් අප්‍රමිත කරවන සූප්‍රය. අනිත් ගුරුවරුන් මෙන් රැදී කෝට් තොට සූදු වේටිටියකුත් රාතික බැහියමකුත් ඇද උතුරු සඡවක් කරේ දමයි. ඉස්කෝල ගොඩනැගිල්ලේ එහා කෙළවරේ කාමරයෙහි පදිංචි වී සිටි. හන්දියේ සයිමන් මුදලාලිගේ ගෙදරින් රට ද්වාලට කැම ගෙන්වා ගෙන කයි.

පත්වි ඇවිත් මාසයකින් දෙකකින් මහු ඉස්කෝලයේ මෙන්ම ගමේ ද එකකේ ජනප්‍රිය විය. කුවුරුන් මුණ ගැසුනාත් සූහද ලිලාවෙන් කතා කරයි. ආපුබෝවන් බුරම්පි අයිය කොහොමද සැප දුක්. සේතං මුදලාලි බැරක් යනව වගයි.

ජයසිංහ මහතා නිසා ඉස්කෝලය කළඹිලි විය. මහු ඉස්කෝලයට එන මග දෙපස වලස් ඇදිරිය. වැටු වට්ටිවම කජපාද කොට අලංකාර කරවිය. විවිධ හැඩ වලට ගඩාලින් මල් පාත්ති සාදවා මල් සිටුවිය. ඉස්කෝලයට හැරෙන තැන පාර අයිනේ ලොකු බෝඩි ලැල්ලක් සවි කරවිය. රදාවාන රජයේ පිරිමි පාසැල යනුවෙන් ලොකු අකුරින් එහි ලියන ලදී. උත්සව දිනවලට රාතික කොඩිය එසවීමට කොඩි ගසක් ද ඒ අසලින්ම සිටුවන ලදී. ජේජ් පංතියේ ලුමයින් ලවා ගමේ ආකෘතියක් රට්. පසු මහු පාසැල් වත්තේ සැද විය. සිමෙන්තියෙන් සාදන ලද මෙම ආකෘතිය හතරස් අඩි තුන්සීයක් පමණ වියාලය. ගමේ, කදු - හෙල් - ඇල - දොල මංමාවන් ආදි වැදගත් දේ සියල්ල මෙහි ලතුණු කරන ලදී. ආකෘතියේ තීන්ත ගැම ජයසිංහ මහතා විසින් පවතන ලද්දේ මටය. ආකෘතියේ තීන්ත ගැම පාර පාර ඇති නිල පාරින්. පාරවිල් සූදු පාරින්.

මා තීන්ත ගැමට සූදානම් වන සැටි මහු විමසිල්ලෙන් බලා සිටියේය. පින්සලය තීන්ත බදුනෙන් මෙන සැටිත් එය බදුන් ගැටිවේ ය. තීන්ත අස්කර පින්සල් කෙදි එකලස් කර ගන්නා සැටිත් පින්සලය රේ අත මේ අත හරවා තීන්ත ගාන සැටිත් බලා සිටි මහු ප්‍රසාදයට රේ අත මේ අත හරවා තීන්ත ගාන සැටිත් බලා සිටි මහු ප්‍රසාදයට රේ අත මේ අත හරවා තීන්ත ගාන සැටිත් බලා සිටි මහු ඒ මේ වැඩිව දත්ත බව. මහු අනිත් ලුමයින් දෙස බලා කිය. මහු ඒ මේ වැඩිව දත්ත බව. මහු අනිත් ලුමයින් දෙස බලා කිය. මහු ඒ මේ වැඩිව මුරුගා අන්තේ තබන ස්වරයෙනි. ඒ නිසා එසේ කිම පවත කිවේ මුරුගා අන්තේ තබන ස්වරයෙනි.

ගැන තොසතුටක් මට ඇති විය. මුරංගා අත්තේ තොතිබඩාට මට පුළුවන් කරමි හොඳින් හා ආසාවෙන් මම මෙය කරමි. මෙවැනි වැඩ කර පළපුරුද්දක් මට තිබේ. ලොකු මාමා සමග ගොස් ලොවිවල ද මා තින්ත ගා ඇත.

තින්ත ගා අවසාන වූ පසු රයයිංහ මහතා අව්‍යක්වම මට ප්‍රශ්‍යා කළේය. පළමු තොසතුට එයින් පහ විය. සිරිසේනටත් පිහිටිල තියෙන්තෙ මාමග යති ගුණ. ඒ ආරට ගිහිං. මහු කිය. එකයි මෙවිවර භොඳට මේ වැඩ පුළුවන්. රයයිංහ මහතා ලොකු මාමා ගැන ඉහළින් කතා කරයි. මාමාගේ දක්ෂකම් ගැන මුළුන්ම වෙළුට දතා ගත්තාට ලැබුණේ මාමා වියින් සරසන ලද පිරින් මංචිපයක් දකීමෙන් පසුවය. ඡා හරිම අගයි. මහු කිය. මේ විගේ අයට හොඳ අධ්‍යාපනයක් එහෙම ලැබුන නං තව කොහොමට තිරි ද?

රහයිංහ මහතා තිසා ඉස්කෝලය කොයි කරමි ප්‍රයිද්ධ විද කියතොත් කිරිදිවැලේ ඉස්කෝලයෙන් පවා ලමයි අස්වී රදාවාතාට එන්ට පටන් ගත්ත. ලමයින්ගේ අධ්‍යාපනය සඳහා මහු වෙහෙරින් වෙළෙස වෙයි. අධ්‍යාපන ගමන් යයි. සවස් වරුවේ ද ලමයින් තැදවා උගන්වයි. ඉස්කෝලයේ පුස්තකාලයක් ද මහු ආරම්භ කළේය. පොත් පත් කියවිම අපට පුරුදු වූයේ මේ තිසාය. මම සතියකට වරක් පොත් බැඟින් ගෙදර ගෙන ගොස් කියවිමි. අනාගාරික ධර්මපාල වරිතය, ගාත්ධී වරිතය, ස්වරුණමාලී මහා කාච්චය, විකුමපාලගේ දෙවන විකුමය හෙවත් විමලතිස්ස භාමුදුරුවන්ගේ මුදල් පෙටිරිය, රයරත්න හෙවත් තිරහිත බාල දක්ෂයා. මා පුස්තකාලයෙන් පොත් ගෙන ගිය විට මාමා ද ඒවා මෙයන් ඉල්ලා ගෙන කියවයි. දත් නං මිං ඉස්කෝලේ එක පිළිවෙළක් වෙලා. මහු කියයි.

පොඩ් මාමා මගුලක් ගත්තේ නැතු. කසාදය පවා ශිල්ව ඇටුස්ස තැදුෂයන් කිහිප දෙනෙකුට පමණි. මහු කාවත් තොකියා නොරෙන්ම වාගේ මනමාලිය කැන්දාගෙන ආවේය.

මගුල් ගෙයක් ගත්තොත් නං කමයි හොඳ. අම්මා කියා හිරි නමුත් පොඩී මාමා රේට එකුග වූයේ තැන. මේවිටර මිනිහෙක් වෙළා මගුලක් තොගත්තොත් රටේ මිනිස්සු මොනවද සිත්තේ.

ರವೆ ತಿನಿಂದ್ಲು ಮೊನಾವಿ ಹಿತ್ತುವಿಲ್ಲ ಮೊಹಡ? ರವೆ ತಿನಿಂದ್ಲುಯೇ ಮತ ಶಪಾಯೈ ದಿವಿತ ವೀಯಡಂ ಕರನ್ನಬಿ.

වියදු කළහම මොකද, ඒකටත් එක්ක හමිඳ වෙන්නැයැ.

අන්ත ඒක නාම අගෙට හමුබ වේයි. පොදී මාමා කිය. මගුලක් කාල ලාඛ ගත්ත කැනක් කියන්ව පුළුවන්ද. ගොහොම මගුලක් ආත්තිමෙදි අතින් පාඩුයි. වැඩි ඇත යන්ව මින්නා. නාමිග කළත් අන්තිමෙදි අතින් පාඩුයි. වැඩි ඇත යන්ව මින්නා. නාමිග මගුලම බලම් . ලාඛ වූණාද?

අම්මා රට විඩා කතා කලේ තැක. මගුල් කතනෙහි ඉතින්
ලබ ගත්තිමත් තෙමෙයිනා කියා ඇ නියුතිවිද විය.

ලංක මොකටද තාංගිය මුව කියන්ව හියේ? මේ කතාව
ඇසු ලෙඛ මාමා අම්මාට දොස් නැයුවාය. එය ඕහාම සල්ල
පොදී බැඳුගෙන ඉදෑල මැරෙන කොට අරන් යන්නැයැ.

ලත්සවයක් තොගන් නමුත් පොඩි මාමා මහ ගෙය අප්පේ
වැඩියා කළේය. මිදුල උදුල ගාචා අවට වත්ත සුද්ධ මිද්ධ කරවිය.

යසවති නැත්දාගේ පැමිණීමෙන් පසු මහ ගෙදර අමුණා ආටෝපයක් ඇති විය. පුරු දෙනෙක් ඇවිත් ගෙදර එකජාරට ජනාධිරණ ව්‍යුණාක් මෙනි. යසවති නැත්දා ලොකු මල් වැට්ටිව දිග ගුම් ඇද ගෙන වූල් කුවාය අතේ ද්‍රව්‍ය ගෙන බිම බලාගෙන නාන්ට යයි. සොයිද නැත්දාලාගේ කාන්ති නංගි බාල්දියත් අතකින් එල්ලා ගෙන ඇත්ත්තයා මෙන් තතියට පස්සෙන් යයි. නාගෙන එන කොටත් එහෙමමය. වටපිට බැලිල්ලක් ඇත්තේම නැත. පොල් අතු දියලන්ට ඇදාගෙන යන මහර ආවිචි නැත්දා එනවා දැක ඇට මය ඉඩ හැර එකත්පස්ව බලා සිටි. ලොකු කට ද්ල්වා හිනා වෙයි. නොනා මහත්තය නාන්ඩ හිඹිං වගේ.

නැත්දා පුතුකමක් ඉටු කරන්ට මෙන් හිස ඔසවා බලා පොඩිවක් හිනා වෙයි. නැවතන් බිම බලා ගෙන නොහිටම යයි. අම්මා කියන හැටියට ගාක්ෂ වංශයේ කෙනෙක් මෙනි.

මහ ගෙදර අධිපතිකම ද්‍රව්‍යෙන් දෙකෙන් යසවති නැත්දා අතට පත් විය. කාන්ති, අර රේදී රික වේලිලාද බලල අරං වරෙ. ඇයි බං වේලිලා නං නෙ අරන් එන්ඩ කිවිවේ. මෙව තවම තෙතයි නෙ. සොයිදක්කෙ, ඔතන නං මිං වලං හේදන්ඩ එපා. උේන්නෑ මිදුල භෞද්‍යම ජරාවෙලා. අර කරපිංච ගහ දිහාට අරං ප්‍රායං. වෙන එකක් තියා ඇ පොඩි මාමාට ද අවවාද අනුශාසනා කරයි. මුදලාලි මොකට ද මය මිනිහට ඔව්වර යෙයට දෙන්නෙ. ඒ මිනිහ මොනවයිං ගෙවන්ඩිද? මාමා ද හිලෑ ව්‍යුණාක් මෙන් අසා සිටි. ඇත්ත තමයි. ඇත්ත තමයි. මහු තමාටම කියා ගනී.

මහ ගෙදර ඉත්තේජ්පුවේ ගෙට ඇතුළු වන දොරකඩට ඉහළින් සිවලි මහා රහතන් වහත්සේ පාත්තරයට අත දමා දානාය විලදන ආකාරය පෙන්තුම් කරන පින්තුරයක් ඇත. යසවති නැත්දා හැමදාම සවසට මේ පින්තුරයට පානක් පත්තු කරයි. හඳුන්කුරු ගසයි. මෙය ඇ ගෙදර සිටියදී ද කර පුරුදු දෙයකි. සිවලි හාමුදුරුවන්ට පුද සත්කාර කළ තරමට වැඩි වැඩියෙන් ලැබේ. සිවලි හාමුදුරුවන්ට කිසිදා දානාය වැරදුනේ නැත.

අපු උණෑම අපු උණෑස් නැ ඔහොම ගැඹියක් අම්මා කියයි. අන් හොඳයි දෙයියන්ගේ පිහිටෙන් කාට උතාත් ණරි යනව නා.

ඉස්සර අම්මා මහ ගෙදර සිය එච් කොයි වෙළු හියන් ප්‍රංශි අම්මා තේ වතුර වත්කර දෙයි. බුලත් එච් සොයා දෙයි. දෙන්නා ඉස්සෝර්පුවේ ලොවි බංකුවේ ඉදෙනෙන කතා කර කර සිටිති. දන් එහෙම නැතු. යසවති නැත්දා කතා කරන්නේත් ගණන් පිට. තේ වත්කරන්නේත් කාල සවහනකට අපුව උදේ වරුවේ නම් දහයමාරට. සවස් වරුවේ නම් තුනට. නිකම් උච්චලට වෙශ බුලත් විවක් නම් සොයන්ට කියයි. කාත්ති, මය බුලත් විවක් හොයා පාකො. පුවක් නැ? අන්න අර ගහ යට වැටිල තිබුණා බලල අපුලෙනා වරෙ.

බුලත් විවක් නැතුවට කමක් නැ. අම්මා කියයි. එවිට බුලත් එච් සෙවීම එතනින්ම තවති.

යසවති නැත්දාගේ වැරදි අම්මා එච් අය සමග කතා තොකරයි. එත් ප්‍රංශි අම්මා ආ විවෙක ඇට කියයි. මට ඔය තේ එකක් බොන්ඩ නැතුවට කියනව නොමෙයි නෘතියේ. තමුත් මතුස්සයා උණහම ඔහොම කරන එක අරි නැ.

මොකටද ඉතින් ඔය පාරවු බලන්ඩ යන්නේ. මේ කතාව අසා ඩිරින කාත්තා කියයි.

යනව තේන්නාම ඉතිං. අර අම්ම ක්වම වැනි වැනිවත් ඉන්න හින්ද.

ලොකු මාමා මහ ගෙදරට යාම අපු කළේ පොයි මාමා තසාද බදින්ට ඔන්න මෙන්න කියා තිබුණු ද්වාස වලමය. ක්‍රමයෙන් මහ ගෙදරින් ඇත් වූ ඔපු දන් අපේ ගෙදරින්ම රට ද්වාලට කයි. ඉස්සෝර්පුවේ ලණු ඇදට වි අපේ ගෙදරම රට නිදා ගනී. වැඩි ආස්සරේට ශියොත් රංඩු කර ගන්ඩ වෙනවා. රට මිට වඩා හොඳයි මෙහෙම. ලොකු මාමා කියයි. එත් ආවිවිගේ සැප දුන් බලා එන්ට ඔපු මහ ගෙදර පැත්තේ රවුමක් යසා එයි.

ඉස්සර මෙන් කඩියේ වැඩට පොඩි මාමා දත් මට ඇඟ ගසන්නේ නැත. ඉස්සර මාමා නැති වෙලාවට කඩිය බලා ගන්නේ මෙය. දත් ඔපු කඩි වැඩට මිල්ලනෙන් කොපු ගැටුයෙක් ගෙන්නා ගෙන ඇත. ජයමං. ජයමං යසවති නැත්දාගේ නෑයකි. ඒක හොඳයි. අම්මාත් තාත්තාත් කියති. උඩිත් නරක තාමයන් ගැවෙන්ඩී ඉස්සෙල්ල එහෙම වෙවිව එක බොහෝම හොඳයි. දත් මාමා නැති ඇතැම් විටක නැත්දා ද කඩිය බලා ගති. ඇ ගෙදර කැම ඇර කඩියට එයි. මූලදාලී හිඹිං කාල එන්විකා. මාමා තාලා කාලා එන තුරු නැත්දා කඩ වෙළදාම කරයි.

කවුරු මොනවා කිවත් තායමෙන් මායමෙන් මිනිසුන්ගෙන් වැඩ ගන්ට නැත්දා සමර්ථය. හරිම කටිව සුර ගැනි. මිය කඩිව කවුරු ආවත් මොකක් හරි වැඩක් අරගෙන මිස යන්ඩී දෙන්නැ. නැත්දා කඩිව එන කොල්ලන්ට තායම් කියා එක එක වැඩ කරවා ගති. ප්‍රංචිපු එයි කියල මේ මග බලාගෙන හිටියේ. ප්‍රංචිපු ඇත එන විටම නැත්දා කියයි. මවිවර කියලත් උඩ මගේ වැඩි කරල දත් නැතෙ. මොන වැඩි ද තොන ඔහත්තයා. මිං බලහල්ල දත් මතකත් නැ. ඇය මම උඩිට රිය කිවිවේ. ආ ගම්මිරිස් එක කඩින එකද, ඒක තොන්නං ගම්මිරිස් එක ඔක්කොම ගස් යට වැරිලා යනවා. උඩිට අපි කිවිවාත් තමයි බැරි. අර සිසිලි එහෙම කිවිව නං මෙලහකට කරලත් ඉවරයි.

ගම්මිරිස් එක කඩිල දෙන්ඩ කියක් දෙනවද? ප්‍රංචිපු විහිළුවට අසයි.

කුලිය කියක් දෙන්ඩ බැරිද මනුස්සයා. සල්ලි වලට වඩා ලොකු නො මිනිසුපු. තේ එකක් බිල හිඹිං ඒක කඩිල දාජං. ජයමං, මිය ප්‍රංචිපුට තේ එකක් වක්කරල දිපංකා. ප්‍රංචිපු සන්නේයෙන් වැඩිය කරයි. කුලියක් ද තොගති.

යසවති නැත්දා මට ද විහිළු කරයි. යනෙක්, සිරිසේන මරු සරමක් ඇදල කියෙන්නේ. මා අලුත් සරමක් ඇද සිරිනු දකින විට ඇ. කියයි. නැත්දා මිය කියන තරම් නරක ගැහැනියක් තොවී යයි මට සිනේ. මූදලාලී කිරිදිවැලට හිය වෙලාවක කින්ත රින් එකක් ගෙනාවාත් මේ සිරිසේන ලවිව බැරියැ ගාව ගන්ඩී.

තේ පාඨ පෙටවිය කෙන බාර එස් හිස විකාවෙන් හිස් ගැලී මිය. සොල පාටින් හා කහ පාටින් පහලට. ඉරි ඉරි හිස්ට මම එය පින්කාරු කර දුනිමි. දන් එය ආධිමත කිහුවූ වේලාය.

එසෙනා ගෙනසුරුදාට ගාල දෙනවද? තැන්දා අයයි.

බැරියැ. මම කියමි.

රංඩියේ ල්‍යෝඩ් හැරුණු විට සිරිසේන කියා මට කතා පරත්තෙන් යසවිනි තැන්දා පමණය. අම්මා ලොකු මාමා ආදිපු පුළුන් කියා මා අවකති. ආවිචිත් ආවිචිගේ පළලේ වෙනත් වැඩිහිටි ආය් මට කියන්තෙන් බේවිට් සිංජේද් කියාය.

අම්ම මොකද මේ අවෙලාවේ. ආවිචි හැරුම්ටිය ඇන ඇන ආක එනු දුටු අම්මා තමාට ම කියා ගත්තාය. ආවිචි අපේ ගෙදරට එස්තෙන් කළුතුරකිනි. අපේ ගෙදරට ඒමට තරමක කන්දක් තැග්ග දුනාය. ඒ කන්ද නැඟිමට ආවිචිට අමාරුය. ඒ වෙනුවට ආවිචි බැලිමට අපි තිතරම පාහේ මහ ගෙදරට යමු.

ආවිචි ඉස්සෙස්පුවට ගොඩ වි හැරුම්ටිය තබා බංකුව උඩ ඉදෑගත්තාය. පරියට හැකි. මේ කන්ද ගොඩ වේලා.

අම්මා දන් බත් එහෙම කාල ද? මද වේලාවකට පසු අම්මා ආසුවාය.

මට.

එකට කමක් නෑ බත් විකක් කමු.

සින්නැ. මං දන් කාල ආවේ.

අම්මා ඒ කිම ගණනකට තොගෙන කුස්සියට ගොස් බත් පිගානක් බෙදාගෙන ආවාය.

මං කාල ආවේ.

එකට මොකද මේ පොඩිඩි කන්ඩ බැරුව යැ. අම්මා

පෙරෙන්න කරයි. මෙහෙත් දු කන්ඩ කොනෙක් නෑ. ම්ක්කොම එක්ක කාල ඉවරයි.

මම ඉස්සෙක්ස්පු රංඩිය උබ ඉදගෙන ආවිචි බන් කන දිහා බලා ඉදිමි. ඇ දුන් පූජක් ම නාකි ය. අන් පයේ කොරල සැදී තහර පැදී ඇති. ඇස් දෙක මලාතික පාටය. අගෝරිස් ආතා මෙන් ආවිචිත් ඉක්මනට ම මැරි යනු ඇතැයි මට සිතුණි. එවිට ඇ ගැන දුකක් මට ඇති විය.

පුතේ ආවිචිට විටක් කොටල දෙන්ඩ බුලත් කොළයක් කඩාගෙන වරෝකා.

කො බුරමිප සිංජේ ජේන්ඩ තැත්තෙ? අම්මා බුලත් කොටන අතර ආවිචි අසයි.

මහෙ ඇති බුලත් කොටුව පැත්තෙ.

අඩිලිං?

අයිය නං උමද් ඕය ගමන් කාම ආවේ නෑ.

හම්. ආවිචි පූජම පිටකර තැහිවිවාය. අනේ මන්ද.

අම්මා මේ පැත්තෙ ආවේ. මිදුලට බැස්ස ආවිචි ගෙන් අම්මා අසයි.

නිකං හිතුනට ආවේ.

අම්මා මොකද කවදාවත් තැතුව ආවේ. ඇත ආවිචි යන දිහා බලා සිටින අම්මා කියයි. නිකං නං එන්නෙ නෑ. මොකක් හරි කාරණයක් ඇති. ලේලින් එක්ක අමනාප වෙලාද වත් දන්නෑ.

විතු ඇදීමට මෙන්ම සින්දු කිමටත් මට පුළුවන් බව ජයසිංහ මහතා දාන ගත්තේ ඉරුදින දහම් පාසැලේ ගායනා තරගයෙන් මුල් තැන මට ලැබුණු විටය. මෙහි දී ගිය කිමට පුරුදු කළේ මාටිං ප්‍රේරාය. තරගයෙන් දිනු මට බුද්ධ වරිතය පොතක් තැඟි ලැබුණි.

මැලේරියා සතියේදී විරුදු කිමට ඉස්කෝලයෙන් තේරුණේ ද මාත් ආරෝභුත් ය. මැලේරියා සතිය පැවැත්වූණේ කිරිදිවැලේ ඉස්කෝලයේ ය. මෙහිදී ආරෝත් රඛාන ගැසු අතර මම විරුදු කිමි. ඇතෙක්පිළිස් නම් බෙහිසුණු මදුරුවේකුගේ සාපේ. වැදි දුකින් පෙළෙනි අහෝ අද දන හෙළ දීපේ. මේ තරගයෙන් අපට ලැබුණේ තුන්වන තැනය. පළමුවන තැන දංගොල්ලේ ඉස්කෝලයට ලැබුණි.

අවුරුද්ද අන්තිමේදී පාසැලේ විවිධ ප්‍රසංගයක් පැවැත් වීමට ජයසිංහ මහතා කටයුතු පිළියෙල කළේය. සරස්වති පුරාව මෙහි ප්‍රධාන අංගය විය. මෙහි සරස්වති දේවිය හැරියට පෙනී සිටිමට ගුණපාල තෝරා ගන්නා ලදී. ගුණපාලට පංතියේ කිසිම වැඩික් බැරි නමුත් මහු හැඩ වැඩ ඇති ලමයකු නිසාත්, නිකම් සිටිගෙන ඉන්න එක මිස මහුව කරන්ට වෙන වැඩික් තැනි නිසාත් සරස්වති හැරියට මහු තෝරා ගන්නා ලදී. ජයසිංහ මහතාගේ උපදෙස් අනුව සරස්වති දේවිය තැඟි සිටින නොප්‍රම් මල් ආසනාය සැදුවේ මම ය. ගුණපාල සරස්වති දේවිය මෙන් සුදු සාරි හැටිට හැද ගෙන ආසනාය උඩ තැඟි සිටින අතර අපි ඒ දෙපසින් සිටිගෙන හක්ති හිත ගායනා කෙළෙම්. විකට ජවතිකාවක්. විරුදු පංතියක්. සිංදුවක් ආදී වශයෙන් අංග කිපයක් ම විවිධ ප්‍රසංගයට ඇතුළත් වූ නමුත් වැඩිගෙන්ම ප්‍රයාසාව ලැබුණේ සරස්වති පුරාවටය.

සරස්වති නැවුම තමයි ඉතාම හොඳ. තිකුලස් මාස්ටර් ද කිය. නමුත් මහත්තයෝ ඔයිටත් විඩා බොහෝම අනරුහයි. ඉස්කෝලෙන් නාට්‍යයක් පුරුදු කරල පෙන්වුවෙන්. ඒ විය වැඩු තමයි මහත්තේලගෙන් කෙරෙන්චි එහැත්.

එක නෂ ඇත්ත තමයි මාස්ටර් උත්තැනේ. ජයධිංහ මහතා කිය. නමුත් එක පාරට ම බැඳෙන මය ලොකු වැඩිවිලට අත ගහත්චි.

ලබන සැරේ නාට්‍යයක් කරමු. අපිත්. මින් උදව්වක දෙන්නා. මාස්ටර් තැවිත කිය.

තිකුලස් මාස්ටර් ගේ රස්සාව ඔරලෝපු රෙපයාර කිරීමය. එව අමතරව බයිසික්ල් වින්කලයක් ද දමා ගෙන සිටි. නමුත් මුළු ප්‍රසිද්ධ වී සිටින්නේ සංගිතය අන් වැඩ තිසාය. තිකුලස් මාස්ටර් අවුරුදුකට විතර සැරයක් ගමේ ඉලන්දාරින්ට නාට්‍යයක් පුරුදු කරවා පන්සලේ පෙන්වයි. නාට්‍යයේ වාසය හා සිංදු ලියන්නේ ද මුළුම ය. නාට්‍යයකට සෙනාය එකමුතු කර ගැනීම ඉතා අමාරු වැඩිති. ප්‍රධාන විරිත ඉල්ලා හැමෝම පොරකති. තුදුන් කළ අමනාප වී යති. ප්‍රධාන විරිත බලාපොරාරාත්තු වූණාට මොකද සමහරුන්ට සිංදුවක් කියා ව්‍යවහාරක්වන් හරි හැරී කියාගන්නට බැරිය. මාස්ටර් එවැන්නන්ට විද්‍යාතාගේ කොටස වැනි කොටස් හාර දෙයි. වරක් ඔහු දුටුගැමුණු නාට්‍යය පුරුදු කළේය. මෙහි දුටුගැමුණු කුමාරයා හැරියට රෙපාරුමට තොරාගනු ලැබුවේ අයිසේය. අයිසේට තවතිනු දුටුඩිය කියා කිමට බැරිය. කොටස් කියා දුන්නත් මුළු කියන්නේම තවතිනු දොරඹි කියලයි. දොර උඩ තොමොයි මනුස්සයා දුටුඩිය..... දොර උඩ. අයිසේ ඒ ගමනත් කියයි. නමුත් අයිසේගේ ඇක්ටිං හොඳ තිසා මාස්ටර් ඔහු අස්කලේ තැන. තවතිනු දුටුඩිය යන්න වෙනස් කොට ඒ වෙනුවට තවතිනු තිවිට කියා යෙදිය. මේ නාට්‍යයේ කාවත්තිස්ස රුපු මෙන් රෙපාලේ ලොකු මාමාය. ලොකු මාමා නාඩිගම්වල ද රෙපා ඇති බැවි මා අසා ඇත්ත් ඒ මා උපදින්නටත් ඉස්සරය.

නාට්‍යය පෙන්වන ද්‍රව්‍යය වින්තපන්තර බාර්පාත්, පුංචි අමාත්, වූටි මල්ලිත් සමග පැමිණියහ. වූටි මල්ලිගේ වූණ පුංචි

දම්මාගේ මෙනි. මා ඔහු දෙසට අත දික්කර වනන විට ඔහු එය අලේන්ට මෙන් භායි.

එංජාවන් ආරංචි උණා ද විටර එක ගැන. තාත්ත්‍ය විත්ත-රක්තර බාජපාගෙන් අසයි.

තැ අපි දත්තෙ මේ ආවින් පස්ස. කාලකින් එන්ඩ බැරිවූ සින්ද ඇවිත් යන්ඩ ආව. බාජපා කියයි. විටර එකට ලොකු මස්සිනාත් ඉන්නවු නේද?

තළඹු මඩු තටන දාට නාටකය කැරුණීමට පැමිණෙන ලෙස තර්වීම තම හිතවතුනට කළින් දන්වා සිටිති. ගමෙන් පිට දුර බැහුර පලාත්වල සිටින අයට පවා මවුහු ලිපුම මින් ඒ බව කිය යටිති. එස් පැමිණී අය නාට්‍යයේ කමාගේ තාත්ත්‍ය වේදිකාවට පැමිණී විට අත් පොලසන් දීමෙන් ද සිපුරු හඩ ලැමෙන් ද ඔහු පිළිගනිති. ඇතැම්මු වේදිකාවට තැඟි මහුට තැඟි බෝග ද පිටිනමති. අපිසේ වේදිකාවට පැමිණ දුටුගැමුණු කුමාරයාගේ සින්දුව කියා යන්ට සුදානම් වන විට තැපෝ සිංහයේ වේදිකාවට ගොඩ වැදී මහුගේ අන් අත් මරලෝසුවක් බැන්දෙය. අර පුරු ගෙනාව තා ලොකු මස්සිනාවන් රෙන්දන්ඩ කිහිණා. මෙය බලා සිටි විත්තපත්තර බාජපා කිය.

මිට නිකං පෙනුමට කරන වැඩිනෙ.. එවිට තාත්ත්‍ය කිය. අපිසේම වෙන්ඩ ඇති මය මරලෝසුව තැපෝ සිංහයේට දෙන්ඩ ඇත්තේ. මේ වෙලාවට ඇවිත් බිඳින්ඩ කියල.

රජ ඇඹුම් ඇදුගෙන වේදිකාවේ රෙඛපුමට නාට්‍යය බලන මට ද ආකා සිශ්කයි. එහෙත් මා මෙවාට සම්බන්ධ වෙනවාට අම්මා අකමැතිය.

මෙවාට යන ලමයි ඩිම්වත් වෙන වෙන නරක වැඩි විලව් පුරුදු වෙති. නැවුත් විරයාවකරණය නාට්‍යයට මා සම්බන්ධ වෙනවාට අම්මා විරුද්ධ බුළුවාය. එක නා ඉතින් ඉස්සෙයෙලන් සක්රන වැඩික් නො. ඇ කිවාය.

ජයසිංහ මහතා විජයාවතරණය නාට්‍යය පූඩුණු කළේ නිකුලය් මාස්ටර්ගේ උපකාර ඇතුවය. ලොකු මාමා නිකුලය් මාස්ටර් සමග පූඩුයක්ම යාචී නිසා නාට්‍යයේ විජය කුමාරයා හැරීයට මා තෝරා ගත්තට බැරිදුයි මූල්‍යගත් අසා ඇත. මූල දී මාස්ටර් රේ කැමති විය. නාමුන් සේදීරිස් මට වඩා උස මහත නිසාත් මූල්‍ය මාස්ටර්ගේ නෘතියේ ප්‍රතා නිසාත්, පසුව විජය කුමාරයා හැරීයට තෝරා ගත්තේ මූල්‍යය. මට දෙන ලද්දේ ප්‍රධාන ඇමතියාගේ ප්‍රකාශය. මේ ගැන ලොකු මාමා නිකුලය් මාස්ටර් සමග සිත යටින් අමනාප වූ නාමුන් ඒ බව පිටව පෙන්වුවේ නැත. සේදීරිස් ගේ රුග්‍රාමි කමකට නැති බව පමණක් නාට්‍යය බලා ආපසු රේන විට මූල්‍ය කිය.

නාට්‍යය පෙන්වීමට මුළුවක් ඉස්ථිරෝච්ච හදා ගත්මයාය් පිටින් නාට්‍ය ක්‍රියාවලී ගෙන්වා ගම් පෙන්වීමට පූඩුවන. සැහෙන ආදායමක් ද එහින් ලබා ගැනීමට බැරි තොවේයි. ලොකු මාමාට මේ අදහස පහළ වී ඇත්තේ ම්‍යාවල රාළහාමිත් සමග ගොස් මිගමුවේ නාට්‍යයක් බලන විටය. නරක නෑ කළුපනාව. රාළහාමිද මූල්‍යගේ අදහස අනුමත කර ඇත.

එහෙම නාං ඉතින් කාලයක් පවතින විදිහට මඩු හදන්ව එපායැ. එකට සැහෙන වියදමක් යයි. ලොකු මාමා මේ ගැන ගයදර දී මතක් කළ විට තාත්තා කිය.

එක තමයි මාත් කළුපනා කළේ. මේ සිකුවේ රාළහාමි- ගෙන්වන් සල්ලි වික්‍රී අල්ල ගත්ති ද කියල.

මල්ලි ලය නාං දත් සල්ලි කියෙනව්. අම්මා කිය. පිට මිනිස්සු ලයට යත්ති ඉස්සෙල්ල කම්මග මිනිහගෙන්ම අහල බැපුවාත් නරකද?

සේතන් සිංහය් නා කැමති වෙන්වන් පූඩුවන්. පවුල තමයි ඉතිං හරස් කැපුවාත්. එවිට තාත්තා කිය.

කොයිකටන් අහල බලමුලකා මොකද කියත්තෙන කියලව් බලා ගත්ති බැරියැ. නාමුන් පොයි මාමා ප්‍රයට ගොස් මූදල ඉල්ලීමට

ලොකු මාමා කුමති වූගේන් තැක. මපු වෙනුවෙන් ඒ වැඩි කිරීමට අම්මා බාර ගත්තාය. මම අහල බලන්තාංකා. මොකද තික් ඉල්ලනුව නොමේ නො. පස්ස ආපසු දෙන්ව නො.

නාධිගං නටන්ඩි සල්ලි මා ලය තැනැයි පොඩි මාමා ගත් කටවීම කියා ඇතු. කරනාත් කරන්ව හදන්නේ මිවගේ වැඩික් තමයි. තබි සමත්ක පලක් තැකි.

අම්මා මේ කතාව ලොකු මාමා සමය කිවේ තැක. මල්ලි කියනුව සල්ලි විකක් නා කියෙනුවලු. ඒක අර කිරිදිවැල් කඩ කාමරයක් අරු කියෙනුවනේ. ලබන මාස ඒකක් කඩයක් දමන්විලු කිහුගෙන ඉන්නේ. ඒක පින්ද දුන්මම නා දෙන්ව විකක් අමාරුයි ලු.

මම මුලදීම කිවිවේ මික කෙරෙන්නැ කියල. නාත්තා ජයග්‍රාහී ලිලාවෙන් කියයි.

යය කර පින්සන්පු වෙන්ව එන්නැ නාමියේ. මට දන් ඕයක් රාළහාමිගෙන් ඉල්ල ගත්ව පුළුවන් රුපියල් දාහක් උණන්. මාමා කිය. ඇත්ත වශයෙන්ම ඒ වැඩි කෙරුණෙන්ද එහෙමය. මාමා රාළහාමිගේ ද උදව් ඇතුව විටර මඩුව ගොඩ නාගන්ට විය.

මඩුව සුදුමෙ වත්ත පහළ පාර අයිනට වෙන්ටය. එහි ඩිම පොල් නොට සිටුවා ඒ මත සඳහා කළ පරාල මත ලැඳි ගසා වේදිකාව සාදන ලදී. නරඹන්නාන් සඳහා වෙනම සාලාවේ ඉස්සරහින් ම භාංඡි පුටුවක් තබා කිටුවේ. ඒ ලිලාසනයය. ඒ ලයට පුළු පේළි කිපයකි. ගැලරිය කිටුවෙන් අන්තිමවමය. ප්‍රමාදයන් උස්ව සිටින සේ සිටුවා පොල් නොට මත ලැඳි ගසා පඩී පෙළක හැඩියට එය තනන ලදී. සත විසි පහක් ගෙවූ විට ද නාව්‍ය බැලීමට පුළුවනා. ඒ අයට වාඩි විමට වේදිකාවන් සාලාවන් අකර විම එහු පොල් අතු ඉරු මිස ආසන තැකු. වේදිකාවට අවශ්‍ය කිර අන්තරාල්ලේ අර්ථයිලිස් අපුළුගෙන් දැඩියට ගන්නා ලදී.

නාව්‍ය කැස්චායම පැමිණෙන්නේ බස්වලිනි. මුළු සිංහ කියාගෙන උස්සවයක් මෙන් ගමට පැමිණෙනි. අන්න ආව කටිරිය. කියාගෙන උස්සවයක් මෙන් ගමට පැමිණෙනි. අන්න ආව කටිරිය. මාව්තා කියයි. මම විභා විටර මඩුව දෙසට දුවලි. මෙහේ මුළු ද්‍රිස තාවත්තා කියයි. මම විභා විටර මඩුව යාම සිමා කිරීමට අම්මා මත වින්නෝ එකනය. මා විටර මඩුවට යාම සිමා කිරීමට අම්මා

නිති පණවයි. ශියාට කමක් නෑ. ඉස්මතට එන්ඩ මිනු. උබ දැන් පොතක් පතනක් අල්ලන්නෙම නෑ.

වැඩි පූරම නාට්‍ය කණ්ඩායම ආවේ කොළඹීන් හා මිගමුවෙනි. ගම් වටා බර බාගයක් යැවීමෙන් නාට්‍ය ගැන ප්‍රවාරය කරන ලදී. බරබාගය කුළ වායි වී සිටින්නෙක් තොකඩවා එක දිගටම බෙරයක් වයයි. ඒ අතර අපි නාට්‍ය තොරතුරු අඩංගු කුඩා පත්‍රිකා මග දෙපස විසුරුවා හරිමු. එනාවා. එනාවා. අද රු. නොද රු. පූර සරදියෙල්. අරෙකාලිස් අප්පුගේ ඉල කැවෙන කොමිටි. සරලා බායිගේ පූමිහිර නැවුම්. මාවින් ප්‍රේරා ගේ කරණ රසායන සිංදු.

බර බාගය දෙපස නාට්‍ය තොරතුරු අඩංගු විශාල ගෙවී දෙකක් සවිකර ඇත. මෙවා අදින්නේ තොටුපළුනින් පැමිණි මාර්ෂලය. මහු අමුරදී ගෙන රිජ්ප රාමුවකට තබා රඛන් ඇශ්‍රවිලින් ඇශ්‍ර ගසයි. රිට පසු ගම් වකුරට වයිටිං දියකර රෙද්දේ ගායි. එවිට අමුරදීද පූජාට වෙනවා පමණක් තොටු ගනාතම් වී රඛානක හමක් මෙන් කුදට සිටි. මාර්ෂල් එක එක පාට ඩිජිකුඩ් ගම් වැඩුරෙන්ම පොල්කටුවලට දියකර ගනී. එක එක ප්‍රමාණයේ පින්සල් වලින් රෙද්ද මත පින්තුර අදී. නාට්‍යය අදින දිහා මම විස්මින්ව බලා සිටිමි. මහු මුළුන් පැන්සලයකින් ලියා ගන්නේ ද නැත. එක පාරටම එක එක හැඳුවීට පින්සලයෙන්ම අතුරු අදියි. දන් වරදී. දන් ඇදවේයි කියා මට සින්ක. නමුත් ඇදවන්නේවත් වරදන්නේවත් නැත. මාර්ෂල් පැන්සලයෙන් යන්තම් සෝ ලකුණුකර ගන්නේ පින්තුර අදින විට පමණකි.

මම මාර්ෂල්ගේ අත්වැඩි කාරයා මෙන් සේවය කරමි. මහුට සායම් දියකර දෙමි. පින්සල් සෝදා දෙමි. කල් යාමේදී බෝචිවල යම් යම් කොටස් ඇදීමට් ද මහු මට හාර දුන්නේය.

මුළුම නාට්‍යය පෙන්වන ලද්දේ මංධාවල රාලහාම් ගේ ප්‍රධානත්වයෙනි. නාට්‍යය පටන් ගැන්මේදී රාලහාම් රුපියල් විසිපහක් කවරයක දමා මාමාට තැඟ දුන්නේය. නමුත් මාමා එය යායාගන්නේ නැත. මහුට එදා හරිම සන්නොෂය. මම කොහොමද රාලහාම්, රාලහාමිගෙන් තැඟ ගන්නා. මාමා කිය. රාලහාම්

හින්දනේ, මේ වැඩි පටන් ගන්ඩ පුලුවන් උණෙන්. පණ හියෙන කල් අපට ඒව අමතක වෙන්නේ නෑ. මම වෙළාවක එන්නාංකා, රාජ්‍යාම් හමිබ වෙන්ඩී.

රාජ්‍යාම් සිටියේ තරමක මත් ගතියෙනි. අපට ඒව මෙහෙව කරගත් බැරිද අඩිලිං සිංජේද්. ඔහු මාමාගේ පිටට තට්ටු කරමින් කිය.

රාජ්‍යාම් නිතර පාසේ නාට්‍ය බැලිමට එයි. නාට්‍යවල බෙන්ජමින් ප්‍රතාත්දු හෝ සෙබස්කියන් පිරිස් පෙනී සිටිනාදවස්වල නම් ඔහු තොටරදවා ම පැමිණෙයි. බෙන්ජමින් ප්‍රතාත්දු වේදිකාවට පැමිණ "මේ කය මාගේ පොහොර වේවා ජන්ම ඇමුණෙයි" සියුම් කියා දකුණු අත් මිස්වාගෙන වේදිකාවෙන් නික්ම යන විට තරඟන්නොයේ එකාවන්ව ඇත්කොර් දෙති. එවිට ඔහු යළිත් පැමිණ සියුම් කියයි. තරඟන්නොය වඩා ම කැමති බෙන්ජමින් ප්‍රතාත්දුගේ විර ත්‍රිකාවලට සහ අරනෝලිස් අප්පුගේ කොමිටවලටය. අරනෝලිස් අප්පුගේ කොමිට වේදිකාවට පමණක් සිමා එම නැති. එක් විකට ජවතිකාවක ඔහුගේ බිරිද හැටියට රාජපාන නිලිය ඔහුට පහර දීමට ඉලපත මිස්වාගෙන එයි. මෙයින් බියට පත්වන අරනෝලිස් අප්පු වේදිකාවෙන් පැන මිදුලට පනි. ඔහු තට්ටින්නේ මිදුලේ ඇති පොල් ගස දිගේ වික දුරක් බඩ ගා ගොයින්ය.

නාට්‍යයක් පෙන්වා අවසාන වූ විට අපේ ගෙදර මැයුල් ගෙදරක වෙස් ගතියි. නාට්‍ය කරුවෙක් උදව් කරුවෙක් හැම දෙනාම එවිට අපේ ගෙදරට රස්වෙති. කැම බිම උඩින් සිනා හඩ දෙනාම එවිට අපේ ගෙදරට රස්වෙති. කැම බිම උඩින් සිනා හඩ ගලා යයි. ඒ සිනා හඩ මැද රටක් දිනු රජකු මෙන් මාමා ආචිම්බරයෙන් සැරීසරයි.

උදුන් මගේ රුවුල එයි. කට හඩි ද වෙනාස්වෙලාය. මම උගුර අත ගා උගුරැ ගැටය කැඩිලා දයි බලමි. ද්‍රව්‍යව හතර පස් වතාවක් කණ්ඩායිය ලැයට ගොස් රුවුල වැවි ඇති ප්‍රමාණය බලමි. යන්තම් වැවි ගෙන එන රුවුල අතගාන විට ලේන් පැටියකුගේ පිට අත ගානා කළක මෙන් සතුවක් දනෙයි. නිකවේ ද පොලක පමණක් විශාල රුවුල ගස් දෙකක් ගන සාරෝට වැවි තිබුණි. කණ්ඩායියන් බලන විට කැතට පෙනෙන තිසා කතුර ගෙන මම ඒවා මූලින් කපා දැමුවෙමි.

තාත්තාට මෙන් මටත රුවුල කපන්ට ඇත්තාම්. කුපුවාත් නම් ඉක්මනට වැවෙයි. මාමා රුවුල කපන්තේ ද තාත්තාගේ දැලී පිහියෙනි. මඟ රුවුල කපන්තේ පුමාන දෙකකට විතර සැරයකි. තාත්තාට වඩා හොඳට දැලී පිහිය මුවක් තියන්ට මාමාට පුපුවන. මඟ ගල්ලැලි කැල්ලකට පොල් තෙල් විකක් දමා එහි ගා පිහිය මුවක් තියයි. රට පඟ ඉස්සෙස්පුවා කැණුවක ගසා ඇති හම් පරි කැල්ලේ එහි කළය දෙනුන් වරක් එහාට මෙහාට අදියි. මූලේ ඇල් විනුර විකක් ගා ගෙන කිසිම පැකිලීමක් නැතුව බරස් බරස් ගා රුවුල කපයි. මේ විදියට මාත් කපන්ට හියාත් මූලෙන් පුපුවක්ම කැපී යන්නට පුපුවන. රුවුල කැපීමට ආසාවක් තිබුණන් ලැංජාව තිසා දන්ම එය කිරීමට හිත් නොදේ. නිතම් බුවක් මිස කපන්ට කරම් රුවුලක් මට ඇත්තේ ද නැත.

ජයපිංහ මහතා ද ඇතැම් විටක ඉලන්දාරියා කියා මට ක්‍රිතා කරයි. මෙහේ එනව ඉලන්දාරිය. කැඩිව හිඹි. මුද්දරෝකුයි කට්ටරකුයි අරන් එනව. මඟ මගේ පිටට අත ගසා මෙස් කියන

නිව මට ආච්චිලංග හිතෙයි. ජයසිංහ මහතා මට ආදරේය. ඉලන්දුරියා කියා කුපුරුපග ලෙස කතා කරන්නේ ද ඒ නිසා වේ.

ජයසිංහ මහතාගෙන් ඉගෙනීමට මේ පමණ කල් අපි පුලු සිටියෙමු. දන් අවවන ප්‍රමාණයට සමත්වී සිටින අපට උගන්වන්නේ ඔහුය. මිහිරි ලෙස කවී කිමට ජයසිංහ මහතාට පුළුවන. කතා කරන විට කට දිහා බලා ඉන්ට සිතේ. අපි ඔහු අනුකරණය කිරීමට වැයම් කරමු. ඔහු කතා කරන විදියට කතා කරන්ට, ඔහු ඇවිදින විදියට ඇවිදින්ට. පාච්චි පොනෙන් පිටස්තර දේවල් පවා සවස පන්ති වලදී අපට ඔහු උගන්වයි. සංස්කෘත යෝගීක ලියා ගන්ට දී එවා තේරුම් කර දෙයි. උද්‍යාමිකාං පුරුෂ සිංහමුපෙනි ලක්ෂ්මීර. ඔහු අපට කවී කට පාච්චි කරවයි. සඳේ මෙන් පතල පැරණි, දුටු ගැමුණු උදේ සවස මුනිදුට පසු සිහි කරනු. විදේශීනගේ දුසිරින පිළිකුල් කරනු. මේ දේ කරන තුරු තැත් වන්නේ දියුණු. ජයසිංහ මහතාගේ ආදර්ශය අනුව අපි කළිසම් ඉවත දමා ජාතික ඇදුමට බැංසෙමු. සුදු සරං සුදු බැනියා. පන්තියම සුදුපාටය. ඕහා දන් බලනව කොවිවර ලස්සනද.

ජයසිංහ මහතාගේ පෙළුසීම අනුව මස් මාංග වර්ණය කිරීමේ ව්‍යාපාරයක් ද අඩි ආරම්භ කෙළෙමු. එළවුලු හා පලාවර්ග මිස පංතියේ වැඩි දෙනෙක් දන් මස් නොකති. මස් මාලු නො කුවාය කියා ගරිර පෝෂණයට හානියක් නොවේ. ගවයා මස් නොකයි. ගරිර ගක්තියෙන් උංට අඩුවක් තැත්. සිරවා මස් නොකයි. උගේ කට හඩි ඉතා මිහිරිය.

ජයසිංහ මහතා ඉදිරිපිට ලොකු මහතාගේ පවා එළියක් තැත්. ජයසිංහ මහතා සමග සම්බුද්ධ සිතාදේ ඔහුන් දන් හවසට ලමයින් පාසැලුට ගෙන්නා ගෙන පංති පවත්වයි.

ජයසිංහ මහතා ඉද හිට මාමා ගැන ද විමසයි. කොහොම ද සිරිසේන දන් මාමාට එහෙම? සනීපෙන් ඉන්නව ද?

වරදක් තැ.

දන් මොකද කරන්නේ?

මල් පෝච්චි වක්කරනව. සිමෙන්තියෙන්.

ඡයයිංහ මහතා සිනාසේයි. ඔය මනුස්සය නොකරන වැඩින්
නෑ. කරන්ඩ බැරි වැඩිකුත් නෑ.

මාමාගේ විටර මඩුව වැඩි කල් පැවතුණේ නැත. මූල දී
දැන් තරමක ලාඛයක් ලැබුණු නමුත් පසුව පාඩු වන්නට විය. භුමදාම
නාව්‍ය බැලීමට මිනිසුන්ට මුදල් නැත. මික වැඩිවිභ එක තමයි
හොඳ, මවුපු කිහි. තිබුණ නෘ කොහොම හරි සල්ලි හොයා ගෙන
බලන්ඩ යන්ඩ කිනෙනව. විටර මඩුව නිසා ගමේ හොරකම් ද වැඩි
විය. විටර බැලීමට මුදල් නැති අය කොහොල් කැන් පුවක් විශු
ආදිය හොරන් කපා විකුණා ගනිනි. විටර නැරිල්ලෙනුත් වාසි
උන් සේතං මුදලාලිට. ඇයි මික්කොම හොර බඩු ගෙනියන්නේ
එතෙන්ට. ඒ විශේම තේ කැඩිත් හොඳට සරු උණා.

පොඩි මාමාට සරුය. මහුගේ කැඩි භාල් සිල්ලර පමණක්
නොව උදුලු, සරනේරු වැනි යකඩ බඩු ද දැන් ඇත. නාව්‍ය පෙන්නු
දවස්වල ම තේ කඩය විශාල කොට සාදන ලදී. පිරිස මුදලාලිත්
සමග හුවුලට කිරිදිවැල් ද මහු දැන් කඩයක් දමා ඇත. පිරිපුණේ
ලොකු මාමා පමණකි.

විටර නැරිල්ලෙන් එයාට වෙවිට සන්තැසිය බෙඛුකමට
වැඩිවිඩ එක විතරයි. අම්මා කියයි. ආරංචියක් කියෙනව දැන් දැන්
සුදුවෙන් යනවයි කියලු.

ඉස්සර ද මාමා උස්සන්තට යොස හෙතුදිරික් ගේ කිතුලෙන් රා
විවේය. නමුත් ඒ දවස්වල මහු බිමත්ව වෙරි වී සිටි බවක් මට මතක
නැත. මාමා අරක්කු වලට පුරුදු උණේ විටර පෙන්නු ක්‍රුලයේ දී ය.

නාව්‍යයක් පෙන්නු දවසක ඒ වැඩි සටහන අවසන් වූයේ
මාමා තම සගයනුත් සමග අරක්කු බි මත්වීමෙනි.

ඒකමත් නොමෙයි මට නෘ කිනෙන්නෙ. තාත්කා වට පිට
බලා හෙමින් සැරේ කියනු මට ඇයිනා. තාමත් මිනිහගේ කිනේ
කියෙනව සුදුමැණිකෙ ගැනා.

පුදුමැණිකේ දත් දිග පිහිල්ලන් ඉවර නෙ. අම්මා කීය. දත් අවුරුදුක් විතරම වෙන්ව ආව නෙ.

හැබූව තමුත් පිටව තොපෙන්තුවට මොකද මිනිහගය හිතෙන් ඇරිල නෑ ඒක.

පුදු මැණිකෙගේ මයුලට බුලන් දීමට පොඩි මහත්තයා අර්ථ ගෙදරට ද ආවේය. ඒ වෙලාවේ මාමා සිටියේ නැතු. තාත්තා කිසි වෙනසක් තො පෙන්නා පොඩි මහත්තයා පිළිගෙන බුලන් ද ගත් තමුත් මයුල් ගෙදර යාමට කැමැත්තක් තොදුක්වේය. තමුත් කියාපු තම්බුවට තොහිඹිතුත් නරක තිසා නැපෝෂ සිංජේද් සමග මා එහි ගැවීය. උඩ පිහිල්ල වරෙන්කො අර නැපෝෂ සිංජේද් එක්ක. ගෙදෙටට ඇවිත් කියලන් තො ගියයි කියල ආයිත් මොකට ද තොත්ත්වුවක්. මොනව කළන් තිතර දෙවේලේ මුණ ගැහෙන මිනිස්සු නෙ.

පුදු මැණිකේ දිග දුන්නේ ගම්පහ උසාවියේ ලියන මත්තයකුටය. මයුල් මඩුව සරසා තිබුණේ ද ලියන මහත්තයා විසින්ම ගම්පහින් එවු කෙනෙකි. ඔහු එය සරසා තිබුණේ අප්‍රත් තාලයකටය. මාමාගේ සැරසිලිවල මෙන් විසිතුරු කඩායි කැටයම් එහි නැතු. මට ඇත් දී හිතුණේ මයුල් මඩුව වටේ මිටි බිත්තියක් බැඳ තියෙනවා කියාය. තමුත් එය බිත්තියක හැඩිය සිටින්ට කර ඇති තාවකාලික සැරසිලිලකි. මෙය දුටු මට නාව්‍යවලට මාර්පල් ඇදුමු දුන්වීම මතක් විය. මෙටිට මැහිමට ගත්තා ගෝනි රිජ්ප රාමුවලට තබා ඇණ ගසා මයුල් මඩුව වටා තාජ්පයක් මෙන් සිටින්ට සවිකර තිබුණි. ගෝනියේ වයිරිං ගා පුදු කර ඇත. අමුත්තකට තිබුණේ රාමුවේ මුදුන් අයිත දිගට හංස රුප රේලියක් ඇද තිබීම පමණය. එය ද අතින් ඇත්ද එකක් තොවේ. එය ඇද තිබුණේ හංසයාගේ හැඩිවට අව්‍යුවක් කපා ගෙන ඒ අව්‍යුව ගෝනියට තබා කුඩා සායං ස්පේෂ් කිරීමෙනි.

පාර අයින් තොරණ ද ඒ කුමයටම ගලින් තොළන ලද්දක් සේ පෙනෙන්ට සාදා තිබුණි. එයද මාමා බඩිල් වනස්ස ආදියෙන් සාදනා තොරන් වලට වඩා බෙහෙරින් වෙනස්ය.

එක හරිම ලේඛි වැඩක් මාමේ. ඒවගේම වාං. නමුත් ලදසනයි. මා මේ විස්තර මාමා සමග කියන විට මූල්‍ය ඇඟේද ඉදෙගන තිශ්‍යබද්ධ අසා සිටියා මිස වචනයක්වත් කතා කළේ නැත. ඉස්තෝර්ප්‍රවේ ලාම්පුවක් නොකිඩුණු නිසා මූල්‍යගේ මූල්‍ය පවා මට හරි භැවී පෙනුණේ නැත.

මා පොත පාඩුම් කර අවසාන වී තිදාගැනීමට සූදානම්ව එම්බියට ගොස එන විටත් මාමා බිත්තියට සේත්තු වී ඒ විදියටම ඇඟේද ඉදෙගන සිටියේය.

ඉදකෝලයේ දවල් ආහාරය බත්ය. බඩා තොතා ද්‍රව්‍ය රඛිත දවල් ආහාරය උයයි. අපි දර දිය ඇද දීමෙන් ද දුරු මිරිස සොයා දීමෙන් ද පොල් ගා දීමෙන් ද ඇයට උදව් වෙමු. බතට මාත්‍රව කැටියට බොහෝ විට ලැබෙන්නේ හාල් මැස්සන් අරකාපල හෝ රරිජපු වැනි දෙයකි. ඇතැම් දච්චක රට අමතරව මැල්පුමක් ද ලැබේ. හාල් මැස්සන් උයාපු දච්චක අපට බත් කුමට මාත්‍රවක් නැති විය. අපි මය් මාථ හෝ කරවල තොකමු.

කෑම උයන්ට එදා බඩා තොතාට උදව් විමට තිබුණේ අපටය. අපි ඒ වැඩ කරන අතරම අපට බත් කන්ට පොල් සම්බෝලයක් ද පිළියල කර ගනිමු. මූලදී බඩා තොතා මේ වැඩිහිට බය විය. උඩ මොකට ද බය වෙන්නේ. අපි හාල් මැස්සන් තොකන හිත්දනේ සම්බෝලයක් හදාගන්නේ. අපි කීමු. බඩා තොතා තොඩා බානා.

කුද්ධියේම ඉද ගෙන සම්බෝලයි බතුයි කන විට ලොකු මහතා වේවැළත් අරගෙන එකැනට ආවේය. අපි පියන් පසෙක තබා සිට ගනිමු. මෙහාට වරෙන් බඩාක්කේ. සම්බෝල හදන්ධ කුවිද උඩට කිවිවේ.

බඩා තොතා කතා තැකු.

කතා කරපන්. උඩ මොකට ද සම්බෝල හැඳුවේ.

මම හැඳුවේ නෑ..... ඇ කතන කතනා කිවාය.

කුවිද එහෙනා හැඳුවේ. ඔහු අප දෙසට හැරුණේය. කුවිද?

අපි තිශ්චබිදව සිටියෙමු.

මොකද ගොඟ වෙලා ද කතා කරන්ව බැරි. මහු යලින් සැරවීය.

කවුද සම්බෝල හැඳුවේ.

හදිසියේම මගේ හිත නිරපිත විය. සම්බෝල හැඳුවේ හාල් මැස්සන් තොකන නිසාය. මස් මාඟ තොකුම උතුම් ව්‍යාපාරයකි. ලොකු මහතාගේ පුතුකම විය පුත්තේ අපේ ඒ ව්‍යාපාරයට අනුබල දීමය. නමුත් ඒ වෙනුවට දෑන් මහු අපට දැඩුවම කිරීමට යයි. අප තොදක් මිස නරකක් තොවේ. ඒ නිසා දැඩුවම ලැබීමට ලැංඡා විය පුතු නැත. අපුක්තියට විරුද්ධව සටන් කිරීම විර ක්‍රියාවකි.

කවුද. කවුද.

මම. මම සන්සුන් ලෙස කිවෙමි.

මෙහාට එනව. එනව. එනව. ඔක්කොම එක්ක. අපි සදෙන පෙළෙට සිට ගතිමු. අල්ලනව අත.

ලොකු මහතා මට වේවැළ් පහර හතරක් ද ඉතිරි අයට පහර තුන බැහින් ද තැලිය. දෙපාර්තමේන්තුවට ගණන් පියවන්බ වෙන්නේ මටයි. මය එකෙකුවවත් නොමෙයි. කාටන් ඇශෙන්ට මහු උස් හඩින් කිය.

ලොකු මහතා කෙරේ පිළිකුලක් මට ඇති විය. මහුගේ ක්‍රියාවට අප්‍රසාදය පළ කිරීම වස් අපි එවේලේම බත් පිගන් ඉවත විසි නොලැමූ.

මෙය ආරංචි වූ විගසම ජයසිංහ මහතා පැමිණියේය. මහු තරහෙන් රතු වී වෙවුලයි. මා එක්ක තරහක් තියෙනව නා ගහන්බ මිනා මේ කොල්ලන්ට නොමෙයි. මටයි. මහු ලොකු මහතාට ඇශෙන්ට කැ ගසා කිය. මේ කොල්ලෙ පලි තැ එකට. මගේ ඇස්වලට කදුල් පිරුණි. තොපි අධින්න එපා. මය ගැහුවේ තොපිට නොමෙයි මට. ජයසිංහ මහතා කිය.

රට පසු මහු ඉස්කොලට ගොස් ලොකු මහතා සමඟ ද මොනවාදේ හඩියෙන් කතා කරනු ඇසිණි.

යෙදර දී මේ කිසිවක් මා කිවේ නැත. නමුත් මා එනවිටම සියල්ල ආරංචි වී ඉවරය.

ප්‍රමාදයක්ගේ වැරද්දකට ගුරුවරයෙක් ගැහුවට කමක් නෑ. ගහන්වම මිනැ. තාත්තා කිය. වැරද්දක් නොකර ගුට් කාල ආවත් අපි ඒ ගැන ප්‍රශ්න කරන්ධ යන්නෑ. නමුත් කැම කන කොට ගහපු උක වැරදියි.

ප්‍රමාදයකුට තියා මේ බල්ලෙකුටවත් අපි ගහනව ද බත් කන වෙලාවක. අම්මා කියයි. බල්ලෙකුටවත් ගහන් නෑ.

ගුරුවරු. මිකුත් ගුරුවරුද. මාමරු ප්‍රපුරා හැලෙයි. ඉස්කෝල දියුණු වෙනවට තරහයි. ආංශ්‍රීවෙන් පිංපඩි කකා කමන්ගේ වැඩ කර යන්නව. අර ජයසිංහ උන්නැහෙ. පිට ගං කාරය. පණ නැහි ගෙන වැඩ කරනව. ඒ මිනිහ එක්ක තරහයි මක්කොම. මුල්ගුරයි දෙවනියායි මක්කොම. හමිබ වේද්දෙන්කො උන්දු මට කොයි වෙලාවක හරි.

උම මිය බිගෙන රංඩුවට යන්ක මින්නෑ. මෙය ඉස්කෝලන් අස්කර යන්නහම එවිවර නො.

රංඩුවට යන්නෑ. මම දෙකක් කතා කරනව උන්දුට කනේ ඇයිලි ගහගන්ධ.

තාත්තා පහුවදා උදේම මාත් සමග ඉස්කෝලයට ගොස් ලොකු මහතාට දොස් කියා ඉස්කෝලන් මා අස් කරවා යන්නේය. ර ලෙ සූමානයේ දි කිරිදිවැලේ ඉස්කෝලයට මහු මා බාර දුන්නේය.

රදාවානේ ඉස්කෝලයට නැති මහේශාක්‍ය ගතියක් කිරිදිවැලේ ඉස්කෝලයට ඇත. එය පළාතේ තිබෙන ලොකුම ඉස්කෝලයය. ගුරු මංඩලයේ ද තිහක් විතර සිටිති. කුඩා කදු ගැටයක් මත පිහිටා තිබෙන මේ විශාල ගොඩනැගිල්ල යුතු විට ගොරව සම්පූර්ණ හයක් ඇත්දීම ඇති වෙයි. මම සබකෝලය වැනි හැඳිමකින් යුතුව තාත්තාත් සමග පඩි පෙළ නැග යම්. පාසැලට ඇතුළුවන තැන වාහල්කඩක් වැනි තොරණක් ඇත. සිනුව එල්ලා තිබෙන්නේ එය මුදුණෙසේය. රදාවානේ ඇත්තේ ප්‍රංචි සිනුවකි. ලොකු මහතාගේ මේසය උඩ එය තබා තිබේ. විවේකයටත් ඉස්කෝලය

අැරීමටත් වේලාව පැමිණි විට ලොකු මහතා එය අතට ගෙන. ඒ මේ අතට වනයි. කිරිදිවැලේ තිබෙන්නේ පන්සලේ යංචාරය වැනි වියාල සිනුවකි.

'විද්‍යා දදාති විනයං. පාසුලේ බාල්ක විලද ආදරු පාය උපු ප්‍රවිරු සවිකර ඇත. උත්සාහ වන්තයා ජය ගති. කම්මුදියාට දිවැයේ තිබේ. ඇවිද්ද පය දහස් වටි.

ප්‍රධාන සාලාව කෙළවරේ වේදිකාව මත වියාල මේසයක් ලැය මූල් ගුරුතුමා වාචිවි සිටි. මහු කන්සාඩියක් පැලද බිම බලාගෙන මොනවාදේ ලියයි. වරින් වර කන්සාඩියට යටින් එතිකම කර ඇත බලයි. මහුට පිවුපසින් බින්තියේ විසාල ජායා රුපයක් එල්ලා ඇත. ඒ මීට පෙර මෙහි සිටි මූල් ගුරුතුමාගේ ජායා රුපයය. මහු ඉතා ප්‍රසිද්ධ කෙනෙකි. පස්වන ප්‍රමාණයේදී අපට නියම කර කිඩුණු කියවීම පොත ලියා ඇත්තේ ද මහුය. විශාම ලත් ප්‍රධානාවාර්ය දෙන් දියෝගී විකුමතිලක ගුරු මුහන්දිරම් තුමා.

මෙතන තුහුරු ගතියක් මට දැනෙයි. මා අදුනාන කිසිවෙක් මෙහි නැත. පංතියේ ලමයි ඉදිහිට මා දෙස හොරිහින් බලයි. ද්විපින් ද්විස ඔවුනු එකා දෙන්නා මා සමග යාලු වෙති.

කිරිදිවැලේ ඉස්කේර්ලයට යාම නිසා වාසි දෙකක් මට සිදුවිය. එකක් හොඳ විතුකරම ගුරුවරයෙකුගෙන් ඉගෙනිමට ලැබීමය. අතික මට බයිසිකලයක් ලැබීමය.

අයිය සල්ලි වගයක් කියන්ව දිල කිඩුණ. එකත් ඉල්ලගෙන දෙන්ම හියා. කොහේ හරි සුදුවකටවත් හියාද දත්තා. එක ද්විපක් අම්මා තාත්ත්ව කිවාය.

එදා හවස මාමා ගෙදර ආවේ බයිසිකලයක් ද පැද ගෙනය. එය පොඩි මාමාගේ බයිසිකලය මෙන් අලුත් එකක් නොවේ. පරණ හර්කියුලස් බයිසිකලයකි.

මේක ගෙනාවේ ප්‍රතාට ඉස්කේර්ල යන්වි. මාමා තීය. මංචාවල මිනිහෙක්ගෙන් ගත්ත.

මාමා බදා වැළදගන්ව තරම සංනෝෂයක් මට ඇතිවිය.

කිරිදිවැලේ ඉස්කෝලයට මා ගියේ බස් රියෙනි. බස් රියෙන් හිය විට කිරිදිවැල හන්දියේ දී ඉත් බැස තව හැතුප්ම බාගයක් විතර පයින් ද යාමට සිදුවේ. ඉස්කෝලය ඇරුණු විටම ආපසු ගෙදර එමට බස්රියක් ද නැත. මම ද්වියක් ගෙදර දී මේ බව තිබේ. මාමා එවෙලේ එය අසාගෙන හිද දුන් මට බයිසිකලයක් ගෙනත් ඇත.

මම බයිසිකලය සෝදා පිස දමා ඔප කෙළෙමි. එවිට එහි පරණ පාට බොහෝ දුරට අඩුවිය. මම පත්තියේ අතික් ලමයින්ට වඩා තත්ත්වයක් ඇති කෙනෙකුදී හැඟීම මට ඇති විය. මට බයිසිකලයක් ද තිබේ. මම අතික් ලමයින්ට පෙනෙන්ට ඉස්කෝල මිදුලේ අඩ ගස යට එය නවත්වා කෙමි. ඉස්කෝලය ඇරී මා බයිසිකලය පැදිගෙන එන විට පහළ පංතිවල ලුමයි බයිසිකලයේ පසු පස ලගේත් එක අල්ලාගෙන වික දුරක් මා සමග දිව එති. එය ලුමයි මොකද කරන්නේ, එවිට මම හැරී බලා කේත්තියෙන් මෙන් කියමි. සමහරදාක මම මගේ යාහාලවේකු ද පොල්ලේ වාඩි කරවා ගෙන එමි.

පොඩී මාමාගේ කඩයක් කිරිදිවැලේ හන්දියේ ඇත. පාසුලේ ලුමයින් අතර මගේ තත්ත්වය උසස් විමට එයද එක් හේතුවක් වෙයි.

විතු පාචිම ඉගැන්වීම සඳහා වෙනම ගුරුවරයෙක් කිරිදිවැලේ සිටියේය. නම විශේරත්තා. විශේරත්තා මහතා කොළඹ වෙත්තිකල් කොලීජයේ ද විතුකර්මය ඉගෙන යත් කෙනෙකි. මහු දූෂිස දක්වා දිගට සුදු බැහියමක් ඇදී. කොත්තිය ද බෙල්ලට වැළවන කරම දිගට විවා ඇත. කණ්ඩාඩි කුටිවමක් පළදී. දිය සායමෙන් ඉතා හොඳට විතු ඇදීමට මහුට පුළුවන. ඇතැම ද්වියක මහු තමා ඇදි විතු පංතියට ගෙනවිත් අපට පෙන්වයි. අමිත්තතාපා බැමිණියට යෙහෙලියන් සරදම කිරීම. මූල්‍යතා මෝස්තරයක්. උකුලේ කළේ තබා.

මා ඇදි විතු බලා විශේරත්තා මහතා පැහැදුළුණේය.

විතු අදින එක හැමෝටම කරන්ඩ පුළුවන් වැඩික් නොවයි. එකවත් උක්පත්ති ව්‍යාපනාවක් තියෙන්ව මිනෑ. විශේරත්තා මහතා

මාගේ පරණ කඩදාසි කුට්ටමක් පැයුරු ආණේ පැයුරක් අස්සේ තබා ඇත. දිනක් මම මෙය ගෙන දිග හැර බැලුවෙමි. කඩදාසි කුට්ටම පුදුමාකාර වස්තුවකැයි මට් සිතුණි.

කුට්ටම කියන්නේ දෙකට ය. මෙතන කඩදාසි දෙකක් ගනාව පනස් හතරක් ඇත. රේලුගට හතර විංසේ. සාක්‍ය විංසේ කෝලිය විංසේ කියනවා වගේ හතර විංසේට දී ඇති නම් ද පුදුමූකාරය. රුවිත, භාරත, ඉස්කේප්ප, කලාබර. කලාබර කියන්නේ ඡමාකද්ද. ඇතැම් ගුරුවරු විශේරත්න මහතාට නම් කලාබර කියා විහිඟ කරති. රුප කොළවලට දී ඇති නම් මේත් වඩා පුදුම සහගතය. මේ රුප ඇත්දේ කවුරු ව්‍යුණක් මහු ඉතා දක්ෂයෙකැයි මට සිතේ. ජ්‍යෙෂ්ඨ පොරේ බුරු ආදින්ට කකුල් නැත. උඩ යට දැනින් කොයි අතට හරවා බැලුවත් හිස මසවාගෙන සිටිති. දෙපැන්තටම මලුය. ග්‍යෝසල රජ්පුරුවන් හිනෙන් දුටු දෙපැන්තෙන් කන අස්සයා මෙති.

හා. භා. මික පැත්තකින් තියපෑ. මික විනරයි උඩට මාමාගෙන් තවම ඉගෙන ගන්ඩ බැරි උනේ. මා කඩදාසි කුට්ටම අත ගානවා දුටු අම්මා කිවාය.

මාමාගේ විසිතුරු වැඩ හැම එකක්ම මම මහුගෙන් ඉගෙන ගෙන සිටිමි. දැන් මහු බිමටත් සූදුවටත් වැට් සිටි. මහුගෙන් මටත් එවා පුරුදුවෙය කියා අම්මා බයවේයි.

මාමා බිමටත් සූදුවටත් වැටුණේ නොදුනුවත්වම හෙමින් හෙමින් ය. දැන් මහු එවාට කොයි තරම ඇබැඩි. වි ඇදි කියතොත්

විමත් සූදුවත් දෙක මාමාට අයිති මහුගේ ආච්චීක ලක්ෂණ හැරියට සැලකීමට කවුරුත් පුරදු වී සිටිති. ආහකින් තොයන්ඩ බැරි මිනිහා, එකම වැරදි තමයි ඉතින් ඩිමයි සූදුවයි.

බිගත් කළ මාමාට පරණ කෝන්තර මතක් වෙයි. මිනිසුන් සමග ගහ බැන ගන්ට යයි. මම කියන්නේ ජේමිස්, උඩිල එහෙම කරන එක වැරදියි. හිතන්ඩ එපා, මේ උඩිලට බයේ කට පියාගෙන ඉත්තවයි කියල. මම හිගත්න තමයි. නමුත් පුක්තියට මිසක් අපුක්තියට මම උඩිල එය එකතුවටත් බය මිනිහෙක් නොමෙයි.

මාමා ජේමිස්ට බැණ බැණ හිටියේ මා විජේරත්න මහතා හමුවීමට ගොස් ආපසු එන විටය. රේ බේවී ගෙන එන බැවින් මහුව මා නොපෙනේ. මම බයිසිකළයා ඇතින් නවත්වාගෙන බලා සිටියෙමි. හත් අට දෙනෙක් එතන වට්ටී සිටිති. උඩ පලයා ජේමිස් අයිය ගෙදර. උඩ මෙතන හිටියාන් ඕනෑම ඉවරයක් වෙන්නැ. නැපෝ සිංඡේද් ජේමිස්ගේ අතින් අදිමින් කිය.

මොනව කරන්ඩ ඉතින්. බිපු මිනිහ මොනව කිවිවත් ඉවසන්න එපෑ. කියමින් ජේමිස් ද එතනින් ඉවත්ව යන්නට විය.

මාමා අත් පා උරුක් කරමින් බණින දිහා කොල්ලෝ හිනාවේ බලා සිටිති. උන්ට එය විනෝදයකි. පිරිස විසිර යන තෙක් බලා සිට මා ගෙදර ආච්චී බලවත් සිත් වේදනාවේනි.

මාමා මොකට ද සිහි නැතිවෙන කළේ බොන්නේ. පසුවදා වෙරි සිදුණු කළ කරුණාවන්න ලෙස මම මහුව කිවෙමි. රටේ මිනිසුන්ට නිකං වොටි වෙන්ඩි.

මාමාගේ මහුණට සෝකයක් ආරුධි විය. එය වසංගා ගන්ට මෙන් මහු හිනාවේ වැයම් කළේය. එහෙත් එය සාර්ථක වූයේ නැත. ඒ නිසාදේ මහු ඉවත බලා ගත්තේ ය. මා ක්‍රි දේව ප්‍රතිච්චිතනයක් ක්‍රිමට මාමාට බැරිය. බිමත් අනුන් සමග කළකෝලාහලයට යාමන් වැරදි බව මහු නොදන්නවා නොවේ. මා මෙවැන්නක් මාමාට ක්‍රි පළමු විනාව මෙයය. මහා දැනමුත්තක මෙන් මා අවවාද දෙන විට මා වැන්නකු ඉදිරියේ පවා වරදකරුවිණි

විට සිදුවීම ගැන මහුව ලේඛා සිතෙන්නට ඇත. මහුව තවත් හිත් වේදනා නොකර මම මහුගෙන් ඉවත් විමි.

වෙරි සිදුකු විට වෙරි වී සිටිය දී කළ කිසි දෙයක් මාමාට මතක නැත. නැවත කොහොදී හෝ රේමිස් මූණ ගැහුණහොත් හිත් කිසි කහටක් නැතුව මාමා මහු සමග කතා කරයි. හිනා වෙයි. හිත් කිසි කහටක් නැතුව මාමා මහු සමග පමණය. මාමා ඇත්තටම තරහ වුණේ රදාවානේ ලොකු මහතා සමග පමණය. මාමා ඇත්තටම තරහ වුණේ රදාවානේ ප්‍රතිඵලියෙන් මාමා මහුව බැඟු තිබේ. ඒ මාමා බිමත්ව සිටි වේලාවක ද නොවේ. ලොකු මහතා ව්‍යවත්තාවක් නොකියා සැයිමන්ගේ කඩයට රිංගා ඇත.

විමට මෙන්ම සුදුවට ද අන්තිමේදී මාමා ඇඩිබැහැ විය. මහු එය පටන් ගත්තේ ගෙදරින් හැනුප්‍රමක් පමණ ඇත කුවු කනත්තෙනි. මාමා දිනක් කුවු කනත්තේ සුදු පිටියේ සුදු කෙලිය බව අම්මාට ආරංඩි විය.

අද කුවුකනත්තේ බෙබි කැපිල්ලට ගිහිං හිටියය කියල ආරංඩි. හවස අම්මා මාමාට ඇහෙන්නට කීවාය. මික නා ඒ ආරංඩි. හැඳු වැඩින් නොමෙයි. දැන් එක තරක වැඩක් පුරුදු වෙලා තියෙනව මදු.

කුවුද කිවිවේ මං බෙබි කැපුව කියල.

කුවුරු කිවිවහම මොකදු. හියෙ නැදිද සුදු පොළට

හියා බෙබි කපන්ට නොමෙයි. ජෝර්ඩ් හමිබ වෙන්ඩි.

එහෙනාං කමක් නෑ. අම්මා කීවාය. මෙහාට නා ආරංඩි උන් බෙබි කැපුවයි කියල. මුල දී හොරෙන් හොරෙන් සුදුවට ගිය මාමා දැන් කළත්තියේම සුදු කෙලියි. අම්මාවත් තාත්තාවත් දැන් මහුව අවවාද දීමට නොයයි. අවවාද දී වැඩක් නැත. දැන් මහු සඳහන්ව බැරිය. කළින් කීවාක් මෙන් බීමත් සුදුවත් මාමාගේ ආවේණික ලක්ෂණ බවට පත් වී තිබේ. එක් එක් මිනිහාට ආවේණික එක් එක් ගෙවිදුණු ඇත. සිටිං හැමදාම පත්තරය කියවයි. බෙලා ආතා හැම පෝයටම සිල් ගනී. මිස්ටේ කොයි වැඩේ කරන්නෙන් තීතියටය. ලොකු මාමා බොයි. සුදු කෙලියි.

ඉස්තිර රස්සාවක් නැතත් මොනවා හෝ කර ඔහු මිල වූද් ද උපයයි. සිමෙන්තියෙන් මල් පෝවිචි වක්කර තොග ගණනී විකුණයි. ගොයම් වැඩ කාලයට ගොයම් කොන්තරාත් කුපයි. අහල පහල ලොරිවල කරන්තවල පින්තාරු වැඩ ඇති විට එවා කර දෙයි. අලුතින් ගෙයක් සැදු විට බිත්තිවල ඩිස්ටෝපර් යා දෙයි. දොර ජනොල්වල තීන්ත හා දෙයි. ගෘහ භාණ්ඩ පොලිෂ් කර දෙයි. මේවායින් ගාස්තුව ලැබුණු විට එක්කේ සුදුවට යයි. එසේ නැත්තම් බොයි.

මගුල් අවමගුල් ආදියේ දී කරදෙන සැරසිලි වැඩ වලට මාමා මුදල් නොගනී. එය ඔහුගේ ප්‍රතිපත්තියකි. එපමණක් නොව කාරේ හෝ මගුලක් මරණයක් ලෙඩික් දුකක් තිබෙන විට කිවිවත් නොකිවිවත් මාමා එහි ගොස් මැරි ගෙන උද්වි කරයි. මගුලක් නම් මගුල් මඩු සරසයි. කුම මෙසවල වැඩට ද උද්වි කරයි. මරණයක් නම් තුම්බය සාදා දෙයි. මිනියට තහි රකියි. මිනිය කර ගහගෙන ද යයි. ලෙඩික් දුකක් නම් බෙත් හොයයි. තොවීලයක් නම් යකුදුරාට කොට්ටෝරුකම් කරයි. මාමා සුදුවට යන්නේ ද දිනන ආසාවකින් නොවේ. ධනංඡය කෝරව්‍ය රජුට මෙන් සුදුව මහුව ත්‍රිඩාවකි. සුදුකෙළිය.

සිංහල අවුරුද්ද බෙන්ට මාසයකට විතර සිට මාමා සුදුවට ලක ලැස්ති වෙයි. මුදල් පරෙස්සම කර ඉතුරු කර යනී. සිංහල අවුරුදු ද්වස්වල සුදු කෙළියාට පොලියියෙන් අල්ලන්නේ නැතිලු. මාමා සුදු පිටියක් සාදාගෙන සිංහල අවුරුද්දට සුදු කෙළවයි.

සුදු පිටිය සාදන්නේ මහ ගෙදර ගේ පිටුපස ඇත් බඩවැටිය දිනාට වෙන්ටය. මාමා මෙනන පොලොට කමතක හැඩියට උදු ගායි. තුන්තිර නිදිකුම්බ ආදිය උදුරා දමා අවට සුද්ද කරයි. සුදුවට එන්ට සුදු කාරයන්ට කළේහියා දැනුම් දෙයි. මාගල් ඇදුරු ආදිය එලා සුදු පිටිය සාදයි. මිනිස්න සුදු කෙළින අතර මාමා දිඹු අයගෙන් සුදු තොන් යනී. කුටිටම බෙදන හැටින් මටවු අල්ලන හැටින් පරින්තාවෙන් බලා සිට සුදු පලේ ඇති වන මත සේද සමථකට පත් කරයි. ඇතුළු විටක ඔහු තොන් ගැනීම ජෝර්ඩ් ද සුදු කාරයන්ට අරතකු විකිණීම අපිසේට ද පවතා තෙමේ සුදුවට වාචි වෙයි

මාමා සුදුවෙන් දිනුදාට කාටත් වාසිය. මහු කිරීදිවැලට ගොස් මස් ගෙනෙයි. රතික්කේදා හා සේල්ලම් බඩු ගෙනෙයි. තාත්තාට සරමක්. අම්මාට විත්තයක්. ආච්චිට කම්බායක්. සුදු රේදුක්. මට එම සරම් එකක්. සරමක්. අප කාට කාටත් මහු මුදලින් ද රුපියල් පහ දහය දෙයි. තිබුණු ණය ගෙවා දමයි. අනුත්වත් නියට දෙයි. හවඩි සුදු මරලෝසු ආදිය උගසට ගනී. රුපියල් ලක්ෂයක් දිනුවත් වැවික් ඇතැ. අම්මා කියයි. හෙට වෙනකාට ඔක්කොම අනෝසියි.

මාමා දිනු දාට සල්ලි පරිස්සම් කර කියන්ට දෙන්නේ අම්මා අතටය. නමුත් ඒ සල්ලි රඳන්නේ නැතු. මහු අම්මාගෙන්ම ඒවා වරින් වර ඉල්ලා ගෙන ගොස් සියල්ල ඉවර වන තුරු පරාද වෙයි. මේ මුදල් ඉතුරු කර ගැනීමට ප්‍රූලවත්ය කියා අම්මාගේ ද විශ්වාසයක් නැතු. අනුත්ව ගින්දර දිල ගෙනාපු සල්ලි නේ. මිව පරිස්සං කරන්බ හැඳුවට පලක් නෑ. සුදුව ජයට කෙරෙන විට සුදු කෙළීමට මුදල් නැතිවිම තරම් දුකක් මිහිපිට නැතු. මාමා නියට දුන් මුදල් ආපසු ඉල්ලා ගනී. කොයි හැරියෙන්වත් මුදලක් හොයා ගැනීමට බැරි තැනා මහු කැරකි අපේ ගෙදරටම එයි.

පුතේ, අම්මට කියහංකා මාමා ඇවිත් ඉත්තවයි කියල.

මම තුස්සියට ගොස් අම්මාට පණීවුධය කියමි. මාමා ආවේ මොකටදුයි අම්මාට ඉවෙන් දුනේ. ඇ අල්මාරිය ඇර රේදී ගොඩ යට හංගා තිබෙන ලිපුම් කවරයෙන් රුපියල් දහයේ කොළයක් ගනී. මම එය මාමාට ගෙනත් දෙමි. මාමා එය රෙහෙන ඉක්මන් ගමනින් ආපසු යයි. මා අතින් මුදල් ගෙන සිය දාට සුදුවෙන් දිනන බව මාමාගේ විශ්වාසය ය.

පොඩි මාමාට නැති දායානුකම්පාවක් ලොකු මාමා කෙරේ අම්මා තුළ ඇතැ. පොඩි මල්ලි නා ඉතින් හරිහමිබ කර ගෙන දිසුණු වෙවිව මිනිහ නෙවි. අයිය තමයි දුර්ඛතා.

හේ පිටුපස සුදු කෙළවිනවාට පොඩි මාමා වැඩි කැමැත්තක් පෙන්වන්නේ නැතු. වෙරිකාරයෝක් සුදු කාරණයෝක් ඔයේ පිළිකන්න පැත්තෙන් නිතරම එහා මෙහා යනී. ඇතැමෙක් රේදී උස්සාගෙන

අයිත්කීති වවතයෙන් කාට හෝ බැං වදිති. කොවිචරවත් කරවිවලේය. තමුත් සූදුව නිසා කඩියට ද ලාබය. සූදුවෙන් දිඹු අයට හිතු ගණන් වලට බඩු විකුණුන්ට පුළුවන. කියයි කිවත් ගතිති. මේ නිසා පොඩි මාමා සූදුව තියෙනවාට යටි හිතින් කැමතිය. සූදු කාරයන්ට විකිණීම සඳහා රේදී පිළි හා අරක්ඩු වැනි දේද මහු විශේෂයෙන් ගෙනැවිත් තබා ගෙන ඇත. යසවති නැත්දා තම් සූදුව තියෙනවාට මුළු හිතින්ම කැමතිය. කුස්සියේ ජනේලය ලගට වී සූදු කාරයන් දිහා බලා ඇ විනෝදයක් ලබයි. සිරිසේන ආං බලහංකා අයිසේගේ පාටි එක. ආ. ආ. වැටෙන්ඩිත් යනව. අනේ මෙහෙමත් කෝලං. අයිසේ බිලාය. මේරේ මුවල මුලා. ලලො. ලලො. අයිසේ සරමේ කොනක් උස්සා කිසිලි ගන්නා ගෙන වැටු වැනි එයි.

එසේ ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු
ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු
ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු
ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු
ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු
ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු
ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු
ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු
ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු
ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු
ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු

ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු

එත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු
එත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු
එත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු
එත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු
එත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු
එත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු
එත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු
එත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු

එත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු

එත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු ඇත්තු

ජයසිංහ මහතා රදාවානේ ඉස්කෝලයෙන් මාරු වී යාම කායේත් කණුගාටුවට හේතු විය. මහු මාරුවීම ලබා ගෙන ඇත්තේ ගම් පළාතටය. හැමදාම ඉතිං පිට ඉදල බැනෙ බුරම්පි අයියේ. කවදා හරි ගමටත් යන්ඩ එපායැ.

එක නා. එහෙම තමයි මහත්තයා. තාත්තා කිය. නමුත් ඉස්කෝලට නා. බරපතල පාඨුවක්.

ජයසිංහ මහතා යන්නේ ගම සිනැ වූ තිසාම නොව ඉස්කෝලය එපා වූ තිසා යැයි මට සිතුණි.

කොහොමද සිරිසේන විභාගේ වැඩ එහෙම භෞද්‍ය කළා ද?

එහෙමයි.

විභාගේ පාස් උණහම මොකද කරන්ඩ හිතාන ඉත්තේ. රස්කියාදුවට වැශෙන් නැතුව භෞද්‍ය ඉගෙන ගෙන දියුණු වෙන්ඩ සිනැ. මහු තාත්තා දෙසට හැරුණේය. මෙයා ඉතිං විතු වැඩ වලට තමයි වඩා දැක්ෂ. මේ අඩ්ලිම උත්තැහෙගෙන් පුරුෂ වෙළා වෙන්ඩ ඇති.

මාමාගේ මූණ ආලෝකවත් විය. ජයසිංහ මහතා එසේ කීම ගැන මහුට ආච්මිබර සිතෙන්නට ඇත.

දැනුත් ඉගෙන ගන්ඩ යනව කිරිදිවැල් විශේරත්ත මහත්තය ලයට. තාත්තා කිය.

එක භෞදි. තිකං උත්තෙනාත් මය ඉගෙන ගත්ත දේවලුත් අම්තක වෙළා යනව.

රත්තරං වටිනා මහත්තය. ජයසිංහ මහතා ගිය පසු අම්ම,
කිවාය. රදාවානාට ආයි නං එන්නෑ මවිවර හොඳ ගුරුවරයෙක්.

පේෂණීය විභාගයට පෙනී සිටි මම එහි ප්‍රතිඵල තිබුන් වන
තුරු බලා සිටිමි. එහෙන් මගේ විතු පාඩිල තැවතුණේ තැත. මම
දැනුන් සතියකට දෙනුන් දිනක් විශේරත්න මහතා වෙතට ගොස්
බහුගෙන් ඉගෙන ගනිමි. කරමක් හොඳට දිය සායම් හැසිරවීමට ද
දැන් පුළුවන. මය සායං හදාල තියෙන්නේ එංගලන්තේ. එහි
දේශගුණෝට ගැලපෙන විදියට. විශේරත්න මහතා කියයි. එහි
සිත්තල රටක් නිසා මෙහේ වාගේ සායං ගාපු හැටියෙම වේලෙන්නේ
නෑ. ඒ නිසා විනෑ කරම් කළේ තියෙනාට හිතල මතල පාට ගාන්ති.
මෙහේ අපි සායං ගාපු ඉක්මනින්ම වාගේ වේලෙන්ව. සායං
වේලෙන්ඩ ඉස්සර වෙලා පින්තුරේ ඇදාල ඉවර කරන්වන් මිනෑ.
එකට ඉතිං කරන්ඩ තියෙන්නේ හොඳට පුරුදු වෙලා අතයි. හිතයි
බය තැති කර ගන්න එකයි. විශේරත්න මහතා නම් සායම් වලට
බය තැතු. එහෙන් කහ පාට ගායි. මෙහෙන් නිල් පාට ගායි.
කඩාසියෙම පාට මිශ්‍ර වෙන්ට අරියි.

මිනිස් රුප හරි හැටි ඇදිමට තවම මට බැරිය. විශේෂයෙන්ම
අත් සහ පා නිවැරදිව ඇන්ද නොහැක. මනුෂ්‍ය ගරීරයේ විවිධ
අවයව හා එවායේ මාංශ ජේං පිහිටා ඇති අන්දම දක්වෙන විශාල
පොතක් විශේරත්න මහතා මට දුන්නේය. මම එය ගෙදර ගෙනැවින
එහි ඇති රුප බලාගෙන ඇද පුරුදු වෙමි.

අපේ ගෙදර දැන් එල්ලා ඇති පින්තුර මා ඇදුපු එවාය.
ඉස්සර මේවායේ රාමු කර තිබුණේ පස්වන ජෝර්ං රජකුමා. සිද්ධාර්ථ
කුමාරයාගේ සරණ මංගලයය. නුවර දළඹ මාලිගාව. ආදී පින්තුරය.
මම ඒ පින්තුර ඉවත් කර ඒ වෙනුවට මා ඇදී තුම් දරුණ අතුරු
කෙළෙමි. අම්මා මගේ ක්‍රියාවට වැඩි කුමැත්තක් නොදුක්තුවන්
විරුද්ධත්වයක් ද නොපැවාය. ඇ ඒ පින්තුර පරෙස්සමෙන් රෝල්
කොට අකුලා අල්මාරයේ තැබුවාය. අම්මාගේ සිත සැනසීමට රට
පසු දිනක් මම බුද්ධ රුපයක් ඇදගෙන ආවෙමි. ඇත්ත වශයෙන්ම
ඉන් වැඩි හරියක් ඇන්දේ මා නොව විශේරත්න මහතාය. කුවිද

මෙක ඇත්දේ. හොඳට ඉගයන ගෙන මේඛ මෙවා අදින්ච එහා. අමුමා කිවාය. යන්තං හරි දේශයක් තියෙන්ඩ ඇත්දෙන් පවි.

ගමේ අයට ද දත් දන් මගේ උදව් උවමනා වෙයි. රෝරිදි ද්‍රූසක් පත්‍රයක් කළා මට්ටම් කර ගෙන මා ලයට ආවේය. අන් මහත්තායා මෙන්න මෙක දෙපැත්තෙ බහු රුප දෙකක් ඇදල දෙන්ඩිකො.

මොකට ද? මම ඇපුවෙමි.

බාල එකාට කක්කල් කැස්ස හැඳිලා. එකට කරේ එල්ලන්ව.

ඇත්තටම ඉතින් මිකට කක්කල් කැස්ස සනීප වෙනව ද? රෝරිදි ගිය පසු අමුමා ඇපුවාය. ප්‍රා කිරි ගහට ඇත්ත වගේ තමයි. එව් කරල බෙල්ලෙ දාපු ගම් පටස් ගාල ඇරෙනව. ඕවගේ නං බෙනක නෑ, කක්කල් කැස්සට. එවිට ප්‍රවානිස් ආත් කිය.

මංගොහාමි ආවේ මා ලවා ජායාරූපයක් ලොකු කර අන්දවා ගැනීමටය. එය මාසයකට විතර ඉහත දී මළ ඇගේ දුවලේ ජායාරූපයකි. ජායාරූප ලොකු කර ඇදීමට මා කැමති නැත. ඇරත් ඒ ජායාරූපය ඉතා කුඩා එකකි. හරි හැටි පැහැදිලි ද තැන. මා ඇදි පින්තුරය ජායාරූපවලට වඩා බොහෝ වෙනස් ය. නමුත් රට වඩා ලස්සනය. පින්තුරය ලස්සන වන තරමට මංගොහාමිගේ දුක වැඩි විය. බලන්ඩිකො. උේන් තොනා, ඉවසන්ඩ පුළුවන් ද මේ වගේ කඩවසං කෙල්ලක් මැරුණයි කිවිවහම. මංගොහාමි පින්තුරය දෙස බල බලා යඩයි.

ගමේ කුවුරුන් හෝ මළ විට ද මගේ සේවය අවශ්‍ය වෙයි. අගේරිස් ආතා මළ දා මිශ්‍රගේ කොළඹ බැඟා මා හමුවීමට ආවේය. මිශ්‍ර අන් පුදු රෝ යාරයක් ද කිඳුණි. ගෙදෙටට සැරෙන තැන පාරෙ එල්ලන්ඩ බෝඩි එක අන්දව ගන්ච ආවා. මිශ්‍ර කිය. මම කුඩා පාට වාර්තිස් කින්තෙන් මරණ දන්වීම උඩා දුනිමි. අතිවාවත සංඛ්‍යා පරෙල් සැරත් ඇුස්. පි. අගේරිස් උපාසන මහතාට නිවන් සැර ලැබේවා.

මෙවැනි වැඩ කරදෙන විට අම්මාන් මාමාන් මා අසලට වි ආච්මිබරයෙන් බලා සිටිති. මේ වැඩ කිරීමට ගම් සිටින එකම සමතා මමම වේදායි එක්තරා මහන්තත්ත කමක් මට ද ඇතිවෙයි.

ජේත්ය විභාගයෙන් මා සමන් වූයේ සම්මාන කුනක් ද සහිතවය. අංක ගණනය, විනුකරුමය, සාහිත්‍යය. මිට ඉහළට ඉගෙනීමට ප්‍රතියක් කිරීවැලේවත් නැත. දන් ඉතින් ඉස්කෝලෙන් අස්ථ්‍රීණ හා සමානය. මිලයට මා කුමක් කළ යුතුදායි කිසිවෙක් නොදානියි.

මම විජේරත්න මහතාගෙන් විමසීම්. සිරසේනට දන් තියන හොඳම වැඩි වෙක්නිකල් කොලීජයට බැඳෙන එක. බැඳීල තව දුරටත් ඇදීම ඉගෙන ගන්නව. මහු කිය.

මේ යෝජනාව මගේ සිත් ගත්තේය. මම එය ගෙදරී ඉදිරිපත් කෙලෙමි. තාත්ත්ව කළුපනා කරන්නට විය. හැබැයි ඉතිං ලොකු වියදමක් නං දරන්ඩ වෙනව යෝජින ගාස්තු වලට. ඇඹ් වලට. තව මය මිනි කරන බඩු මුවුටු වලට. එක තමයි පරහ.

එක නං ඇත්ත තමයි. ලොකු මාමා කිය. නමුත් කරන්ඩ තියෙන වැඩි හියාකාල හර කරන්ඩ එපායැ.

යෝජනාව පොඩි මාමාට ඉදිරිපත් කළ විට මහු එකහෙලාම රට විරුද්ධ විය. අයියගේ රස්සාවනේ මහ ලොකුවට එය උගෙන්නන්ඩ හදන්නෙන කොළඹිත් බෝජිං කරල. හොඳයි ඉගෙන ගෙන ආවයි කියමු. රට පස්සේ මොකද කරන්නෙ. එක එකායේ මගුල් මඩු හරහන්ඩයි තුම්බ හදන්ඩයි අරිනව. එහෙමද. මම කියන්නෙ කොළඩිග හොඳට. උඟ ඉගෙන ගත්ඩ යුතුවත්. ඉතින් ඇයි මය ගම්පහ ලෝරන්ස් කොලීජයටත් කොහොවත් ඇරල ඉංගිරිස් රිකක් උගෙන්නන්නැත්තේ. එනකොට මය තරමං වියදමක් නෑ. පලක් ඇති දෙයක් ඉගෙන ගන්නව.

ඇත්ත තමයි. අම්මාටත් තාත්ත්වත් හිතුණි. ඉංග්‍රීසි ඉගෙන ගත්තොත් කරන්ඩ බැරි දෙයක් නැත. ගෙදර ඉඳලම බසරියෙන්

යාමට ද පුදුවන. වියදම් වන්නේ ඉස්කෝලේ යාසනු පමණකි. එහෙනා ලෝරන්ස් කොලීජයට අරිමු. ඉංගිරිස් ඉගෙන ගන්චි.

මා යැවිය පුත්කේ වෙක්තිකල් කොලීජයට ද ලෝරන්ස් කොලීජයට ද යන්න ගැන ස්ථීර තීරණයකට තවම බැඳ නැත. මා තම් කුමති වෙක්තිකල් කොලීජයට ය. පොඩී මාමා මොනවද දන්නේ. එය රුපසිංහ මහත්ත්‍යාචාර්‍ය විරෝධත්න මහත්ත්‍යාචාර්‍ය ව්‍යා උගෙන්ද්‍ර. ලොකු මාමා තිකමෙක් වෙන්ඩි පුදුවන්. තමුන් පොඩී මාමාට ව්‍යා දාස වාරයක් දක්ෂ මිනිහෙක්. එකම වැරද්ද එයාට හොඳ අධ්‍යාපනයක් තොලැබේවිව එක. ලොකු මාමාටන් හොඳ අධ්‍යාපනයක් එහෙම ලැබූණ නා බලංචි තිබූණ.

පුතා කුමති මොනව ඉගෙන ගන්ඩිද. අම්මා මගෙන් ආස්‍යාය.

මම නා කුමති වෙක්තිකල් කොලීජයට යන්ඩි.

එහෙනා කේකටන් ඉල්පුම් පත්තර දමනව. වෙක්තිකල් ආකුලීජයට බැඳෙනවදි කිවිවට හිය ගමන් බැඳෙන්ඩි බැනෙන. ඉල්පුම් පත්තර එහෙම දමල ඇතුළත් විමේ ව්‍යාගෙනුත් පාස් උනොත් රට පස්ස කළේපනා කරමුකා යනාවද නැද්ද කියන එක. එවිට ලොකු මාමා කිය.

ආච්‍රී ඩීලි. සිංහාස්ත්‍ර වගේ නොමෙයි යේන්න මුදලාලි. තබා පළුවියක පොරෝරුනයක් නැති මිනින. මිනිස්සු කියති. රේත් මට්ටම්ගේ රු සැලකුම් පොඩි මාමාටය. දුටු කැන එකත්පස් වෙති. ඔගායි පුරුණකට තුනා කරති. මුදලාලි බැරක් වයෙයි. මුදලාලි මොනද දද රයින්ම. මුදලාලි එහෙනා අපි ශිංහි. එත්නාංකා. ලොකු මාමා භුම් එකාගේම භුම් වැඩිවම යයි. භුම් එකාටම මූඟ මිනු වෙයි. එහෙත් මේ ගරු සැලකුම් මිශ්චට නැත. අම්මාත් තුත්තාත් ලොකු මාමාට ආදරේය. නමුත් මට්ටම්ගේ ද වැඩි සැලකිලේ පොඩි මාමාටය. තැලුලි සින්ද තමයි අපිත් ගෙමී ඔහුව උස්සල ඉත්නා. අම්මා කියයි. නැත්තා අහළ පහළ එවුම. මෙලකට ඔහුවට අත හෝදල ඉවියි. ඔගාඩි මාමාගේ බලපුදුවින් කාරකම තිසා අපි කුවුරුත් ලොක්තන් වී සිටිමු. ගෙමී කැඩිවත් වධා මිශ්චගේ ශිරිදිවැල් කවිය දත් දියුණුය. පියසෝම ස්වේරස්.

මාමාගේ දුංචි ප්‍රතාගේ නමද පියසෝමය. එය ලුමය තමා ජේත්තාකාරයා තාත්තා කියයි. ලුමය ඉපදුණුට පස්ස තමා මිනිහුව පුළුයක් භරි ශියේ.

මාමාට දත් ලොරියක් ද ඇත. අපිසෙ එය එලුවයි. පියසෝම ස්වේරස්. ශිරිදිවැල්. කියා එහිද උයා ඇත. ඉස්සර සිංක් උයා කිවුශන් තෙරිලන්ද ඇයේටෙවි කියල ද නොහොද වෙතින් තමයි. පිරිසෙන අපියට කියපෘශා මෙනෙක සින්ත වින ගාල දෙන්ඩ කියල ලොරිය ගෙනා අපුත පොඩි මාමා මට කිය. ලොරියේ ශින්ත ගැමට මම ලොකු මාමාට උද්වි විමි. ශින්ත ගැවාට ගාස්තුව ඔගාඩි මා මා අන්ම යැහු නමුත් මූඟ එය බාර ගත්තේ නැත. පළුවි

මින්නෑ. මික මල්ලට ආපසු හිහි. දිය. ලොකු මාමා මට කිය. මුදල් ආපසු ගෙන ගොස් දැන් විට පොඩි මාමා මට රුපියල් පහත් දුන්නේය. මා එය අතට ගත්තේ ගත්දේ නොගත්දේ යන විතරකයෙනි. මින්න මහෙ ගති. සල්ලි තියෙන මිනිහගෙන් ගත්තහම මොකදී. අම්මා කිවාය. නිකං යැ. වැඩිකුත් කරල දිලතේ.

සැරසිලි වැඩ මාමාට දත් ලැබෙන්නේ කළාචුරකිනි. එක නාං එක අතකට හොඳා. තාත්තා කියයි. ද්වස් දෙක තුනක් මහන්සි වෙලා කරල දුන්නට ගතමනාවක් හමිඳ වෙන එකක යැ. නමුත් මාමා ඒ වැඩ කළේ ගතමනාවක් බලාපොරොත්තුවෙන තොවේ. ඒ වැඩ කිරීමෙන් ද එවා ගැන අනුත් වරණනා කරනු ඇසීමෙන්ද මුළු සත්තෝපයක් ලැබූවේය. එය මහුට ප්‍රමාණවත්ය. දත් දත් මිනිසුන්ට මාමාගේ සැරසිලි අවශ්‍ය නැති. මුවු අප්‍රත් අප්‍රත් දේ සොයා යති. දත්තද පොඩි මහක්තියගේ මගුල් ගෙදර සරසල කිවිවිව හැරී. වාං වැඩි. නමුත් කියන්ව බැ උස්සන. කත්තිමහර පොඩි මහත්ත්‍ය පළාතේ සැලකිය යුතු කෙතෙකි. කාටිත විනැ කරන්නේ මුළු කළ හැටියට කිරීමට ය. මුළු කළාත් වෙන් මගුල් මුළු සැරසිමටය. ඒ විදියට තොරණ සැදීමටය. මේ නිසා මාමාට නොකියාම දත් මවුනු ඒ වැඩ පිටින් කරවා ගතිති.

මාමා අව්‍යාප්‍ර වූ කායියක් මෙනි. මුළු කියන දෙයක් ගණන් ගත්තා කෙනෙක් නැති. කරන දෙයක් අයය කරන කෙනෙක් නැති. මාමා තමාට නොතරම් මිනිසුන් සමග කළකේලාහලයට යයි. අනුත්තේ සිතාවට පානු වෙයි. සූදුව නිසා ලේකයාට ජය වේලාය. පිස්සා. සිය හිය තැනා පවත්වනාව. මය මිනිහ මුදලාලිටත් එක්ක ලැංජාවක්. යසවති නැත්දා කියයි. මාමාගේ ජය කාරයේ මුළු සොයාගෙන අපේ ගෙදරට ද එති. නිකං ආව අඩුලි. සිංහේදා හමිඳ වෙන්ව කියල. ජෝර්ඩ් ඉස්තෝප්පුවට ගොඩ වෙයි. එවිට මාමා කුස්සිය පැත්තෙන් මය ඇර යයි. කොහො හියද මන්ද. දත් මෙහෙ හිටිය. ප්‍රතේ බලහංකා මාමා ඉන්නවද කියල. මාමා මය ඇර හිය බව දන දනම අම්මා ද කියයි. මම එහෙතා වෙනින් ද්වසක එන්න. කො. වික වේලාවක් බලා සිට ජෝර්ඩ් ගත්තබ යයි. කුමතේරස් මේ විදියට තුන් ද්වසක්ම ආවේය. තුන්වෙනි ද්වසේ අම්මා තමාගේ මුදල් දී ජය බෙරා මුළු පිටතකර යැවේය. නමුත් මික හැමදාම කරනට ප්‍රථමත් කමක් නැති.

ණය බෙරිමට තියා අදින්ට සරමක් ගැනීමට වත් මාමාට සල්ලි නැතු. එකම සරම සේදා සේදා ඇදි. නාන්ට ආලට ගොස සරම සේදා ගල් වනයි. නා ඉවර වන විට සරමද වේලිලා ය. ද්‍රව්‍යක් තාත්ත්ව පොලට කොස් මූලක් විකුණා ගෙන එන රාත් මාමාට සරමක් ගෙනත් දුන්නේය. මාමා එය අතට ගෙන කන්පුව උඩ තැබේය. නායියෙ මෙක තියල තියන්ධිකා පස්ස ගන්ව බුරියැ. මතු තිය. නාමුත් මාමා තවමත් එය ගන්නේ නැතු. එය අල්මාරයේ තිබිබ තැනාම තවමත් එහෙමම තිබේ.

අර ගේ පිටිපසස කොස්ගහ කර්පල ඉරවන්ච මහේ පිශේ තියෙනව්. මාමා දිනක් තිය. මොකටද මික තිකං තාකි වෝ තිබිල. හැදෙන ගෙඩින මක්කාම පුහු.

මාමා හත් අට මාසයකට උඩිදි වන්නේ කොස් ගහක් තුළ විකුණා ගන්නේය. ඒ කොස් යහේ නම් ගෙවී මහා පුරා භැඳුණි. එය තිබුණේ මාමාගේ සුදු පල පැත්තට වෙන්වය. අන්තිමේ දී අකුණක් වැදි ඒ කොස් ගහ මැරුණෙය. මිකෙ මිය තරං පලදාව හැඳුනා මිකට තමයි. ආවිවි කිවාය. මාමා වර්ලියානුවත් ඒබරුවත් තියා ඒ ගස ඉරවා ලි විකුණා ගන්නේය.

මෙවර කොස් ගස කැපීමට ඒබරනුත් වර්ලියානුත් ඕය විට පොඩි මාමා රට හරස වී ඇතු.

කමුද උඩිලට කිවිවේ මික කාපන්චි.

අඩ්‍රිල් උන්නැහේ.

එකට තමත් නෑ උඩිල පලයල්ල. මික කාපන්නා.

අපි එහෙනා යන්නා මුදලාලි මහත්තයා. වර්ලියානු තිය. අරේ අන් වැයද්දක් නෑ. අඩ්‍රිල් උන්නැහේ කිර ද්‍රව්‍යක්ම තියුළු පින්දයි ආවේ.

කියපු වෙලාවේ මාත් කළුපනා කළා මේ අගේ ඇති කොස් ගහ කාපන්නා මොකද කියල. ඒබරං ද තිය

ඒ පාර වත්ත පාලු කරන්ව ලැස්කි වෙලා. යසවිනි තැන්දා
ආරිවීට කියයි. සූදුවට යත්ත සල්ලි හිග වෙලා වත්ත ඇති.

ලෙඟු මාමාට මෙය ආරංචි වි ඇත්තේ දෙගුණ කෙගුණ
වෙලාය. හැබැද අඩිලිං සිංජේදා අද අරියාදුවක් උත්ති කියන්නේ.
කොස් ගහ කපන්ව ඕහිං.

මොකක්ද.

අයි දත්තැදිද. සේකං මුලදාලි වර්ලියානුවහි ඒබරංචි
සෞදුවම බැනල එලව ගත්තයි කියන්නේ.

මාමා සිටියේ කරමක වෙරිමකිනි. මඟ එවෙලේම වර්ලියානු
හඳුවීමට ආවේය. අවාසනාවකට මෙන් වර්ලියානු ද එවෙලේම
කඩය පැත්තට එමින් සිටියේය.

වර්ලියානු කොස් ගහ කැපුවද?

වර්ලියානු නියෝගවිධ විය.

මොකක්ද කැපුවෙ තැන්තේ?

මුදලාලි එපහි කිවිව.

මුදලාලිට විතරක් නොවේ මිවිය අයිතිය මතක කියනාවායි
මඟ පොඩි මාමාට ඇශේන්ට කැ ගයා කිය. වත්තෙක ආදායං
මක්කොම මෙවිවරකල් අර ගත්ත. මං පැත්තකට වෙලා කට
පියා ගෙන ඉන්නවට හිතාගෙන ඇති මහ බක්කොක් හින්ද බෙයේ
තැන්තවයි කියල.

ආදායං ගත්ත එක කමයි ලොකුවට ජේත්තෙන. ඒවයිං කරපු
දෙවල් මතක තැ. පොඩි මාමා සන්සුන් ලෙස කිවිය.

මොනාවද කළේ. කරපු හැටි නා දත්තව අපි කවුරුන්.
ලෙඟු මාමා රට වඩා කට ගහගෙන ආවේ තැත. මඟ මග හැර
මහ ගෙදර දිහාට යත්තට විය.

ඉහොමු කමයි ලෝකේ හැරී. තියෙන මිනිහට තමයි මක්කාම. නැති මිනිහට මොකුත් නෑ. ලොකු මාමාට ඇශෙන්ට පෙර්දි කිය. බලමුනො ඇතිවෙයි ද නැතිවෙයි ද කියල. වර්ලියානු අරං වරෙං පොරාව. දෑන් කපහං ගහ. ලොකු මාමා ද ගේ දිහාට පයි. යසවයි නැත්දා ගොයිද නැත්දා ආච්චි ඉස්තෝප්පුවට වී බලා සිටියි. පොයි මාමා මිදුලේය. සද්ධය ඇයි අම්මාත්. තාත්ත්වය දුවගෙන ආය. ලොකු මාමා තවමත් බැණ වදියි. වර්ලියානු කෝ. විජිං ගෙනො. පොරාව. දෑන් කපහං.

කපයි කියල තමයි බය. මස ලොකු වංචියෙක් හැදිල. පොයි මාමා කිය. අනේ නිකං පුරුපන්නැතුව ඉදින්.

මොකද උඩ කියන්නෙ. ලොකු මාමා පොයි මාමාට ගහන්ට මෙන් යයි. අම්මාත් තාත්ත්වය ඉස්සරහට පැන ඔපු අල්ලා ගත්ත. උඩට විතරක් නොමෙයි මේ දේපොල මටත් අයිතියි හරි හරියට.

ආච්චි කතා කරන්නේ ද මාමාට විරුද්ධව වගේය. මොකද අවිලිං මේකේ තේරුම.

තේරුම. තේරුම බලාගත්ත් තමයි මාත් ආවේ. මේවිවර කළු කරබාගෙන ඉදල..

ඉතිං බලා ගත්ත ද, ආච්චි අයයි. උඩ බේමටයි සූදුවටයි වැට්ල නාස්ති උණාට බ් අතින් උන් පලි ද?

මම මොනවද උඩිලගේ නාස්ති කළේ.

අපේ මොකවත් නාස්ති කළේ නෑ. උඩ නාස්ති උනා මියක්.

අයි දෙයියන් උඩිලට ලැජ්ජ නැදාද මෙහෙම රංඩු වෙන්වි. අම්මා ද ආච්චි කියයි. අහල පහල උන්ගේ ඉහේ මලක් පිපුණ වගේ ඇති මෙළුහට. මේ ගෙදර අය කා කොටා ගත්තව ද්‍රින්ත් ඇත්තා. ඒ තරං සම්පතක් උන්ට නෑ.

හොඳයි. හොඳයි. උඩිල ඔක්කාම එක පැන්තක් වේල මටම දොස් කියහල්ලකා. මම තමයි වැරදි කාරය. නාස්ති කාරය. මට මොනව උන්ත් කමක් නෑ. උඩිලවත් හැදියල්ලකා.

මම තත්ත්වයම ඉඩ කඩිං මුක්කි විදිනවසි කියල හිතනව නා බෙදල ටේන් කර යන්න එක නො තියෙන්නො. ආදාය යන්නට තමයි. තමුත් ඔක්කොම වියහියද කරන්වත් මම ම එපායැ ද්බරය සංයිදි ලොකු මාමා හිය පසු පොඩී මාමා කියයි.

මේ ද්වියවල අසේ සනේ නැ. එක තමයි. වැඩියෙන්ම ශේන්ති, අම්මා කියයි.

එයා පුදුවට හිතින් හිගන්න උණාට අපි පලි ද රත්තරං අක්කො. යසවති නැත්දා අසේ. ඉඩිං බෙදා යන්න දාට බැරියා බලන්ව. ජ්වන් තියා යනිද විකුණ ගනිද කියල.

ඉතිං උඩිලට මොකද තියා යන්න හරි විකුණ යන්න හරි. එක එයාගේ වැඩින් නො. කු ගසා කියන්ට මට සිනේ. මාමාට දැයිති දේන් කකා තව බණ කියන්ව එනව. එහෙත් මෙය කීමට තරම් විත්ත ගෙධීරයයක් මට නැත.

මාමා ද්විය තුනකින් ගෙදර ආවේ නැත. සෞයා බලන විට මුළු මංඩාවල රාජ්‍යාලීම ලය සිටින බව ආරංචි විය. මම මුළු කුදාවා ගෙන ජ්වලට මංඩාවලට හියෙම්. මා යන විට මුළු වත්තේ පොල් අඹුලම්න් සිටියෙය.

මාමා මොකද මෙහාට වෙලා. ය. ගෙදර. මම කීමි.

මාමාගේ මුළු පසුකැවීලි ස්වභාවයක් කිඩුණි. පුතා යන්විකො. මම එන්න. මුළු විතර. මුළු අහක බලා ගෙන කිය.

මාව කෝරා ගෙන කියෙනව වැක්තිකල් කොලීජයට. අදයි පිළුම ආවේ. මම නැවත කීමි. මාමා එහ් කිසිවක් නොකියා ඇත බලාගෙනිකල්පනා කරන්නට විය.

ලහෙ හිටියාටේ තව ද්වයක් දෙකක්. මා ගෙදර ආවේට අම්මා කිවාය. මිනිහට දුම්මම එන්ඩ උරුරුත් නැතැ.

වේක්නිකල් කොලීජට යනවා ද ලෝරන්ස් කොලීජට යනවා ද යන ප්‍රශ්නය තැවත මතු විය.

ඉංග්‍රීසි ඉගෙන ගන්න එකත් ප්‍රයෝගන තමයි. නමුත් සිරිසේනට සහඟ දක්ෂකම ඩියෙන්තෙන විතු අංශය. ඒ නිසා ඒක තමයි සිරිසේනට ගැලපෙන වැඩිත්. හරියන වැඩිත්. බාග වෙලාවට විතු කරම ගුරුවරයෙක් හැටියට පත්වීමක් උණත් ගන්ධි බැරි වෙන එකත් නැ. විතු කරම විභාගෙන් පාස් උණකම. විශේරත්න මහතා කිය.

ඒක නා ඇත්ත තමයි. නමුත් වියදුම තමයිපු ප්‍රශනෙ.
කාත්තා කියනවා.

මොනාවද ඔය කර. වියදුමක්. ගෙදර ඉදල බස් එකත් ගන්ධි එන්ධි පුළුවන්. සිසන් විකට් එකත් ගන්තහම බස් ගාස්තුවන් අඩුයි. අපි බලමුකා ආංඩුවෙන් ආධාර මුදලකුත් ගන්ධි පුළුවන් වෙයි ද කියල.

මේ ගැන කවත් කොරතුරු දීන ගන්තා අටියන් කාත්තා විශේරත්න මහතා හමුවීමට ගියේය. මම නා කුමිකිසි සිරිසේන වෙක්නිකල් කොලීජට අරිනවට. මිනිහ දක්ෂය හින්ද ආධාර මුදලකුත් ගන්ධි පුළුවන් වේටි. දුර්පත් ලමයිනට කොලීජයන්ම ඒ විදිය ආධාර මුදල දෙනව. මාසකට රුපියල් හතුලිපක් පණහක ලැබුණෙන් එකත් ලොකු දෙයක්නා.

එහෙම උණෙන් නා අපට ඒ කරම් අමාරුවක් නැ. කාත්තා කිය.

ඒක කමයි ඉංග්‍රීසි උයන්නාත්බත් හිජේ හියෙනව නා සිරිසේන කොළඹම බෝටිං කරනව. එතකාට පුදිවේට ඉස්කෝලෙකට බැඳීල තවද වරුවේ ඉංග්‍රීසින් ඉගෙන ගත්ති පුළුව්.

අම්මා නැවත වරක් මේ අදහස පොඩි මාමාට ඉදිරිපත් කර මූල්‍ය අදහස් විමසා ඇත. විශේරත්න මහත්ත්‍ය නා කියනවු වැක්නිකල් කොලීජටම යත්ත හියල. ආධාර මුදලකුත් ගත්ත පුළුවන් වෙයිපු. පස්ස පත්වීමකුත් ගත්ත පුළුවන් වෙයිපු. විශේරත්න මහත්ත්‍ය එතන ඉගෙන ගත්ත කෙනෙක් නො.

මට ඉතින් මොකුත් කියන්ති බැං අක්කලගෙ කැමුත්තක් මිය. පොඩි මාමා ඕය වනාවේ තරමට විරුද්ධ වී නැත. ආධාර මුදලකුත් ලැබෙනව නා පස්ස පත්වීමකුත් ගත්ත පුළුවන් නා තරකකුත් නැලන.

ලොකු මාමා ගෙදර ආවේ ද්‍රව්‍ය දෙකකට පසුවය. මූල්‍ය මූණ් කන්ස්පුලු ගතිය තවමත් පහවි නැත.

මොකද දත් හිරණ් කර ගත්තේ. වැක්නිකල් කොලීජට අරින්ති ද එහෙම නැත්තම.....

මොයා ආසාව දැයුණ්නේ වැක්නිකල් කොලීජටතේ. එහාටම යවනව.

නාගිය මාත් රස්සාවක යත්තිය හිතා ඉත්තේ. මද වෙළාවකට පසු මාමා හිය.

කොහොදා?

අල්ගම.

අල්ගම කොහොදා?

රාභ්‍යාලීගය වත්තේ.

මංචාවල රාභ්‍යාලීගේ අල්ගම වත්ත අක්කර පණහන් හැටිය වියාලය. එය පිහිටා හිජෙන්තේ අල්ගම ආංඩුවේ කැමල්ට යාබද්ධ ය. මෙහි දිටි මුරකාරයා වත්තන්හේ තොරකම කර යාර භං දියුණු

වුණා මිස එහි ආදායම නියම විදියට රාජ්‍යාම්පිට පෙන්නා තැන. පල් හොරෝක්. මෙහෙත් මං පති දෙනව. ආදායමන් බාගයක් විතර උෂ එහෙත් යටි මධ්‍ය යහනව. ඉස්සර නිකං වැනි වැනි සිටිය මිනිහ. දත් ගෙවිල් හදල කඩ හදල ලොකු මිනිහ වේලා. රාජ්‍යාම් මිශ්‍ර අස් ඕකාට වත්ත බලා ගැනීමට තාවකාලික ලෙස කොල්ලන් දෙනුන් දෙනෙකු යවා ඇත. දත් මාමා යන්ට හදන්නේ ඒ මුරකාර කමටය.

වෙන කවිද යන්නේ?

තව යනව නැලෝ සිංහෙස්. මාමා කිය. පුත්, අම්මගෙන් අර සරම ඉල්ලාගෙන හිඹි. මස්සගෙන විරෝධෙනා.

ඒ තාත්තා පොලෙන් ගෙනත් දුන් සරමය. එය රතු පාට භා කොළ පාට අල්ලි වැවුණු පලේකාට සරමකි. විරුද්ධ වරුණ, කොළ පාට භා රතු පාට අල්ලි එතිනොක ඉස්මතු විමට හදයි. බලා සිටින විට දායලන්තාක් මෙන් පෙනේ.

හෙට අනිදිදම යන්නව ද හිතා ඉන්නේ?

හෙට උගේම මාමා කිය. එක අත්තට මේක්මයි වැරදි කාරය. මගේ වැරදි වලට අනුන්ට දොස් කියන්ව විරින්නෑ. මං ගම් ඉන්න එක අනුන්ටන් කරදරයක්. රට මිට හොඳයි යමෙන් පිට වේලා හිඹි. රස්සාවක් කරන එක.

අම්මා නිශ්චබිද්ව මිශ්‍ර කියන අදය අසා සිටියා මිස කතා නොකළාය.

මාමා එදා ර මහ යෙදෙට ද සියේය. පොඩි මාමා එවිට සිටියේ බන් කමිනි. කතා කර ගත නොහැකිව මෙන් මිශ්‍ර එක වේලාවක් එකෙළ මෙකෙළ වෙළින් සිටියේය. මල්ලිය මාත් හෙට රස්සාවකට යනව. අන්තිමේ ද මිශ්‍ර කිය. පොඩි මාමා ඩීම බලාගෙන සිටියා මිස විව්‍යායක් වත් කතා කළේ තැන. යසවකි තැන්දාක් ආවිරින් උප්‍රවිස්සට හේතු ටි. බලා උන්න.

ඇංමංහංදිය

මාමා කන්සුප්‍රව මත තිබුණු සුරුවුව මිටියෙන් සුරුවුවක් රන්තු කර ගෙන මිදුලට බැස්සේය.

අමෙම, මං යනව.

අධිලිං සිංජේදා බත් විකක් කාල පලයා. ආච්චි කිවාය.

එපා මං කුවා.

එදා ට අමි කිසිවෙක් වැඩිපුර කතා නොකෙලෙමු. මාමා ගම හැර යනවාට අප කිසිවෙකු කැමති නැත. එහෙක් ඒ යාමෙන් අප කාවන් වචා මිශුව හොඳක් වෙයි. සුදුවත් සුරාවත් අත් හැර මිශු හොඳ මිනිහෙක් වනු ඇත.

රූපවිදා උදෙන්ම මිශු ආද පැලද ගෙන ලැස්කි විය. එහෙනා මං සිංහිං එන්නා. මිශු කිය. නිවාඩු තියන ද්‍රිසක එන්නාංකා ඇටික් යන්වි.

ප්‍රතා එහෙනා විශේරන්න මහත්තයත් එක්ක සිංහ කොලීඩ්ව බැඳෙන්වි. මිශු මා දෙස බලා කිය. මාත් පුළුව් හැරියට සල්ලි විකක් එවන්නාංකා.

මිශු අප හැමෝම දෙස බලා 'යනවා'යි යලික් කිය. මාත් අමිමාත් කතා කර ගත නොහැකිව බලා සිටින අතර, කාත්තා පමණක් 'හොඳයි' කියා නෙමින් කිය. අමා මෙතෙක් වේලා මිට මොලවා ගෙන සිටි රුපියල් දහයේ කොළයක් මිශු අත් කැඹුවාය. මාමා එය අකට ගෙන බලා සිනා සෙන්නට වැයමක් දුරිය.

කාත්තා දුන් සරම ඇදගෙන අමිමා දුන් රුපියල් දහයේ කොළය ඉණෙන ද්‍රිවා ගෙන මාමා ගමින් යයි. අමි ඉස්සෙක්ප්‍රවට වි කතා නැකිව බලා සිටිමු. මගේ දැසට කදුර් උනා සියල්ල මිදුම් පව්‍යකින් වැඩි හියාක් මෙන් දැනීණ. මා දැස පිස දාමා බලන විට මාමා පල්ලම බැස නොපනී ගොයින්ය.

හෙට සිට මාමා අලුත් මිනිහෙක් වනු ඇතැයි මට සිතුණි. මිශු ඩිමස් සුදුවත් සඳහටම අත් හැර හොඳ මිනිහෙක් වනු ඇත.

මාත්තා කියන්නාක් මෙන් එක අතකට මුදු ගම අතහැර යන එක හොඳය. රස්සාවක් කරන විට මාස පතා පවි ලැබේ. එවිට කාටවන් නිවට විමට වුවමනා තැක. අප්‍රත් රස්සාවක්. මාමා තුවක්කුවකුන් කර ගසා ගෙන අල්ගම වත්තේ ඇටිදින හැරී මගේ හිතේ මොහොතාක් මැවී පෙනුණි. මේ රස්සාව මාමාට නොගැලපෙනුයි ද මුදු වැඩි කල් නොගොස් ආරසු ගමට එනු ඇතුයි ද ඒ එක්කම මට හිතුණේය. තුවක්කුව මාමාට නො ගැලපෙන ආපුදයකි. මාමා ආපුද කිවේ මේවාට නොව කඩිදායි මල් කරන නියංච්‍යලටය. මම ඇද යටට එබී බැලුවෙමි. මාමාගේ ආපුද පෙටටිය ඇද යට පුරිකිව තබා ඇතු. එහි දුවිලි හා මකුල් දැල් බැඳුලාය. තව දුරටත් මේ ආපුද වලින් මාමාට වැඩික් වේදුයි මට සිතුණි. මුදු අප්‍රත් ආපුදයක් තෝරා ගෙන ඇතු. එහෙත් ඒ ආපුදය ඇත්තේ විසිතුරු කැටයම් කැපීමට නොව වෙධි තැබීමට ය. වත්තට තොරක් ආවෙශන් මාමා ඔහුට වෙඩි කියයිදුයි ර ලැයට මට කළුපනා විය. දවිභක් වතුර විදුරුවට මැයිසේක් වැටී සිටියේය. මාමා පරෙස්සලින් උ පුළකිල්ලට ගෙන උ දෙස බලා සිටින්නට විය. එක වෙලාවකින් මැයිසා ඉයිලි ගොස බිත්තියේ වැසුවිය. උ ඉහිල යන හැරී බලා සිටි මාමාගේ මුළුණ් මද ආලෝකයක් ඇති විය. එක හිත් හිතා ගෙන හියාට මොකද මේ රස්සාව මාමාට ගැලපෙන එකක් නොවේ. මුදු ඉක්මනාට ම ආරසු එනු ඇතුයි නැවතන් මට සිතුණි.

සින්තබස්තියමේ බස් රියෙන බැස්ස තැනම ඇති රණ පාටරණ ගොඩනැගිල්ල දුටු විට වෙක්නිකල් කොලීරිය කියන්නේ මේකටදිය විමතියක් පහළ විය. මෙය මා සිතින් මවා ගෙන සිටි තරම අලංකාර ගොඩනැගිල්ලක් තොවේ. ප්‍රංශයේ ද කොහො ද රටක කළා තොතුකාගාරයක ජායාරූපයක් විශේරත්ත මහතාගේ පොතක මා දකා ඇත. එය පිහිටා තිබුණේ විසාල උයනක් මැදය. ඒ ඉදිරිපිට පොතුකක දිය මුළුලකින් අහසට දිය විදියි. උයනේ තැනින් තැනා එක එක හැඩියේ ප්‍රතිමාද පිහිටා තිබුණි. මා හිතා සිටියේ වෙක්නිකල් කොලීරිය ද එවැනි සුන්දර තැනක් කියාය. එහෙත් මෙය රට හාත්පසින්ම වෙනස්ය. මෙය කාර්මික විද්‍යාලයක් මිස එවැනි කළා තොතුකාගාරයක් තොවේ.

කාර්මික විද්‍යාලයට මා යාම් රම් කරන්නේ බස් රියෙනි. බස් රියට සිසන් විකට් පතක් ගැනීම සඳහා බස් කොමිෂනිය අධිකිතාර සිංඡේ මහත්මයා හමු විමට මා ගියේ කිරිදිවැලේ පොඩි අජප්පහාමින් සමගය. පොඩි අජප්පහාමි සිංඡේ මහත්මයාගේ කුලුපගයෙකි. පොඩි අජප්පහාමි ගියේ තාත්ත්වයේ ඉල්ලීම අනුවය. කොහොම ද පොඩි අජප්පහාමි. මොකද මේ පැන්තේ? පොඩි අජප්පහාමි කාරණය කිය. බස්වල නැතෙ සිසන් විකට් දෙන කුමයක්. සිංඡේ මහත්මයා කිවේය. ඒ හින්දම තමයි හම්බවෙන්ව ආවේ. ඉගෙන ගන්න ප්‍රමාදකුට කරන උපකාරයක් හැටියට මොකක් හරි පහසු කමක් කළුවත් හොඳයි.

මොනාව කරන්බ ද එහෙනා. නියම ගාස්තුවෙන් බාගයක් හෙවල යන්ව එන්ව පිළියෙල කරල දෙන්නා. සිංඡේ මහත්මයා සිය. නියම ගාස්තුව, රුහියලයි තේද?

මම සිංහාස්‍ය මහත්මයාට වැදු අවශ්‍ය ලියවිල්ල ද රැගෙන ආවෙති. මුල් ද්‍රව්‍ය තුන හක්‍රේදී කොන්තේලාස්තර ලියවිල්ල ඉල්ලාගෙන බැඳු තමුත් දන් මා අදුනන නිසා බලන්නේ නැත. උරද මා පිටතවන විට අම්මා බත්මුලත් බැඳ දෙයි. රුපියලකුත් සත් පත්‍රක් පමණ මා අත් කැඩි. මුල් ද්‍රව්‍යේ අම්මා රුපියල් පහස් අමතරව ද දුත් තමුත් ඒ දුත්නේ වියදම් කිරීමට නොව හඳුස්සියක් උනාත් ගැනීම සඳහා නිතර ලුය තබා ගැනීමටය. මම උරදන් නැගිට රඳාවානේ ප්‍රත්‍යුෂීයට බයිඹිකලයෙන් යුත්. බයිඹිකලය සයිලන් මුදලාලිගේ කැඩි තබා බස් රියෙන් කොළඹ යමි.

කිරීද්වැල් පාසුලේදී පංතියේ ලමයින් සමග යාථ වීමට පුමාන දෙක තුනකට වඩා ගෙ නොවේය. එහෙත් මෙහි ලමයින් සමග යහුවේම පහසු නැත. මවුහු මට වඩා බෙසෙවින් වෙනස්ය. පිරිම් ලමයි මෙන්ම ගැහැණු ලමයි ද පංතියේ සිටිනි. මේ අය මට වඩා භෞදට ඇදුම් පැලදුම් කරති. දිග කළුසම් සපත්තු. එක එක ජොය්තරයේ කමිස, ගවුම්, සාරි, සමහර ගැනු ලමයි කොංචියද කපලාය. මම හංසයන් වැද සිටින පාත්‍රයෙක් මෙනි. සුදු සරමකුත් බැනියමකුත් ඇදුගෙන සපත්තු නැතුව. මා මවුන් දෙස බැඳුවින් මා ගණන් ගනනේ නැත. මම කොන්වී සිටිමි. මට මහා තනිකමක් දනේ.

දාවල් වීවේක කාලයේදී මවුහු කැන්වීමට වී සිගරට උරම්න උස් භයින් සිනාසේමින් ඉංග්‍රීසියෙන් කතා කර කර සිටිනි. මම කැන්වීමේ ඇත මේසයකට වී බත්මුල උෂාගෙන කමි. ඇතැමෙක් ඉදිනිට යටුයින් මා දිහා බලති.

හරිම කංචියෙක් තමයි. කොහොද පිටිසර පලාතක ප්‍රමාදයෙක් වෙන්ඩි ඇති. මවුන් බලන්නේ මා ගැන අනුකම්පාවෙන් හෝ අවඳාවෙන් විය යුතුය. මට ලැංඡ්‍රා හිතයි. මවුන් කතා කරන්නේ ද මා ගැන විය යුතුය. ඒ විවත මට ඇසුණත් තේරෙන්නේ නැත. මම තැනි ගත්තකු ලේස භෞගෙන් වට පිට බලම්න් බ්‍රම බලාගෙන බත් කමි.

මා ගෙදරට එන විට රු බෝ වෙලාය. ඇසු යුතු දේ ගැන ජනාරණු රට බස් කන ගමන් මම අම්මාට කියමි. ඇරට උගන්තන්ඩි

වැඩපුරම එන්නේ ලංසි මහත්තයක් මිස්ට ආනෝල්චී කියල. පාඨමියේ වැඩියේ ඉන්නා කොළඹ ලොකු ලොකු ප්‍රවුල්වල පමණි. සමහරු කාරෙකෙන් ගෙනත් බස්සල හවහට ඇවිත් එක්ක යනවි. අද බස් එකක් පෙරලිලා තිබුණ කිරීල්වල. මගේ හිතේ හොඳ ගණනකට තුවාල ඇයි.

එක කා ඇදට යන මට මාමා ගැන කළුපනා වෙයි. මූළු නැති රාශ්‍රව මුල දී තදින් දැනුණ තමුත් දන් එය බොහෝ දුරට අකා මකා වෙලාය. ගමින් ඇති පාල වත්තකට වී සිටින මාමාට මටත් වඩා කාංසි ඇති. මූළු දුක්සේ හරි හමිඟ කරන මුදලින් රුපියල් විසි පහක් මා ගැනීම පුතු නැත. මූළුට ලැබෙන්නේ ද පුරු ප්‍රධියක් විය පුතුය. කාර්මික විද්‍යාලයෙන් ආධාර මුදලක් ලැබුණෙන් තම මාමාට කරදර කිරීම අවශ්‍ය නැත. ආධාර මුදලක් ඉල්ලා අයදුම් පතක් ද මා ඉදිරිපත් කර ඇති නමුත් මෙතෙක් රට පිළිතුරක් නැත.

මාමා පුගතං. අත රුපියල් විසිහැක් මට එවා තිබුණේ හිය පුමානේය. පුගතං. මංඩාවල රාජ්‍යාලී ලිය වැඩ කරන ලමයෙකි. මූළු අල්ගම වත්තව සිහි. එන්ට හිය වෙලාවක මාමා ඒ මුදල මූළු අක මට එවිය. මාමා ගොස් දන් මාසයකටත් වැඩිය. අප සිතා සිටියේ මාසය අන්තිමේ ද මූළු එවි කියාය.

කොහොමද අයියගේ එහෙම තොරතුරු? කවද විතර ද මට එනවයි කිවිවේ. අම්මා පුගතංගෙන් විමසයි.

අද හෙට එන්ඩි තමා සිතාගෙන ඉදාලා තියෙන්නා. මම හියහම ඒ අදහස වෙනස් උනා. ලබන මාස විතර එනවයි කිවිව.

එහෙදින් යනව ද සුදුවට එහෙම.

ආරංචියක් නා. පුගතං මදක් ඇද පැද කිය.

මය සිටියට එයාටත් හරි කාංසි ඇති. මිටගේ ඉදල පුරුද මිනිහෙක් නොමෙයි නො.

කාංසි නා තමයිලු. කවිද ඉතිං නැපෝ සිංඡේ විතර නො සහා කරන්විත් මිනිංඡකුට ඉන්නේ.

කොඩාමද කැම වීම එහෙම.

ඒ දෙන්න බලාගෙන කනව.

අප බලාගෙන හිටිය මාසය අන්තිමට එය කියල. අම්ම, සිවාය. පුගතං ආයි ගිය වෙළාවක මතක් කරල කියංචිකො ඇවිත යන්ව කියල.

සොදයි, පුගතං සාක්ෂුවට අත දම්මින් කිය. මෙන්න මේකත් දෙන්ව කිවිව. මතන රුපියල් විසිපහක් ඇති.

මුදල අතට ගන්නා විට අම්මාගේ ඇයට කදුල පුරනවා මා බලාගෙනය. මගේ ඇඟ ද තෙත් විය.

පුගතං ආයි කවද්ද යන්නේ. අම්මා ඇපුවාය.

යනව තව පුමාන දෙකතින් විතර.

මාමා රුපියල් විසිපහක් මට එවන්නේ දුකු සේ ඉතුරු කිරීමෙන් විය පුතුය. විපුලයෙන් එය ගැනීම පුතු තැත. මාමා රේසාවට ගියේ ද මගේ ඉගෙනීම සඳහා මුදල් සෙවීමට විය පුතු යයි රේ පූජා මට සිතිණ. මට ඉක්මනට ආධාර මුදලක් ලැබේවා සි මම ප්‍රාර්ථනා තෙමලුම්. එවිට මාමා මා වෙනුවෙන් වෙහෙයිය පුතු තැක. මට ආධාර මුදලක් ලබාදීමට තමාද ගෝසාහ කරන බව මිස්ට ආනෙයුල්ඩ් කිවිය. මිස්ට ආනෙයුල්ඩ් මට ආදරේය. පංතියේ හැමටම විඩා හොඳින් අදින්ට පුත්‍රවන් මටය.

ශ්‍රී ප්‍රතිමා රාඩියක් විතු අංශයේ ඒ ඒ තැන තබා ඇත. අප මෙවා බලාගෙන අදිමු. එනැක් ප්‍රතිමාව දෙස ඒ ඒ පැත්තෙන් බලා දහ දෙනාලෙස් වාරයක් මා එය ඇද ඇති. සමහරදාක අප එත්තියේ ලමයකු මෙසය මත වායි කරවා මිපුගේ හැඩ රුව සිත්තමට නගුමු. මම ද මේ සඳහා තොයෙක් විට වායි එ ඇත්තෙම්. හා අද පිරියෙන ගිහි. වායිවෙන්ඩ්. පිරියෙනගේ තියෙන්නෙත් ශ්‍රීත් චාරයෙක්ගේ වියේ මුණ් තේ. මිස්ට ආනෙයුල්ඩ් කියයි. ආර්ථ සිවරුප.

මට ආචම්බර හිතෙයි.

සමහරදාක මා දිය සායම විතුයක් අදින විට මිස්ට ආනෝල්චි පිටුපසින් පැමිණ නිශ්චඩව බලා සිටී. ඔහු පන්තියේ අතික් ලමපින්ට වඩා මා ගැන උත්තන්දු වෙයි. සිරිසේන ඉතිං දිය සායං වැඩට දුක්ෂියා නෙ. මිස්ට ආනෝල්චි ගිය පසු රංතියේ ගැහැණු ලමපින් සමහරේක් ද මා පිටුපසට පැමිණ මා අදින විතුය දෙක බලා සිටිනි. මම තව තවත් ආචම්බර වෙමි. හිස මසවා බලා ඔවුන් සමග සිනාසිමට මට ආසාවක් ඇති වෙයි. මම ඒ ආසාව මැඩ පවත්වා ගෙන ඔවුන් මා පිටුපසින් සිටින බව නොදන්නාක් මෙන් හිස නොමසවාම විතුය අදිමි. ඔය ලමයි මට වඩා පෝසත්, ඉංග්‍රීසින් දන්නව. නමුත් ඔයගෙල්ල කාටත් වඩා හොඳින් අදින්ට ප්‍රාථමික මට.

විතු ශිල්පය ගැනත් ලෝකයේ විවිධ රට්වල විතු ශිල්පීන් හා මුහුණ්ඩේ විතු ගැනත් ලියන ලද පොත පත රාජියක් කාරුමික එදාළයේ ප්‍රස්ථකකාලයෙහි තිබේ. ඉංග්‍රීසියෙන් ලියා ඇති බැවින් මේවා හියවිමට මට පුදුවන් කමක් නැත. නමුත් එකී ශිල්පීන් විසින් අදින ලද විතු මේ පොත්වල වර්ණයෙන් මූල්‍යය කර ඇති බැවින් මම බොහෝ විට මේ පොත් ප්‍රස්ථකකාලයෙන් යෙන පෙරලා බලමි. රෙමිනි රෝසි, පෝල් ක්ලී පිකාසේ, බලි ඇදුරන්ගේ විතුවල මෙන් ගැමී ගතියක් ජෙමිනි රෝසිගේ විතුවල ඇත. පෝල් ක්ලීගේ විතු හරියට ලමයින් අදින විතු විගෝය. පිකාසේ ගේ විතු මට ගොනාන්දරේ. මාත්‍රකා පාඨ කියවා බලා වුවද ඒවායේ අර්ථ විවහා ගැනීමට මට තුපුල්වන. එහෙන් මේවා දෙස කොපමණ වේලාවක් වුවත් බලා සිටිය හැක. සිත් අදනා ගතියක් මෙන්ම පෙර නොවූ විරු අලුත් ගතියක් ද ඒවායේ ඇත. මට නොන්දරුණාව කුමක් හෝ නොරුමක් මේවායේ ද තිබිය යුතුය.

මම තිස්ට ආනෝල්චිගෙන් මේ ගැන විමසුවෙමි. මිවයේ තේරුමක් ඇත්තේ නෑ. නැත්තෙන් නෑ. මිස්ට ආනෝල්චි කිය. මිවයේ තේරුමට වඩා තියෙන්නේ හැඟීම්. ඔය ප්‍රස්ථන පිකාසේගෙන්ම ද්‍රව්‍යක් මිනිහෙක් ඇහුව. එයා දුන්න උත්තරේ මේකයි. හැන්දුවක වලාකුල් දිහා බලා ඉත්ත කොට ලැස්සනයි. කුරුල්ලක් කැ යහන කොට අහගෙනා ඉන්ඩා ආස සිතෙනව. නමුත් රේවු තේරුමක් තියෙනවද?

සිරිසේන දුම්මම මිව අදින්ඩ සිතන්ඩ ඕන්නෑ. මිස්ට ආනෝල්චි නැවත කිය. මිවට බහින්ඩ මිනෑ ස්වාසාවික තුමක නොදට පුරු උණාට පස්සෙ. පිකාසේ වුණක් කළේ එහෙමයි.

විද්‍යාලුයේ පංතිවල සිභායෝ ද තෙද් සායමෙන් ගෙවැනි විෂු අදිකි. මුරකි අංශයේ ද සමහරු මෙවැනි මුරකි කිරුමාණය කරකි. විවිධ මව්‍යාවත්ති ද මම ගොඩ මවුන් වැඩ කරන දිහා බලා පිටිමි. ලබන අවුරුදුදේ ගැහැල පංතියට හිත විට මට ද මෙවා ඉගෙනිමට ලැබෙනු ඇත.

කාරුමින විද්‍යාලුයේ ශ්‍රී සිභාවන්ගේ විෂු හා මුරකි පුද්ගලිකයක් ලබන මායය අඟ ද පැවැත්වීමට නියමිකය. සිභායෝ දන් සිටම ඒ සඳහා පුද්ගලිකයක් විෂු සියකට වහා තියත්ව කළුපනාවක් නෑ. සිභායෝ විෂු ඉදිරිපත් කළහම ජ්‍යෙෂ්ඨ තොදම ඒවා අපි තෝර ගන්නවා. පුද්ගලිකය සඳහා විෂු ඉදිරිපත් කරන ලෙස මිස්ටර් ආනෝල්චි අපට ද තිය.

මා ඉදිරිපත් කළ විෂු පැහැන් දෙකක් පුද්ගලිකය සඳහා තෝර ගන්නා ලදී. ඉන් එකකින් දක්වෙන්නේ ප්‍රමිලායේ මුළුණය. ප්‍රමිලා අඡේ රංතියේම අපින් එකක ඉගෙන ගන්නා සිභාවකි. ඇළේ මුළුණ් ගොකි ගමියක් ඇත. කොයි තරම් සන්නොපයෙන් සිටින වේලාවක වූවන් ඒ කණුයාපු ගතිය ප්‍රමිලායේ මුළුණ් මැයි නොයයි. ඇළේ මුළුණ උසසන වි ඇත්තේ ද ඒ තියාම ගැඹු මට සිංහ. ඇ අඡේ ආදර්ශ රුපය වශයෙන් සිටි දිනක මම ඇළේ මුළුවර පැන්සලයෙන් ඇත්දෙමි. ඒ මුළුණුවර ඉතා ගොදුන් විෂුයට නැඟීමට මට පුහුවන් විය. පසුව රේඛා විෂුයක් හැඳියට ඉත්දියන් වින්නෙන් මම එය තිෂාවට රත් කෙළුම්. සිටිස්න ඇත්දා ගොදම විෂුයක් කමයි මේක. මිස්ටර් ආනෝල්චි ඒ බලා බෙහෙවින් ප්‍රකාශ කළේය.

මගේ දෙවන විෂුය දිය සායමෙන් ඇදින ලද්දකි. අස්ථිතන යනුවෙන් තම් කරන ලද මේ විෂුයන් දක්වෙන්නේ තුළුරකු ගොයම් කුපන ගැහැනුන් හා පිරිමින් කිහිප දෙනෙකි. මිස්ටර් ආනෝල්චිගේ උපදෙස් පරිදි මම මෙවා තියි පරිදි රාමු කොට පුද්ගලිකය සඳහා ඉදිරිපත් කෙළම්.

තිවාම් ද්‍රව්‍යවල දී පවා මගේ කාලයෙන් වැඩි කොටසක් දන් ගෙවෙන්නේ විෂු ඇදිම සඳහා ය. විෂුයක් ගොදුන් ඇංදා එට මාලය ගන වින බවික් නොදුනේ. කැමට විමට රතා අභිජන

වෙයි. විනුය ඇද අවසන් කර මිස නැගිටින්හට සිත් නොදැයි. විවිධ පාට ඉකී මිශ්‍ර වී ඇතුම් විවේක ඉතා අලංකාර වර්ණ සංයෝග පහළ වෙයි. ඒ වර්ණ පදාස විලින් අදුන් අදුන් අරප මතු එ එයි. මේවාට විසඟවාත මට අවට ලෝකය අමිතක ඩේ.

චිලේරන්න මහතා හමුවීමට දැනුද මම ඉද හිට යමි.

කොහොමද සිරිසේනා, තොරතුරු. ආධාර මූදල එසෙම පාස් උණාද.

තවම නැ. ලබන මාසෙ ඉදල හමුබවෙයි කියලයි බලාපාරානාත්තුව.

ආධාර මූදල කවදා ලැබේ දහි ස්ථීරව කිව නොහැක. මාමා හිය මාස්යේන් මට මුදල් එවා තිබුණි. මහු ඒ යැයි අපි කවුරුත් බලා සිටියෙමු. එහෙත් හිය මාසයේ ද මහු නාවේය. මහු වෙනුවට ආවේ ලිපුමකි. මේ එක්ක සල්ලි විකක් ඇති. ප්‍රතා තැපැල් ද්‍රාන්තේරුවට ගිහි. ඒක මාරු කර ගන්ව. මම එන්ඩ්මයි හිතාගෙන සිටියේ. නමුත් මේ ද්‍රාන්ස්වල වැඩිපල වැඩි තිසා පැහැදිම එන්ඩ් ලැබෙන රාටක් නැඹු. ලබන මාසයේ නම් මම කොහොම හරි ඇවිත් යන්ව එන්නම්.

අයිය මේ සැරෙන් නාවේ මොකද? අම්මා වියේසෝප වෙයි. සල්ලිවත් නැඹුව ද. වැඩි ප්‍රධියතුත් නැඹුව නැතැ. ඒකෙනුත් රුහියල් විසිපහක් ප්‍රතාව එවනවි. තව එයාගේ වියදනුත් නැතැ කුම ඩිම වැලට එහෙම.

කුම ඩිමට නං මොනවද ඒ කරං වියදමත්. තාත්තා කිය. එදා පුළතං තිවිවේ හාල් කනුපහ මංඛාවලින් ගෙනියනව කියල.

මහ ගෙදරදී ද අම්මා මේ ගැන මතක්කර ඇත. මොකද දැන්නැ අයිය මේ ගමනත් ආවෙ නැත්තේ. නරකද කවුරුකර් සට්‍රලවත් එළුවෙළාත්.

ඇෂිට හිය ලිපුමක් එවල වියෙනවියි කිවිව තේද පොඩි මාමා ඇෂිය, මේ ද්‍රාන්ස්වල වැඩිරල තියෙනාවයි කියල. රැසාවක් කරන කොට සිතු හිතු වෙළාවට ගෙදර එන්ව ප්‍රභ්‍රිතා. තිබුප්

වෙලාවක එන්තැතැ.

ගෙදර නා දුම්මම නාවත් කමක් නැ. හොඳට රස්සාව කරගෙන මිනිහෙක් වෙලා ඉන්නව නා.

මට නා ආරංචි එහේ ශිජිතුත් බීමට වැට්ටිල කියලයි. පොඩි මාමා නැවත කිය.

මාමා යැලික් බීමට වැට්ටි ඇති බව ඇසු විට මම පංචියට පත්වීම්. මා හිතා සිටියේ ඔහු බීමන් සුදුවත් අතහැර හොඳ මිනිහකු තී ඇති කියාය. පොඩි මාමා කියන්නේ ඇත්තක් ද? බොරුවක් සීමට ද ඔහුට වුවමනාවක් නැති. සමහරවිට ඔහුට ලැබේ ඇති ආරංචිය බොරුවක් වීමට පුළුවන. මම එදා රේම ලොකු මාමාට උපුමක් ලිවෙමි. තිසරණ සරණයි. මාමා දෙවතාවේ ම එවූ මුදල් ලැබුණා. මගේ ගමන් ගාස්තු පියවා ගන්ට පුළුවන් උණේ ඒ මුදල් තිසයි. මෙපමණ කළක් උපුමක් තේවීමේ මාමා ගමට එයි කියා එලාගෙන සිටි තිසා ය. අම්මන් තිතර පාසේ මාමා ගැන මතක් කරනවා නාවේ මොකද කියල. කරුණාකර තිවාඩු දවසක ඇවිත් ගන්ට එන්ඩි. මෙහාට ආරංචිය බොරුවක් කියලයි. මාමා බීමටන් සුදුවත් නොගිහිං දියුණු වෙනවා දකින්ඩි අපි කවුරුත් ආසයි. මං සිතන හැටියට ලබන මාසයේ ඉදලා මට විද්‍යාලයෙන් ආධාර ආදාළක් ලැබේවි. එතකොට මගේ ඉගෙනීමේ වියදී කරමක් දුටුවත් එකක් පිරිමසා ගන්ට පුළුවනි. මාමා මට කරන උදවී උපකාරවලට මම ගෙය ගැනීයි. ඒ වෙනුවෙන් මාමාට මට කරන්ඩි පුළුවන් එකම දේ ඩීම අන්හරින්ටය කියා මාමාගෙන් බැගැපත්ව ගෝලා සිටින එක විතරයි. ලබන මාසේ නොවරදවාම ඇවිත් ගන්ඩි එන්ඩි. සිරිසේන.

මම අතරම ප්‍රිතිමන් දෙයක් ද සිදුවිය. එනම් විනු හා මුරකි පුදරයනයේදී හොඳම දිය සායම් විනුයට පිරිනැමෙන ප්‍රථම ක්‍රියා විවිධ අදින ලද අස්ථින්න නමැති විනුයට ලැබීමය. විනු පුදරයනය පැවැත් වෙන්නේ කොළඹ කළා හවින්ය. ප්‍රථම ක්‍රියා යනුවෙන් විශේෂ කරන ලද කුඩා ලේඛනයක් මගේ රාමුවේ අලවා ඇති.

පුද්රයනා තරණන අය මේ ලේඛලය යුතු විට එතන වැඩි වේලාවකු රදී විතුය දෙස විමසිලිමත්ව බලති. කවුද මේක ඇදල තියෙන්නේ. කෝ බලන්ඩ මොකක්ද නොමිමරේ. අනු අට. ඔවුනු විතු භාමාවලිය පෙරලා බලති. අනු අට. අස්විත්තා. සිරිසේන රණතුංග. මම ඒ අසල ගැවසෙමින් ඔවුන් කියන දේ ජාහාරෙන් අසා සිටිමි. මා කවුදයී ඔවුනු නොහඳුනාති. ඔවුන් විතුය ගැන වර්ණනා කරන විට මගේ සිත සතුවීන් පිරියි.

පසුව දා දිනපතා ප්‍රවිෂ්ති පත්‍රවල පුද්රයනයේ විස්තර සමග මගේ විතුය ද පළ විය. සිරිසේන රණතුංග ශිෂ්‍යයා විසින් අදින ලද අස්විත්තා නමැති විතුය. භාද්‍ර දිය සායම් විතුයට පිරිනැමෙන ප්‍රථම ත්‍යාගය ලැබුණේ මේ විතුයට ය.

දැන් මගේ නම රට පුරා ප්‍රසිද්ධිය. ගමේ හැම දෙනම මේ පත්‍රය බලනු ඇත. සිරිසේන! සිරිසේන දන්නැදද බුරමිපි ගොයියගේ ප්‍රතා? කිරිදිවැලේ ඉස්කෝලයේ ලුමයි කු ගසා කියති. ඒයි, මේ බලපල්ල. සිරාට කුග්ගක් හමබ වෙලා. පොයි මාමාගේ කඩයට දිනමිණ පත්‍රය ගතී. පොයි මාමා යසවති නැත්දා, අයිසේ, අම්මා, තාත්තා. ඔක්කොම වට වි පත්‍රය බලති. ප්‍රථම ත්‍යාගය, මොකක්ද ඉතිං මය කුග්ග? මොකක් හරි විටිනා දෙයක් දෙයි. රයයිංහ මහතාත් විශේරත්තා මහතාත් පත්‍රය බලති. සිරිසේන මූල ඉදළම මය වැඩිව දක්ෂය. මෙය දකින්නට නොලැබේන්නේ මාමාට විතරය. අල්ගම වත්තට පත්‍රය නොයයි. මය කුලේට ගමාන පත්තර ද? මට පුළුවන් පත්තර කුල්ල කපල මාමාට තැපැල් කරන්ඩි. නෑ මොකට ද. මම ලුයදීම ලිපුමක් ඇරියනා. මාම නිවිච්චා ලබන පුමානෙ එනවයි කියල තිබුණෙනා. ඒ ආවහම උපත්නානව. මාම සත්තෝස වෙන හැරිත් එතකොට බලන්ව පුළුවන්.

තිබා තකා ලකි ලහියේ ගෙදර දෙසට එයි. මහුගේ මුහුණේ කැකි
ගන් විලාසයක් ඇති. අඩිලිං සිංජේෂාට අමාරු බ්ලා ඉස්පිරිතාලට
ගෙනිවිවූ. තාත්තා ඉක්මනින් ගෙට ගොඩ වී මෙස් බැනියමක්
අරගෙන මිදුලට බැස්සේය. අපි කඩය දෙසට දුවගෙන ගියෙමු.

කඩය ලය පිරිසක් වට වී සිටිති. කුලී කාරෙකක් ගේන්ට
කිරිදිවැල ඕය අයිසේ එන තුරු පොඩි මාමා මග බලා සිටි.

අසනීප වෙලා රෝය රු වතුපිටිවල ඉස්පිරිතාලට එක්ක
ඇවින් තියෙනවි. රු දොළහට විතර හොඳටම අමාරු උණාපු. රස්සය
වතුපිටිවලින් ම අද උදේ ගම්පහට එවල තියෙනවි.

කාරෙක ආ විගස අපි රට රිංගා ගතිමු.

ගම්පහ ඉස්පිරිතාල මිදුලේ මංචාවල රාළහාමින් සුගතතුත්
නැශ්‍යයේ සිංජේෂාත් සිටිති. අපි රාළහාමි වට කර ගතිමු. මොකද
රාළහාමි ලෙඩාට, පොඩි මාමා ඇයිය.

ලෙඩාට කරමක් අමාරුයි. රාළහාමි බැරැරුම් ලෙස කිය.
මම දැනුත් ඕහිං බලල ආවේ. හොරෙන් ශියොත් මිසක් කාටවත්
යන්ඩ ඔදන්නා ලෙඩා ලෙයට. දොළහට බලන්ඩ පුරිවත්.

සුමානෙක විතර ඉදා අසනීප ගතියතුයි ඉදල තියෙන්නේ.
කැස්ස. රාළහාමි යළින් කියන්නට විය. කොහොද පරිස්සං වෙන්ඩ
කිවිවට පරිස්සං වෙන මිනිහෙක් නොවේයි නේ. රෝය අමාරු
වෙලා සුස්ම ගන්ඩ බැරුවකිං තියෙනවි. ඒ ගමන නැශ්‍යයේ සිංජේෂාත්

කාරෙකක් අරං වනුපිටිවලට ගෙනාව. ගෙනත් බෙත් කළහම තරමක් සතිප වෙලා තියෙනව. නමුත් පුගක් අමාරුවෙලා තියෙනව දාගොඩ හරිය පහු උණාට පසේ. ඒ ගමන අද උදේ ඇම්බිපුලන්ස එකත්ම ගම්පහට එවිව.

දාස්තර මහතා ගේටුවෙන් එලියට එන ගමන් මුරකරුට යමක් කිය. අර ලෙඩා ප්‍රාගට කවුරු හරි යන්ව. මුරකරු හඩ නායා කී විට පොඩී මාමා ඉස්සර විය. තාත්තාත් රාළහාමින් දාස්තර මහතා ප්‍රාගට දුවටෙමින් මහුගෙන් තොරතුරක් බලාපොරාත්තුව යාර්පුවෙන් බලා සිටියහ. ලෙඩාගේ තත්ත්වය නොද මදි. දාස්තර මහතා කිය. පෙනහලු නොදටම නරක් වෙලා. අපි පුළුවන් තරම් මාන්සි යන්නව. නමුත් විශ්වාසයක් තියන්ව අමාරුයි.

මම අම්මා ප්‍රාගට දුවගෙන ගියෙමි. අම්මෙ මාමච සතිප කරන්ව බැරුපු. පෙනහලු නරක් වෙලාපු. මම අදෝනාවක් මෙන් කැ ගසා කිමි. අම්මා ඒ නැසුණාක් මෙන් හිස බැල්මෙන් ඇත බලා ගෙන සිටියාය.

එකොළහමාරට පමණ ප්‍රංශී අම්මාන් බාජපාත් ලෙඩා ගැන ආරංවි වී පැමිණියහ. නිකුලස් මාස්ටර්.මාරිං ප්‍රේරා අධිසේ ආදිහු ද බස් රියෙන් විත් බැස්සහ. මොකද මොකද. ලෙඩා ගැන.

ලෙඩාගේ තත්ව නොද මදිපු.

මොකක්ද මය අසතිපෙ? බාජපා ඇසිය.

විම තමයි. තාත්තා කිය. ගමෙන් ගියාට පසේය තව තව බොන්ව පටන් අරන් කියෙනව. මේ නැපෝ සිංහෙදා කියන්නේ. ලෞඛි වනුවෙලා මාසයක් විතර වෙනවපු. කැස්ස. ශිය සුමානෙ හෙමිවිරිස්සාවන් හැඳුණපු. ඒත් විම නවත්තල නැ. අන්තිමේ පුළුව නොදටම නරක් උනා.

මොකද දාස්තර මහත්තය කියන්නේ. මාස්ටර ඇසිය.

දාස්තර මහත්තයන් කියන්නේ ඒක තමයි. සතිප කරන්න අමාරුපු.

බාජපා කට ඇද කර ගෙන අහක බලා ගත්තේය. මහොම තමයි ඉතිං නරක වැඩ වලට පුරුණ උනහම.

අම්මා රාජ්‍යාමි ප්‍රයට ගොස් යාජ්‍ය වන්නට විය. අත් රාජ්‍යාමි, රාජ්‍යාමිවන් දොස්තර මහත්තයට කියල බලන්වෙකා. තව මොනව හරි කරන්ඩ පුළුවන් දෙයක් කියනව ද කියල.

මම කිවිව ඇති කරං. මිනෑ කරන බෙත් මෙහෙ නැත්තං සාජ්‍යාවන් ගෙනත් දෙන්ඩ. එහෙම නැත්තං ලෙඩා කොළඹ හරි අරං යන්ඩ. දොස්තර මහත්තය කියනව ලෙඩාගේ දැන් තත්තෙ හැටියට ඇදෙන් හොල්ලන එකත් බයානකු.

දොළහට සිනුව වදින විට අපි එක රෝත්තට ඉස්පිරිතාලයට වැශ්‍යතෙමු. හයේ වාච්‍යාව මාමා උඩුබැල්ලෙන් ඇද උඩ බාවා සිටී. මහුව සිහිසන් නැත. සින් හධින් කෙදිරි ගාමින් ඔලුව ඒ මේ අත හරවයි. දෙපා උස් පහත් කරයි. පොඩි මාමා ඉහ ඉද්දර සිට ගෙන මාමා ගේ සිස අල්ලා ගෙන සිටී. ඉස්පිරිතාලයේ සේවකයෙක් දෙපා ඇදට තදකරගෙන සිටී. මාමාගේ නැහැයට බටයක් මබා ඇත. තවත් බටයක් අතට තබා බැඳ ඇත. මහු කෙදිරි ගාය යටි හක්ක උස් පහත් කර කර පුස්ම පිට කරයි. අම්මේ, අම්මේ කියා ඉබේ කියවුණාට ඒ සිහියෙන් කියන කීමත් නොවේ. මට බලාගෙන ඉන්නට බැරිය. එත් එතනින් එන්ට හිත නැත.

මය ලෙඩා ලග මක්කොම වටවෙලා ඉන්ඩ එපා. ලෙඩාට මාන්සියිනෙ. සාත්ත්‍ය සේවකාවක් හඩ නායා සිවාය. අපි ඒ අනුව එතනින් ඉවත් විමු. ලෙඩා ලග රදි සිටියේ අම්මාත් පොඩි මාමාත් පමණය.

දැන් තං ඉතින් සනීප කරන්ඩ බැං. විත්තපත්තර බාජපා කියයි. පේන්නැදිද පරාණ එකතු කරනවි. පුස්මක් උවිහට.

මය කරංවත් මය ඉන්නෙ මක්සිජන්වල බලෙන් තමයි රාජ්‍යාමි ද කිය.

පහට සිනුව වදින තුරු අපි නැවතක් මිදුලට වී බලා සිටිමු. රාජ්‍යාමි මුරකාරයා යාම කර ගෙන වරින් වර වාච්‍යාව ගොස් ලෙඩාගේ තොරතුරු බලා ගෙන එයි.

දැන් ඉස්සෙල්ල වශේ දායලත්නො නෑ. මිලුව විතරක් හෙමින් සැරේ එහාට මෙහාට හරවනව.

දැන් පපුවේ පොඩී සද්ධයක් තියෙනව ගොර ගොර ගාල.

දැන් අත පය සිතල වෙලා පපුවේ විතරක් තව පණ ඩිංගක් තියෙනව.

පහට අපි යලින් වාච්‍යවාට ඇතුළු වූයෙමු. මාමා පෙරදීමෙන් දායලීමක් නැත. මහු නිශ්චලව හෙමින් සැරේ විකින් වික මැරයි. ඇස් උඩු කුරු වී සුදු පාට වෙලාය. මම මහුගේ හිස අත ගා කතා කෙළුම්. මාමෝ, මාමෝ, මාමා ව මා කියන දේ නැසේ. මහුට මා නොපෙන්. මහුට අප කිසිවකු නොපෙන්. මාමෝ, මාමෝ, මාමෝ.

මම මහා හඳින් කැ ගැසුවේමු. මා හඳින විට අම්මාත පුංචි අම්මාත හඳා වැටුණාහ. කවුදේ මා එම්යට වත්තන් කරගෙන ගියේය.

දැන් එහෙනා කට්ටිය ගෙදර යන්වි. ලෙඩුන් බලන වෙලාව ඉවර වූ පසු පොඩී මාමා කිය. නිකං මිතන බලා ඉන්න එකෙන් වැඩක් නැතෙන. අපි පිරිමි උදවියට බරියැ නවකින්වි. එහෙම තේද රාලහාමි. අයිසේ තමුළුසෙක් යනව මේ කට්ටිය එක්ක. මස්සිනාට හරි බුරමිපි අයියට හරි බැරියැ තොරකුරු බලාගෙන තව විකකින් යන්වි.

මාස්ටර උන්නැහේලන් එනව ද? අයිසේ ඇයිය.

නෑ. අපින් තව විකක් වෙලා ඉදල ම එන්නා.

අපි මහ ගෙදරට වී ලෙඩා ගැන තොරකුරක් බලාපොරෝත් තුවෙන් සිටියෙමු. ර තවයට එන අන්තිම බය එකෙන් තාත්ත්ව ආරංචිය රැගෙන ආවේය.

ලෙඩා අන්තරා උණා. ර හත හමාරට විතර.

මුමාගේ හුමදානය ද්‍රව්‍යේ සොහොනට යන මග දෙපස පොල්ගස්වල ඇල වූ මරණ දැන්වීම් කවමත් අතරින් පතර ඇත. එවා වැස්සට පින්නට තෙම් අව්‍යවත් කර වී දුර්වරණ වෙලාය. මේ මරණ දැන්වීම් කිරා ද කව වික ද්‍රව්‍යකින් විනාස වී යනු ඇත. ඒ සමගම මාමා ගැන ද ලෝකයට සහමුලින්ම අමතක වී යනු ඇත.

මාමා ගැන කිසිවකු දන් කණශාටු වන බවක් හෝ නොපෙනේ. මහුගේ දානය ද්‍රව්‍යේ පවා මහ ගෙදර මහුල් ගෙදරක් මෙන් විය. යසවති නැත්දාට මොහොතක ඉස්පාසුවක් නැත. ඇගේ මුහුණ ප්‍රිතියෙන් පිරිලාය. කසාද බදින විට මහුලක් නොගත් අඩු පාඩුව මෙයින් පිරිමැසුණාක් මෙනි. ඇ කධියකු මෙන් එහේ මෙහේ දුව පනිමින් අඩු පාඩු සොයා බලයි. වරෙක ඉස්තෙස්පුවට ඇවිත් අමුත්තන් පිළිගනී. සාලයට ඇවිත් මොහොතක් සනුවු සාම්ජි කතා කරයි. කුස්සියට ගොස් ඉවුම් මුහුම් ගැන සොයා බලයි. මේ හැම එකක්ම ඉතිං මම කරන්ඩ එපැ. ලොකු අම්ම මේ බත් කන්තෙන නිකං නො. මාපු කැල්ලක් බෙදන්නා. අයිසේ මොකද මේ ලයිටි එක එළිය නැත්තෙ? ඩුලං විතක් ගැහුවනා. ඇයි සොයියක්කෙ මිය ලුමයට බෙඩිනි නැතැ. අර කාමරේටවත් අරං ඕහින් බත් විකක් කවාපංකො.

පිරිස මුදලාලි සිංහාසනාරුඩ් ව්‍යුණාක් මෙන් ඉස්තෙස්පුවේ හාන්සි පුවුවේ දරා සිරී. මහුගේ කෝට් එක දිගට රත්තරන් බොත්තමිය. කිප දෙනෙක් මහු අසල රස්ව මහුගේ කරින් පිටවන විවන එකහෙලා අනුමත කිරීමට බලා සිටිනි. මය සැර බීම ජාති තියෙනාව තෝදු? බිපුවාම එවය සැරේ ගහනව උඩට

යහළ පෙණහපු වල නිකං ප්‍රමාලේ වගේ බැඳෙනව්. කළේ යන කොට පෙණහපු දිරු හිල් හැදෙන්ව පටන් ගත්තාව.

පු! අමුරකේ වගේ බිවිවට මොකද මොන තරං සැරක් ඇද්ද? ඒ අසා පිටින මිස්ටේ කියයි.

මගුලට එන්නාක් මෙන් තැහි බෝග අරගෙන අමුත්තේය පැමිණෙනි. අම්මාත් පුංචි අම්මාත් පොඩි මාමාත් දානේ ගෙදරට එන නෑ මිතුරන් පිළිගත්තේ කිසි අමුත්තක් නැතිව වෙනදා මෙන් සිනාමුසු මුහුණෙනි. මාමා විලලා දාමා ප්‍රමානෙකට වඩා ගත වූයේ නැතු. මහුගේ මිනිය උස්සන විට යටී ගිරියෙන් කෑ ගසා භඩා වැලුපුණු අය අද සිනාසී අමුත්තන් සමග කතා බහ කරති. ඔවුන් මාමාගේ මරණය ගැන පවා කතා කරන්නේ කිසිම කම්පාවක් නොමැතිව ගනු දෙනුවක් හෝ බඩුවක් මුවටුවක් ගැන කතා කරන්නාක් වැනි ස්වරයෙනි. මිං බලමු. සිනවල ඇත්ත නැත්ත. ඔය අඩුලිං සිංජේ නැතිවෙන්ඩ දෙදාහකට ඉස්සෙල්ල මං සිනෙන් දැක්ක මගේ උඩු ඇත්දේ දත්ත් වැටුණු. ආවිවී කියයි.

ආවිවිගේ උඩු ඇත්දේ එක දත්ක්වත් කියෙනවෑ ආවිවියේ වැටෙන්ඩ. අයිසේ කියයි. එබසට කවුරුත් සිනාසෙනි.

ඇත්ති නැති එක වෙනම වැඩක්. දක්ක නේ.

අගදරක කවුරු හරි මැරෙන්ඩ තුන් මාසෙකට ඉස්සෙල්ල ඒ ගෙයි ඉත්ත ගේ කුරුලේලාත් යේ අත් ඇරල යනුවු.

අම්මා ද කතාවට හවුල් වෙයි. මිවගේ වල් පල්. සිනා. සංග්‍රහ. මාමා ගැන කාටවත් මතක නැතු.

මාමා ගම හැර යාමට මාද එක් හේතුවකැයි මට බොහෝ විට සිනේ. මහු යන්නට ඇත්තේ මගේ ඉගෙනීම සඳහා මුදල් හමිබ කිරීමට විය යුතුය. දාහකින් හොයන්ඩ බැරි මිනිහ. එකම වැරද්ද බිමයි. සුදුවයි. එකල මිනිසුන් කිය. එහෙත් මහු නරක මිනිසකු හැරීයට කිසිවෙතුත් නොසැලැතුහ. මාමා උතුම මිනිසෙනි. මහුගේ මළගම දා වෙන කවදාවත් නැති අන්දමට මිනි පිටිය ඉහවහ් යන කරමට සෙනාග රුප වූහ.

මිනිසුන් මාමාට ගොරව කළේ මහු හොඳ මිනිසකු බව

ඉවත් වටහා ගත් බැවිනි. එහෙත් කලාකාරයු හැටියට ඔහුගේ දැස්කම් ඔවුන්ගේ සැලකිල්ලට හාරනය තොවීය. ඒ තබා බොහෝ දෙන ඒ ගැන සඳහන් කළේද අවශ්‍ය සහයත ලෙස නිකං බොරු වැඩ හැටියටය. ඔවුන්ගේ පිළිගැනීමේ හැටියට දක්ෂයා පොඩි මාමාය. ඔහු දුකශයේ හරි හමු කර ගෙන දත් ලොකු පොහොසතෙක් වී සිටි. ලොකු මාමා තොද මිනිසකු වූවත් පොඩි මාමා මෙන් දක්ෂයෙක් තොවී.

ගමේ කාගේ හෝ මගුලක් මරණයක් වූ විට ඒ සඳහා අවශ්‍ය සැරසිලි වැඩ කර දුන්නේ මාමාය. එහෙත් මාමාගේ අවමගුලට බැන්ද තොරණක් තැත.

සැදු තුමිබයක් තැත. මිනි වළ විට කළ සැරසිල්ලක් තැත. තිබුණු එකම සැරසිල්ල සොහොනට යන මග දෙපස ඇද්ද ගොක් රැන් කිරිය පමණකි. එය කාටත් කළ හැකි දෙයකි. මාමාගේ මරණින් පසු ඔහුගේ තැන ගැනීමට මිනිහෙක් දත් ගමේ තොයි.

මට විශේරත්න මහතාගේ කිමක් මතක් වෙයි. ලෝකේ ගුරුවරු ඉන්නව මිනැද තරං ලිපිකරුවා ඉන්නව. එදත් සිටිය. මත්තටත් ඉදිවි. නමුත් මයිකල් ඇත්තේලෝල ලෙනායේ බාවිත්වීල ලෝකෙටම සිටියේ එක්කෙනයි. එහෙම අය පහළ වෙන්නේ කලාතුරකින්.

ගමේ ඉදෙන ඔය සුළු සුළු විතු වැඩ කරපු කාලේ එයා සංතෝෂයන් සිටිය. වැඩි ආදායමක් තොලයුණු එක ඇත්ත. නමුත් සල්ලි වලට වඩා ලොකුයි එවිශේ වැඩ කිරීමෙන් ලැබෙන සතුව. ගමෙන් ඇත් වූනාය කියන්නේ ඒ වැඩවලින් සම්පූර්ණයෙන් ම ඇත් උනයි කියන එකයි. මුරකාරකම එයා කුමති රස්සාවක්වත් එයාට ගැලපෙන රස්සාවක්වත් තොවෙයි. මං හිතන්නේ එයා මය තරං බොත්තත් එක හේතුවක් එක වෙන්ඩ මිනැ.

මම හන්දියේ අත්දර ගහ යටට විඛ්‍යාරිය එනතුරු තනියම බලා සිටිමි. බ්ස්රිය මෙතනින් පිටත් වෙන්නේ පාත්දර පහමාරටය. තවම හරිහැටි එහි වී තැත. පිනෙලන් ඇය හිවුපු පිපෙයි. මිදුම

නිසා අවට කිසිලක් නොපෙන්. සයුමත් මූලදාලීගේ කඩියෙන් පමණක් ලාම්පු එලියක් විහිදී පිදුම විනිවිද ගෙන මද දුරක් යයි. මා බිජිසිකලය තබා යන්නේ සයුමත් මූලදාලීගේ කඩියේය. මේ බිජිසිකලය මට අරන් දුන්නේ ලොකු මාමාය.

විතින් රික එලිය වැට්ටෙන යයි. දැන් දැන් ගෙවල් දෙරවල් පාරවල් ගහ කොළ පැහැදිලිව පෙන්. තුමංහන්දිය මෙතනින් පාරවල් තුන තුන් අතකට විහිදී යයි. එක් පාරක් ආපසු ගෙදරට යන පාරය. ඒ පාර දිගේ ආපසු හියෝත් මේ වෙළාවට තාත්තා මූලක් කොටුවට සාත්ත් කරමින් සිටිනවා බලන්ට පුළුවන. තාත්තා ගොවිතැනෙන් ආදායමක් මෙන්ම සතුටත් ද බෙඩි. සූභ්‍රිල් මූලක් වැල් පැහැරු අල්ල අල්ලා කොටුවල් දිගේ ඉහළට ඇදෙන විට තාත්තා ඒ දෙක බලා සිටින්නේ අපමණ සතුටකිනි. කොටුවෙවි මිරිස් ගස් මූලක් පත්දලම බදායන්ට මෙන් ඉහළ නැඟී මල්පල උපද්‍රවන විට මා විනුයක් ඇද නිම කිරීමෙන් ලබන සතුටට වැනි සතුටක් තාත්තාට ලැබේයි. මාත ගොවිතැනට බැඳීසාත් ඒ සතුට මට ද ලැබෙනවා ඇත. වෙදකමට මෙන්ම ගොවිකමටද අන් ගුණයක් වුවමනාය. ඒ අත්ගුණය තාත්තාට මෙන්ම මටද ඇත.

අතිත් පාර දිගේ හියෝත් ගම්පහට යාමට මට පුළුවන. පොඩි මාමා යෝජනා කළේ මා ගම්පහ ලෝරන්ස් විද්‍යාලයට යවා ඉංග්‍රීසි ඉගැන්වීමටය. අයියගේ රස්සාවනේ මය උගන්නන්ඩි හදන්නේ මහ ලොකුවට. මම කියන්නේ කොටුවගේ ගොඳට. උප ඉගෙන ගන්චි පුළුවන් ඉතින් ඇයි මය ගම්පහ ලෝරන්ස් ටකාලීජේටටන් කොහොවන් ඇරල ඉංග්‍රීස් වික්ක් උගන්නන්නැත්තේ. ඉංග්‍රීසිවල අයය මට තේරුණේ කාර්මික විද්‍යාලයට හියාට රසුය. අතිත් ලමයින් ඉංග්‍රීසියෙන් කතා කරන විට මට එතන ගොඩිවු මෙන් ඉන්ට සිදුවෙයි. අතිත් ලමයින් සමග ඉංග්‍රීසියෙන් කතා කරන මිස්ට ආනෙස්ලේඛිට පවා මට යමක් කියා දෙන විට තුහුරු සිංහලෙන් කතාකරන්ට සිදු වෙයි. මවුන්ගේ අනුකම්පාවට පාතු මුවක්මේ යන හැඟීමෙන් එවිට මම ලේඛාවට පත්වෙමි. විනු සිල්ප ගැන ලිපු පොතක් පතක් පවා කියවා ගන්නට මට බැරිය. ඒ සියල්ල ලියා ඇත්තේ ඉංග්‍රීසියෙනි. .

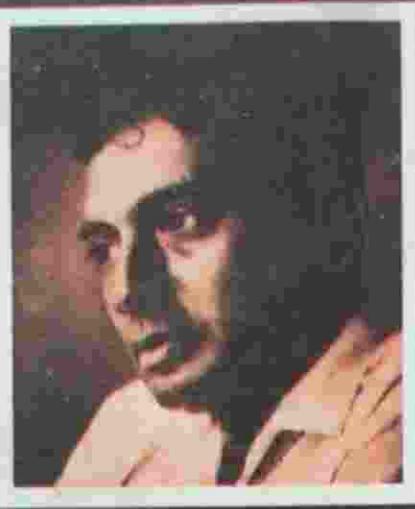
ඐනැතුරු මම මෙහෙට වී බලා සිටිමි. ඒ පාර දිගේ යාමට මගේ සින මට අණ කරයි. විශේරණ්න මහතා කියන්නාක් මෙන් මට හරියන්නේ ද එයමය. අම්මා මා නැඩුකාරයකු වන තුරු බලා සිටි. විනු ඉගෙන ගෙන නැඩුකාරයෙක් කියා තෝල්කයෙක්වත් වෙන්ට බැරිය. සමහර විට ලබන මාසයේදී මට ආධාර මුදලක් ලැබෙන්නට පූජාවනා. එහෙත් ඉගෙන ගෙන ඉවර වූ විට පත්වීමක් ලබාගත හැකිද ගන්න ග්‍රියට කිව නොහැක. පංතියේ ඉගෙන ගන්නා උමයින් ගෙන වැඩි දෙනෙක් පෝසතුන්ය. ඒ අය විනු ඉගෙන ගන්නේ රස්සාවක් ලබා ගැනීමේ අදහසින් නොවේ. ආධාර මුදලක් කියා රස්සාවක් වත් මුළුන්ට උවමනා නැත. මට ඒ දෙකම නැතිව බැරිය. පත්වීමක් නොලැබුණෙන්? රට පස්ස මොකද කරන්නේ. එක එකාගේ මගුල් මතු හරහන්ඩිය තුම්බ හදන්ඩිය අරිනව එහෙමද? තැලාකු මාමාට වුවමනා කළේ මා හොඳ සින්තරකු කිරීමටය. මුහුට ඡල ගැණ සැලකිය හැකි එකම තුමයන් මා හොඳ සින්තරකු විම පමණය. පත්වීමක් නොලැබුණෙන් මාමාට මෙන් වත්තක මුර වැඩිට හෝ යාමට මටද බැරිකමක් නැත.

රිය ර මුහු මට සිනෙන් පෙනුණේය. මුහු සුදු මේස් බැනීයමකුන් තාත්තා දුන් සරමත් ඇදගෙන අපේ ගෙදරට ආවේය. ඇද යටට එක් බැඳු මුහු ආපුද පෙවෙියේ ආපුද ඒ මේ අත විසිනි සිබෙනවා දක එකලස්කොට තැන්පත් කළේය. පුනේ, මේ ආපුද මං නැති අතර පරිසං කරල කියන්ච මිනැ. මුහු මට කිය. මම තිශැස්සි ඇහැරුණේම්. එවෙලේ සිට මට නින්ද ඕනෑයේ නැත. මම එමිවන තුරු මුහු ගැන කළුපනා කරමින් සිටියෙම්. මාමාට වුවමනා කළේ මා හොඳ සින්තරකු වෙනවා දකින්ටය. තම දුනුමේ හා සක්තියේ ප්‍රමාණයට මුහු ඒ සඳහා මට උදව් කළේය.

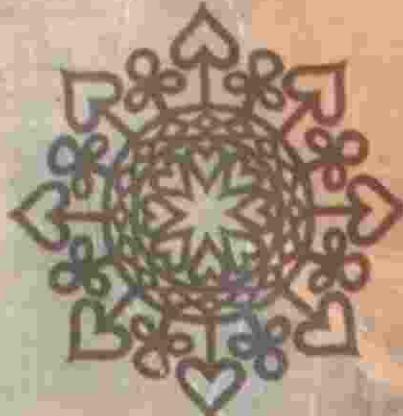
පාත්දර මම ඇද යටට වුම්කෙල් කුරිය අල්ලා බැලුවෙම්. මාමාගේ ආපුද පෙවෙිය දුවිලි හා මකුල් දේ වැනින් වැසි එතනම ඒ භැවියටම තිබුණේය.

බස්රිය මීදුම කපාගෙන කොළඹ අතට යයි. හන්දියෙන් බස්රියට නැංගේ මා පමණය. මම පසු පසට වී බස්රියේ මුල්ලක තනියම වාචි වී සිටිමි. හරියන්නට හෝ වරදින්නට මා යන්නේ මාමා ශිය අඩි පාරේය. ඔහු මීය ශිය බව මට අමතක වේ. මා ඉස්තෝපුවේ ලණු ඇද උඩ වාචි වී වන්න පහළ බලාගෙන සිටින විට මාමා කන්ද තැග ගෙන දැන් දැන් එනු ඇතැයි තොයෙක් විට මට කළුපනා වෙයි.

නිමි.

තුංමංහංදිය - මහගම සේකර

ISBN 955-20-2378-3

මල රු.125/=

එස්. ගොඩඟේ සහ කණෝදරයේ

රාජක කමිටාන ලත් පොත් ප්‍රකාශකයේ

675, මරදා පාර, කොළඹ 10

දුරකථන : 2685369, 4614904, ලැංඡේ : 2674182

ඊ එලීම් : godageem@slt.lk හෙති : www.godage.com

සං පරිවාර සමෘද්ධිය / Pitchers' සං පරිවාර සමෘද්ධි
සං ප්‍රධාන ප්‍රධාන සමෘද්ධිය යාම තුළ